

Kontrollrättning av nationella prov i grundskolan och gymnasieskolan

- Redovisning av regeringsuppdrag Dnr. U2009/4877/G

Förord

Statens skolinspektion fick den 19 augusti 2009 i uppdrag av regeringen att genomföra viss central rättning av nationella prov för grundskolan och gymnasieskolan årligen under tre år. I uppdraget låg även att genomföra en kartläggning av användandet av nationella prov i gymnasial vuxenutbildning och att undersöka möjligheten till central rättning av nationella prov i denna verksamhet. Den senare delen av uppdraget har redovisats till regeringen den 14 januari 2010 (Dnr: 01-2009:2796).

Skolinspektionen redovisar här till regeringen resultatet av första årets rättning. Redovisningen innefattar en presentation och analys av resultatet av den genomförda rättningen samt slutsatser och erfarenheter kring rättningen och möjligheten som de nationella proven ger till likvärdig betygssättningen.

Vid Skolinspektionen har följande personer arbetat med att genomföra uppdraget: Anna Cederschiöld (projektägare), Eleonor Duvander, Birgitta Lönnerberg, Arletta Plunkett, David Riseborough, Hampus Strömberg, Fredrik Uhrzander, Caroline Viper och Helena Wingemo.

Ann-Marie Begler

Generaldirektör

Anna Cederschiöld

Avdelningschef

Innehållsförteckning

Förord.....	2
Innehållsförteckning.....	3
1. Sammanfattning.....	4
2. Inledning.....	8
2.1 Uppdraget.....	8
2.2 Det nationella provsystemet	8
2.3 Tidigare studier.....	10
3. Genomförande av uppdraget.....	12
3.1 Urval.....	12
3.2 Tillvägagångssätt	12
3.3 Överväganden.....	14
3.4 Avgränsningar	15
3.5 Bortfall.....	16
3.6 Brister och problem	19
4. Övergripande resultatpresentation.....	21
4.1 Ämnesprov Årskurs 3	21
4.2 Ämnesprov årskurs 5	23
4.3 Ämnesprov årskurs 9	24
4.4 Kursprov Gymnasieskolan.....	30
5. Analys och bedömning	34
6. Slutsatser.....	37
Bilaga 1 Resultat av kontrollrättningen	42
Ämnesprov årskurs 3	42
Ämnesprov årskurs 5	55
Ämnesprov årskurs 9	70
Kursprov Gymnasieskolan.....	85
Bilaga 2 Resultat på skolnivå	93
Bilaga 3 Uppdragsbeskrivning	102
Bilaga 4 Urvalspecifikation.....	105
Bilaga 5 Bortfallsanalys.....	115

1. Sammanfattning

Skolinspektionen har på regeringens uppdrag kontrollrättat ca 29 000 nationella prov från 633 skolor. Proven gäller ämnena matematik och svenska/svenska som andraspråk för årskurs 3 - engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk för årskurs 5 - engelska, matematik, svenska/svenska som andraspråk och de naturorienterade ämnena (biologi, fysik och kemi) för årskurs 9 samt kurserna engelska A, matematik A och svenska B/svenska som andraspråk B för gymnasieskolan. Proven genomfördes under vårterminen 2009.

Resultaten av kontrollrättningen redovisas som avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning. Någon värdering av om ursprungsrättarens bedömning är rätt eller fel görs inte i rapporten, eftersom Skolinspektionen inte med säkerhet kan fastslå att de bedömningar som genomförts av Skolinspektionens kontrakterade lärare är mer rätt än ursprungsrättarens bedömning.

Alla skolor som uppmanades att inkomma med kopior av elevlösningar har inte gjort så och vissa skolor har endast skickat elevlösningar för vissa elever. Några skolor har även skickat in elevlösningarna för sent för att kunna ingå i kontrollrättningen. De kopierade elevlösningarnas kvalitet har i viss omfattning varit bristfällig och inte gått att läsa. Därför är bortfallet stort. Med stöd från SCB har dock bortfallet kunnat hanteras och skattats. Resultaten av kontrollrättningen kan anses vara representativa på nationell nivå, med undantag för delproven i fysik, biologi, kemi och matematik för årskurs 9 där någon analys av avvikelse i betygssättningen inte har gjorts.¹ Dessa delprov redovisas därför separat.

Resultat av kontrollrättningen

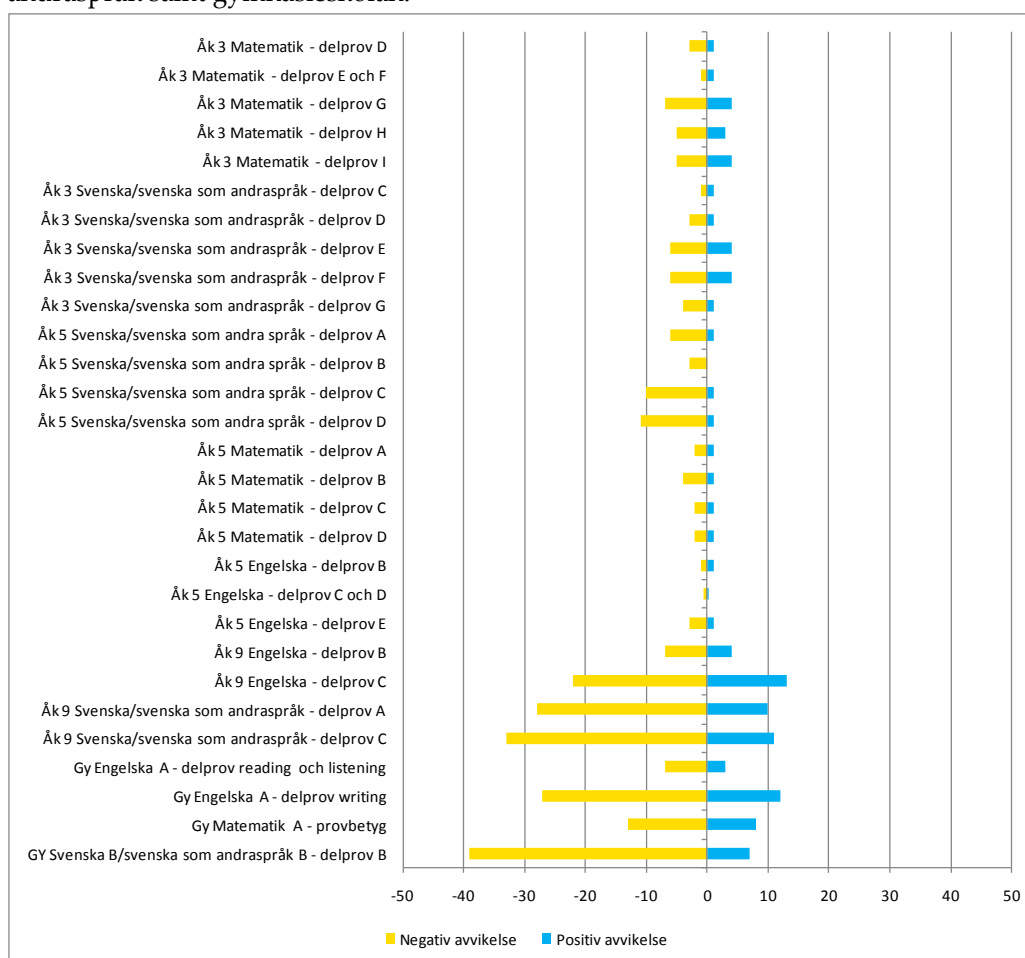
Kontrollrättningen visar på omfattande avvikelser mellan ursprungsrättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning för de delprov där eleven ska avge sitt svar i form av en längre sammanhängande text i ämnena engelska och svenska/svenska som andraspråk för årskurs 9 och i kurserna engelska A, matematik A och svenska B/svenska som andraspråk B för gymnasieskolan. Samma tendens kan observeras för årskurs 3 och årskurs 5, även om avvikelserna där inte är lika stora. Avvikelser förekommer i mindre omfattning för de delprov där eleven ska avge sitt svar utifrån fasta svarsalternativ eller med ett kort svar i fritext. Dessa prov ska dock, på grund av svarens karaktär, inte behöva vara föremål för avvikelser överhuvudtaget. Avvikelse är både positiva och negativa.² Det är dock betydligt vanligare med negativa avvikelser, i

¹ På grund av provens konstruktion kan kontrollrättningen inte resultera i en bedömning av provbetyg. Jämförelser med ursprungsrättningen har gjorts på poängnivå.

² Negativ avvikelse innebär att kontrollrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett lägre betyg/poäng än vad ursprungsrättaren har bedömt. För årskurs 3 och 5 innebär en negativ avvikelse att kontrollrättarna har

synnerhet för delproven i årskurs 9 och gymnasieskolan. De är mest omfattande i den övre delen av betygsskalan men förekommer över hela skalan. Det utfall som tydligt sticker ut är att kontrollrättarna gör en annan bedömning för de delprov som ursprungsrättaren bedömt som MVG. För flera delprov avviker även bedömningen av övriga betygsvärden.

Figur 1a: Avvikelsen i procent mellan ursprungsrättningen och kontrollrättningen för delproven i årskurs 3, årskurs 5, årskurs 9 ämnena engelska och svenska/svenska som andraspråk samt gymnasieskolan.

Slutsatser

Även om Skolinspektionen inte gör någon värdering av om ursprungsrättningen eller kontrollrättningen är den korrekta är det oroande utifrån ett likvärdighetsperspektiv

gjort bedömningen att elevens svar inte når kravnivån i förhållande till vad ursprungsrättarna bedömt. Positiv avvikelse innebär det omvända förhållandet. Se 3.2.3 Resultat och analys för vidare förklaring.

att bedömningen av elevens prestation på proven så tydligt är kopplad till vilken lärare som gör bedömningen.

Ett av provens grundläggande syften är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning av elevens prestationer. Man kan ifrågasätta om provens konstruktion stödjer detta syfte utifrån resultaten i denna granskning.

Skolinspektionen har i granskningen identifierat tre svårigheter huvudsakligen i de nationella provens konstruktion som kan förklara avvikelserna vid kontrollrättningen:

1. *Omfattande syfte:* De syften som de nationella proven har, att bidra till ökad måluppfyllelse för eleverna, förtydliga målen och visa på elevers starka och svaga sidor, konkretisera kursmål och betygskriterier, stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning samt ge underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapsmålen nås på skolnivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå,³ är ambitiösa. Möjligen har de nationella proven en för komplex syftesbeskrivning där de olika syftena inte kan kombineras i ett och samma prov. Att på ett konstruktivt och säkert sätt testa elevens måluppfyllelse för så många mål som möjligt, samtidigt som proven ska utgöra en grund för likvärdig bedömning och betygssättning tycks vara svårt att förena. Den struktur som proven idag har underlättar inte likvärdiga bedömningar för vissa delprov.
2. *Stort friutrymme i bedömningarna:* Så som proven och bedömningsanvisningarna till proven är utformade öppnar de ett stort utrymme för tolkning, vilket inte gynnar likvärdig bedömning. Resultatet av detta är tydligt vad gäller de delprov där eleven ska avge sitt svar genom att skriva en längre sammanhängande text.
3. *Objektiviteten hos lärarna kan påverkas:* Skolinspektionen har under projektets gång fått signaler från lärare som anställts som kontrollrättare att dessa tolkar bedömningsanvisningarna striktare i sin roll som kontrollrättare än när de rättar sina egna elevers nationella prov, eftersom någon relation till eleven inte finns. Det kan också vara skillnad på hur man som lärare väljer att läsa och tolka de instruktioner som följer med proven. En rättningssituation där elevens identitet inte är känd av den som rättar provet skulle möjligen skapa förutsättningar för en mer objektiv bedömning av elevens prestation.

Avvikelserna mellan ursprungsrättning och kontrollrättning skiljer sig åt mellan olika skolor. För vissa skolor är avvikelserna relativt få medan det på andra skolor är omfattande.

³ Information från Skolverkets webbsida (2010-04-08); Skolverket (2004), Det nationella provsystemet i den målstyrda skolan

tande avvikelser. Skolinspektionen kommer att följa upp arbetet med rättning av de nationella proven för skolor med omfattande avvikelser.

I samband med slutsatserna som presenteras i kapitel 6 rekommenderar Skolinspektionen att vissa åtgärder vidtas för att främja möjligheten till likvärdig bedömning av elevers prestation på de nationella proven. Rekommendationerna innefattar bland annat att:

- Syftet med de nationella proven bör klargöras och begränsas.
- Provens konstruktion bör avgöras av vilket som är provens primära syfte. Om det primära syftet med proven är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning bör proven utformas så att utrymmet för tolkning vid bedömning av elevlösningar och tolkning av bedömningsanvisningar minskar för att det inte ska få avgörande effekt för eleven vilken lärare som gör bedömningen.
- Ett rättningsförfarande där elevens identitet inte är känd av den som rättar proven bör införas. Detta kan ske genom föreskrivna samarbeten mellan skolorna i kommunen, genom central rättning eller annat sätt. Skolinspektionen gör bedömningen att sambedömning, så som Skolverket föreslagit⁴, är ett steg i rätt riktning men kommer inte runt det faktum att relationen mellan läraren och eleven kan påverka objektiviteten i bedömningen.

Enligt regeringsuppdraget ska Skolinspektionen föreslå lämpliga grunder för urval i kommande rättningsomgångar. Eftersom detta är den första rättningen på central nivå i sitt slag föreslår Skolinspektionen inte några ändringar i underlaget för urval till kommande rättningsomgång. Om resultatet efter rättningsomgång två är likvärdigt med den här rättningsomgången kan vissa årskurser och ämnen möjligen exkluderas från urvalet. Skolinspektionen föreslår därför att regeringen inte ändrar urvalskriterierna inför kontrollrättning av 2010 års prov.

⁴ Se avsnitt 2.3 Tidigare studier

2. Inledning

2.1 Uppdraget

Regeringen har givit Skolinspektionen i uppdrag att ansvara för viss central rättning av nationella prov inom grundskolan och gymnasieskolan. Skolinspektionen ska även kartlägga användandet av och undersöka förutsättningarna för central rättning av nationella prov i den gymnasiala vuxenutbildningen.

Den första delen av uppdraget redovisas till regeringen senast den 16 april 2010. Den andra delen av uppdraget redovisades till regeringen den 14 januari 2010 (Dnr: 01-2009:2796).

Regeringen skriver i uppdragsbeskrivningen att:

Syftet med en central rättning av nationella prov är främst att stödja en likvärdig bedömning och betygssättning av proven över landet. Den centrala rättningen innebär en kvalitetssäkring av likvärdigheten i provsystemet genom att skapa möjlighet att upptäcka felbedömningar som äventyrar systemets tillförlitlighet. Verksamheten kommer att generera ett statistiskt underlag över hur de nationella proven bedöms och betygsätts inom olika ämnen, årskurser och skolor.

Skolinspektionen ska samla in ett urval av kopior av rättade elevlösningar och genomföra ytterligare en rättning av dessa. Ett urval av samtliga elevlösningar ska göras bland ämnesproven i grundskolan och de prov som skolan är skyldiga att erbjuda till alla elever i gymnasieskolan. Utfallet av rättningen ska analyseras med avseende på förekomsten av systematisk felbedömning. En fördjupad granskning ska genomföras utifrån ett nytt urval av skolor om Skolinspektionen bedömer att resultatet av rättning föranleder detta. Utifrån en analys av de samlade resultaten ska Skolinspektionen föreslå lämpliga grunder för urval i kommande omgångar. Uppdraget i sin helhet återfinns i bilaga 3.

2.2 Det nationella provsystemet

Det nationella provsystemet omfattar diagnostiska material för grundskolan, nationella prov och provmaterial i Skolverkets provbank. Syftet med det nationella provsystemet är att bidra till ökad måluppfyllelse för eleverna, förtydliga målen och visa på elevers starka och svaga sidor, konkretisera kursmål och betygskriterier, stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning samt ge underlag för en analys av i vilken

utsträckning kunskapsmålen nås på skolnivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå.⁵

Samtliga ämnesprov i grundskolan är obligatoriska för skolan att genomföra och de tillhandahålls vårterminen under aktuellt läsår. I årskurs 3 genomförs ämnesprov i ämnena matematik, svenska och svenska som andraspråk, i årskurs 5 och 9 i ämnena engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk. I årskurs 9 genomförs också ämnesprov i biologi, fysik och kemi. En elev genomför provet antingen i biologi, fysik eller kemi där samma ämne gäller för alla elever på en skola, det vill säga att en skola endast genomför provet i ett av ämnena.

I gymnasieskolan finns nationella kursprov i ämnena engelska, matematik samt svenska och svenska som andraspråk. Kursproven i engelska A, matematik A, svenska B och svenska som andraspråk B är obligatoriska för skolan att använda på samtliga program. I engelska och matematik finns också nationella kursprov i engelska B och matematik B, C och D.⁶

Samtliga nationella prov består av flera delprov. Ämnesproven avser att testa elevens kunskap mot målen att uppnå i årskurs tre, fem och nio. I gymnasieskolan avser proven att testa elevens kunskap mot målen att uppnå i respektive kursplan. Proven ska ses som en konkretisering av läroplanernas kunskapssyn och av ämnessynen i kursplanerna. De olika delproven fokuserar särskilda förmågor utifrån målen i kursplanen och läraren bedömer elevernas svar med hjälp av omfattande bedömningsanvisningar. Alla mål prövas dock inte i proven.

I rapporten *Det nationella provsystemet i den målstyrda skolan*⁷ framhåller Skolverket att utformningen av nuvarande provsystem ska ses mot bakgrund av de förändringar som genomfördes inom skolsystemet i början av 1990-talet. Övergången till mål och resultatstyrning, den ändrade ansvarsfördelning mellan stat, kommun och profession samt den vidgade definitionen av kunskapsbegreppet var tre genomgripande och betydelsefulla förändringar som hade direkt påverkan på utformningen av det nationella provsystemet. Den grund på vilken proven byggdes från början har inte förändrats under de år det nya nationella provsystemet varit i bruk. Det som har tillkommit är den alltmer omfattande diskussionen om kvalitet och kvalitetssäkring och skolhuvudmannens ansvar att bedöma kvaliteten i den egna verksamheten för att därefter rapportera till Skolverket. Det har då legat nära till hands att se elevernas resultat på nationellt fastställda prov som ett mått på kvalitet och den fråga som rests i sammanhanget är i vilken grad resultaten är tillförlitliga.

⁵ Information från Skolverkets webbsida (2010-04-06); Skolverket (2004), *Det nationella provsystemet i den målstyrda skolan*

⁶ Information från Skolverkets webbsida (2010-04-06)

⁷ Skolverket (2004)

2.3 Tidigare studier

Skolinspektionen har tagit del av ett antal studier av utfallet och likvärdigheten i bedömningen av de nationella proven.

I en av Skolverket nyligen genomförd studie, *Bedömaröverensstämmelse vid bedömning av nationella prov*⁸, analyseras och illustreras samstämmigheten i bedömningar av elevers svar på ämnesproven i engelska, matematik och svenska för årskurs 9 samt gymnasieskolan kursprov i matematik C.

Till de universitetsinstitutioner som ansvarar för de nationella proven skickas efter varje provtillfälle in ett antal kopierade elevlösningar. Skolverket har uppdragit åt de universitetsinstitutioner som konstruerar de nationella proven att genomföra de analyser och illustrationer som redovisas i studien. I respektive delstudie har varje provinstitution dragit 100 elevlösningar där de utvalda bedömarna har gjort nya bedömningar. Flertalet prov har bedömts av fyra personer – elevens ordinarie rättande lärare samt tre ytterligare bedömare.

I studien hävdas att överensstämmelsen mellan de olika bedömarna i huvudsak är god. Dock är överensstämmelsen i svenska låg och lägre än förväntat. Överensstämmelsen är även låg för bland annat provet i matematik C för gymnasieskolan.

Den åtgärd som lyfts fram i rapporten som mest central för att öka likvärdigheten i bedömningarna är att Skolverket föreskriver om obligatorisk sambedömning vid rättning av de nationella proven. Samma slutsats lyfts, tillsammans med andra, fram i Skolverkets redovisning av regeringsuppdrag *att ge förslag på hur det nationella provsystemet bör utvecklas och utformas*⁹. Skolverket skriver här angående likvärdighet i bedömningar att krav på sambedömning bör regleras och att sambedömning bedöms stärka lärares bedömarkompetens.

Skolverket redovisar i rapporten *Central rättning av nationella prov*¹⁰ en genomgång av studier om bedömarreliabiliteten, det vill säga i vilken utsträckning lärare och oberoende bedömare rättar lika.

I rapporten redovisar Skolverket följande slutsats:

Som de olika studierna av samstämmigheten mellan olika bedömare visar är det svårt att med säkerhet påvisa att det finns några uppenbarliga felbedömningar. Oftast handlar det om tolkningar av gränsfall där vissa bedömare friar och andra fäller och där det är svårt att entydigt säga vad som är rätt och fel. I de fall det gäller uppgifter med fasta eller korta svar kan det vara

⁸ Skolverket (2009)

⁹ Skolverket (2009), *Redovisning av regeringsuppdrag att ge förslag på hur det nationella provsystemet bör utvecklas och utformas*

¹⁰ Skolverket (2008), *Central rättning av nationella prov*

tämligen enkelt att uppnå enighet i bedömningen, men ju mer omfattande svar desto större tolkningsutrymme och svårighet att bedöma redovisningens kvalitet.¹¹

Vidare konstaterar Skolverket:

Att några systematiska felbedömningar av betydelse inte kunnat påvisas i de redovisade studierna utesluter givetvis inte att det kan finnas enskilda lärare, och kanske skolor, där avvikelserna är systematiska och av ett sådant slag att de inte kan försvaras.¹²

Skolinspektionen har även tagit del av resultaten av en lokal kontrollrättningsinsats. På våren 2010 presenterade utvecklingsgruppen Gymnasium Skaraborg en studie där nationella prov i engelska A, matematik A och svenska B hade kontrollrättats av en grupp bestående av fem erfarna lärare. Studien, som visserligen dras med stora bortfall, visar att kontrollrättarnas bedömning avviker från ursprungsrättarnas bedömning i uppemot 50 procent av de kontrollrättade delproven. Det gäller de delproven som innebär att eleven skriver uppsats i svenska B och engelska A.¹³

¹¹ Skolverket (2008), *Central rättning av nationella prov*, sidan 35

¹² Skolverket (2008), *Central rättning av nationella prov*, sidan 36

¹³ Styrelsen för Gymnasium Skaraborg, Beredningskommitté Kvalitet (2010), *Årsrapport 2009*

3. Genomförande av uppdraget

3.1 Urval

Uppdraget innebar att ett urval av samtliga elevlösningar skulle göras bland de obligatoriska proven i grundskolan samt de prov som är obligatoriska för alla elever i gymnasieskolan. Även de prov i ämnen i grundskolan som är under utprovning skulle ingå. Det innebär att urvalet omfattar samtliga ämnesprov i grundskolan, det vill säga proven i matematik och svenska/svenska som andraspråk för årskurs 3 - i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk för årskurs 5 - i matematik, engelska, svenska/svenska som andraspråk samt i biologi, fysik och kemi i årskurs 9. I gymnasieskolan omfattar urvalet kursproven i engelska A, matematik A samt svenska B/svenska som andraspråk B.

Urvalet genomfördes med hjälp av Statistiska centralbyrån (SCB) på ett sådant sätt att erhållna resultat skulle vara representativa dels:

- på nationell nivå per ämne och årskurs, och dels
- på skolnivå för de utvalda skolorna i ämnena engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk i årskurs 9 i grundskolan samt i gymnasieskolan.

Urvalet drogs från de insamlingar av nationella prov som SCB genomförde under sommaren och hösten 2009. Totalt sett omfattar urvalet ca 34 124 prov, fördelat på ca 4 400 prov från årskurs 3, 6 600 från årskurs 5, 12 400 prov från årskurs 9 och 11 100 prov från gymnasieskolan.

3.2 Tillvägagångssätt

3.2.1 Insamling av elevlösningar

Det genomförda urvalet innebar att 715 skolor kontaktades och ombads skicka in resultat på de nationella proven samt kopior av rättade elevlösningar till Skolinspektionen. Omfattningen av arbetsinsatsen varierade för de utvalda skolorna. En del skolor behövde endast kopiera ett fåtal elevlösningar medan andra behövde kopiera fler än 500 elevlösningar.

Skolinspektionen har inte tillgång till det register med provresultat som sammanställs av SCB för Skolverkets räkning. Därför har Skolinspektionen samlat in resultaten från de nationella proven direkt från skolorna som ingår i urvalet. För att resultaten skulle kunna samlas in på ett enhetligt sätt utformades ett försättsblad per årskurs och ämne på vilket skolorna skulle rapportera ett provs resultat fördelat på delprov. Försättsbla-

den var ifyllda i förväg med uppgifter om skolans identitet (skolkod och skol-id) samt skolans namn för att på detta sätt öka kvaliteten på de uppgifter som skulle samlas in.

Skolorna fick detaljerade anvisningar för hur inrapporteringen och kopieringen skulle ske. Anvisningar innehöll bland annat en generell introduktion och beskrivning av projektet och anvisningar för hur proven skulle kopieras samt hur de försättsblad som bifogades brevet skulle fyllas i.

Kopiorna av elevlösningarna skannades till digital form. Den ursprungliga rättningen samt annan information som kunde leda till att enskilda elever kunde identifieras togs bort. Detta för att säkra att lärarna som kontrakteras för uppdraget inte skulle påverkas av den ursprungliga rättningen.

3.2.2 Rättning av proven

På Skolinspektionens uppdrag kontrakterade företaget Lärarförmedlarna 211 ämnesbehöriga och erfarna lärare på visstid för att rätta om proven. Lärarna utförde rättningen i sina hem och kommunikationen med lärarna skedde i huvudsak digitalt. Lärarna fick stöd från personer inom Skolinspektionen, såväl i bedömningsfrågor som i frågor av teknisk karaktär.

I avtalet mellan Lärarförmedlarna och Skolinspektionen ställdes krav på att lärarna som anlätades för uppdraget skulle ha relevant lärarexamen och utbildning, enligt skolagens bestämmelser 2 kap. 3-4 §§, för att undervisa i aktuellt ämne och årskurs som kontrollrättningen avsåg. Lärarna skulle också ha erfarenhet att rätta nationella prov i aktuellt ämne och årskurs.

Som utgångspunkt för lärarnas arbete med bedömning av proven tog Skolinspektionen fram ett instruktionsbrev till de kontrakterade lärarna samt försåg lärarna med det aktuella provet med tillhörande lärarinformation inklusive bedömningsanvisningar. I de fall prov eller tillhörande provmaterial fortfarande innefattats av provsekretess enligt 17 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) har de kontrakterade lärarna på Skolinspektionens initiativ anmodats att skriva under en sekretessförbindelse.

För att öka kvaliteten av kontrollrättning har, i de fall det förekom stora eller avgörande skillnader mellan kontrollrättande lärares bedömning och den ursprungliga bedömningen, vissa prov rättats en tredje gång av ytterligare en lärare. Med stora eller avgörande skillnader avses här prov där antingen ursprungs rättarens bedömning eller kontrollrättarens bedömning inneburit ett IG eller att eleven bedömts som att denne inte nått målen, eller att antingen kontrollrättaren eller ursprungs rättaren gett betyget G och den andre gett betyget MVG. För årskurs 3 och 5 har proven omrättats om fler än ett delprov under ett och samma prov avvikit mellan kontrollrättarens bedömning kontra ursprungs rättarens bedömning. Eftersom delproven i matematik och de naturoriente-

rade ämnena i årskurs 9 inte har varit möjliga för kontrollrättaren att betygssätta har inte någon omrättning genomförts för dessa delprov.

Resultatet av omrättningen har tolkats utifrån principen att omrättningen avgör om det är ursprungs rättningen eller kontrollrättningen som är den som ska gälla. Om omrättningen har resulterat i ett tredje värde har kontrollrättningen inte påverkats. Där omrättaren har bedömt delprovet som oläsligt har den bedömningen blivit gällande. Om kriterierna för omrättning uppfyllts av ett delprov har samtliga delprov inom ett prov omrättats. Detta för att läraren som omrättar provet inte ska veta att det är en omrättning som görs och därmed omedvetet påverkas i sin bedömning.

3.2.3 Resultat och analys

Resultaten presenteras som en redovisning av avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning utifrån betyg eller poäng på delprovsnivå för årskurs 9 och gymnasieskolan. För årskurs 3 och årskurs 5 presenteras resultaten som en redovisning av avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av huruvida eleven uppnått eller inte uppnått kravnivån på delprovsnivå. Utöver detta redovisas betygsfördelningen eller poängfördelningen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning. Analysen av resultaten grundar sig på dessa resultat.

Resultaten redovisas som negativ och positiv avvikelse. Negativ avvikelse innebär att kontrollrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett lägre betyg/poäng än vad ursprungs rättaren har bedömt. Positiv avvikelse innebär att kontrollrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett högre betyg/poäng än vad ursprungs rättaren har bedömt. För årskurs 3 och 5 innebär en negativ avvikelse att kontrollrättarna har gjort bedömningen att elevens svar inte når kravnivån för delprovet där ursprungs rättarens bedömt att elevens svar når kravnivån. Positiv avvikelse innebär att kontrollrättarna har gjort bedömningen att elevens svar når kravnivån för delprovet där ursprungs rättarens bedömt att elevens svar inte når kravnivån.

3.3 Överväganden

Skolinspektionen bedömer inte om ursprungs rättarens bedömning är felaktig i de fall där kontrollrättaren inte är överens i bedömningen med ursprungs rättaren. Skolinspektionen kan inte fastslå att de bedömningar av elevlösningar som genomförts av Skolinspektionens kontrakterade lärare är mer rätt än ursprungs rättarens bedömning. Därför talas i rapporten istället om förekomsten av avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning.

Regeringen preciserar i uppdraget till Skolinspektionen att analysen ska baseras på förekomsten av systematisk felbedömning. Skolinspektionen menar dock att en sådan

bedömning inte är möjlig att göra utifrån den nu genomförda kontrollrättningen. För att kunna avgöra om systematisk felbedömning förekommer måste Skolinspektionen kunna fastställa en felaktig rättning, vilket inte varit möjligt inom ramen för uppdraget. Att bedöma fel i ursprungsrättningen kräver att bedömarna har ingående kunskap om avsikten med de olika uppgifterna i proven, vilket i stort sett endast provkonstruktören har. Underlaget för bedömningen måste även innefatta nationella prov från fler än ett år för att kunna betraktas som systematiskt. Provens konstruktion med stort utrymme för tolkning i domningen av vissa delprov försvårar dessutom möjligheten att avgöra om felbedömning skett.

Därför redovisas inte några resultat eller någon analys utifrån förekomsten av systematisk felbedömning. Resultatpresentation och analys utgår istället från avvikelser mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning. Dock har Skolinspektionen gjort en vidare tolkning av begreppet systematisk felbedömning och hävdar att det finns en systematik i de avvikelser som förekommer mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning på en övergripande nivå.

De ursprungliga provresultaten som kontrollresultatet jämfördes med samlades in från respektive skola enligt den fyrgradiga betygsskalan, vilket är den skala som SCB använder när de samlar in provresultat på uppdrag av Skolverket. Därför användes den fyrgradiga betygsskalan i rapporteringen av kontrollrättningsresultaten och därmed även vid analysen av resultaten.

3.4 Avgränsningar

Av praktiska skäl samlades bara de delprov in som kunde kontrollrättas. Därför gjordes insamlingen, både gällande resultat och kopierade elevlösningar, på delprovsnivå. Delprov som genomfördes i grupp, redovisades muntligt och/eller innehöll laborativa moment samlades därmed inte in från skolorna. Exempelvis består provet i matematik för årskurs 5 av fem delprov. Fyra av dessa, delproven A-D, kan kontrollrättas eftersom det till dessa finns elevhäften där eleverna skriftligt och enskilt redovisar sina svar. Ytterligare ett delprov, delprov E, genomförs gemensamt med svenskämnet och redovisas muntligt. Detta delprov kan enbart kontrollrättas om elevens svar spelas in, vilket mycket sällan sker. Därför beslutade Skolinspektionen att inte inkludera den typen av delprov i kontrollrättningen.

För proven i matematik, biologi, kemi och fysik för årskurs 9 ges inte några delprovsbetyg. Då ett av de två delprov som utgör provet i matematik genomförs i grupp och redovisas muntligt och ett av de två delprov som utgör provet i biologi, kemi och fysik delvis innehåller ett laborativt moment som Skolinspektionen inte har kunnat kontrollrätta har heller inte någon bedömning av provbetyget varit möjlig. Resultatredovis-

ningen och analysen har därför gjorts på poängnivå för det delprov som redovisas skriftligt för dessa ämnen.

Svenska och svenska som andraspråk samredovisas i rapporten. Någon särredovisning av svenska som andraspråk har inte gjorts. Urvalet av prov i svenska var inte designat för att vara representativt i svenska respektive svenska som andraspråk utan bara i svenska som ett ämne. Därmed vore det inte korrekt att göra en redovisning som redovisar separata resultat för svenska respektive svenska som andraspråk. De kontrollrättande lärarna har dock känt till vilka elevlösningar som avser svenska som andraspråk.

3.5 Bortfall

Urvalet drogs från de insamlingar av nationella prov som SCB genomförde under sommaren och hösten 2009. Totalt sett omfattar urvalet 34 124 prov, fördelat på ca 4 400 prov från årskurs 3, 6 600 från årskurs 5, 12 400 prov från årskurs 9 och 11 100 prov från gymnasieskolan.

Av samtliga prov som ingick i urvalet skickade skolorna in 29 006 prov, fördelat på 3 829 prov från årskurs 3, 5 145 prov från årskurs 5, 10 651 prov från årskurs 9 och 9 381 prov från gymnasieskolan. Många av de prov som inkom visade sig dock vara bristfälligt kopierade och därmed inte möjliga att kontrollrätta. Därmed utgör dessa det som vi valt att benämna som det interna bortfallet. I motsats till det externa bortfallet, där provet i sin helhet uteblev, såg det interna bortfallet dock olika ut för olika delprov.

Bristerna varierade i omfattning. De kunde bland annat handla om att kvaliteten på de kopierade elevlösningarna var så låg att kopiorna inte var läsbara. En annan vanligt förekommande anledning till att vissa delprov inte ingått i analysen är att skolorna missade att kopiera vissa sidor i elevlösningen eller att elevlösningar blandats ihop. Ingen analys av enskilda bristers omfattning har dock gjorts.

Årskurs 3 matematik

Totalt har 2 271 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga prov i matematik ligger i intervallet 16 – 19 procent, där det externa bortfallet är konstant för samtliga prov och ligger på 299 prov, 13 procent. Det interna bortfallet ligger på mellan 3 procent och 6 procent.

Årskurs 3 svenska

Totalt har 2 110 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga prov i svenska ligger i intervallet 15 – 21 procent, där det externa bortfallet är konstant för samtliga prov och ligger på 256 delprov, 12 procent. Det interna bortfallet ligger på mellan 3 procent och 9 procent. Det högsta interna bortfallet återfinns bland de prov där eleven avger sitt svar genom att skriva en egen text som därefter bedöms utifrån olika aspekter.

Årskurs 5 engelska

Totalt har 2 115 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga prov i engelska ligger i intervallet 29 – 32 procent, där det externa bortfallet är konstant för samtliga prov och ligger på 563 delprov, 27 procent. Det interna bortfallet ligger på mellan 2 procent och 5 procent. Det högsta interna bortfallet återfinns bland de prov där eleven avger sitt svar genom att skriva en egen text som därefter bedöms utifrån olika aspekter.

Årskurs 5 matematik

Totalt har 2 117 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga prov i matematik ligger i intervallet 20 – 21 procent, där det externa bortfallet är konstant för samtliga prov och ligger på 346 prov, 16 procent. Det interna bortfallet ligger på mellan 4 procent och 5 procent.

Årskurs 5 svenska

Totalt har 2 315 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga prov i svenska ligger i intervallet 26 – 31 procent, där det externa bortfallet är konstant för samtliga prov och ligger på 482 delprov, 23 procent. Det interna bortfallet ligger på mellan 3 procent och 8 procent. Det högsta interna bortfallet återfinns bland de prov där eleven avger sitt svar genom att skriva en egen text som därefter bedöms utifrån olika aspekter.

Årskurs 9 engelska

Totalt har 3 005 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga prov i engelska ligger i intervallet 18 – 20 procent, där det externa bortfallet är konstant för samtliga prov och ligger på 413 prov, 14 procent. Det interna bortfallet ligger på mellan 4 procent och 6 procent. Det högsta interna bortfallet återfinns bland de prov där eleven avger sitt svar genom att skriva en egen text som därefter bedöms utifrån olika aspekter.

Årskurs 9 matematik

Totalt har 3 239 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga prov i matematik ligger i intervallet 13 – 16 procent, där det externa bortfallet är konstant för samtliga prov och ligger på 342 delprov, 11 procent. Det interna bortfallet ligger på mellan 2 procent och 5 procent.

Årskurs 9 svenska

Totalt har 2 882 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga prov i svenska ligger i intervallet 12 – 26 procent, där det externa bortfallet är konstant för samtliga prov och ligger på 172 delprov, 6 procent. Det interna bortfallet ligger på mellan 6 procent och 20 procent. Det högsta interna bortfallet återfinns bland de prov där eleven avger sitt svar genom att skriva en egen text som därefter bedöms utifrån olika aspekter.

Årskurs 9 Biologi

Totalt har 961 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Det totala bortfallet för provet i biologi ligger på 28 procent, där det externa bortfallet ligger på 260 prov, 27 procent, och det interna bortfallet utgör 1 procent.

Årskurs 9 Fysik

Totalt har 568 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Det totala bortfallet för provet i fysik ligger på 27 procent, där det externa bortfallet ligger på 9 prov, 2 procent, och det interna bortfallet utgör 25 procent.

Årskurs 9 Kemi

Totalt har 1 456 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Det totala bortfallet för provet i kemi ligger på 28 procent, där det externa bortfallet ligger på 303 prov, 21 procent, och det interna bortfallet utgör 7 procent.

Gymnasieskolan engelska

Totalt har 4 010 prov efterfrågats från 40 gymnasieskolor. Det totala bortfallet för samtliga delprov i engelska ligger i intervallet 21 – 26 procent. För delprovet reading och listening uppgår det externa bortfallet till 827 prov, 21 procent, och det interna bortfallet uppgår till 199 prov, 5 procent. För delprovet writing uppgår det externa bortfallet till 597 prov, 15 procent, och det interna bortfallet uppgår till 229 prov, 6 procent.

Gymnasieskolan matematik

Totalt har 3 990 prov efterfrågats från 40 gymnasieskolor. Det totala bortfallet är 1 034 prov, 26 procent. Det externa bortfallet uppgår till 693 prov, 17 procent, och det interna bortfallet uppgår till 341 prov, 9 procent.

Gymnasieskolan svenska

Totalt har 3 085 delprov efterfrågats från 40 gymnasieskolor. Det totala bortfallet är 631 delprov, 20 procent. Det externa bortfallet uppgår till 492 delprov, 16 procent, och det interna bortfallet uppgår till 139 delprov, 5 procent.

Bortfallsdiskussion

Av den beskrivning som framkommer ovan kan man konstatera att det finns ett internt bortfall.

Utifrån bortfallsandelen är det svårt att avgöra om det går att dra några slutsatser eller inte. I vissa fall förefaller bortfallet vara relativt låg. Ett litet bortfall kan vara allvarligt, om bortfallet avviker kraftigt från de svarande med avseende på vad man vill mäta. För att kunna avgöra om man kan dra generella slutsatser eller inte bör man göra bortfallsanalyser och bortfallskompensation med hjälp av registerdata.

För att kontrollera bortfalllets påverkan på resultaten har Skolinspektionen anlitat SCB för att göra nödvändiga bortfallsanalyser. Utifrån SCBs bortfallsanalys kan konstateras att samtliga resultat är representativa på nationell nivå, med undantag för delproven i

fysik, biologi, kemi och matematik för årskurs 9 där någon analys av avvikelser i betygssättningen inte har gjorts.¹⁴ Dessa delprov redovisas därför separat. För att ta del av bortfallsanalysen, se bilaga 5.

3.6 Brister och problem

Den tid på året, november och december, som Skolinspektionen var tvungen att samla in elevlösningar från de nationella proven sammanföll med en av de mest arbetsintensiva perioderna i skolan med bland annat utvecklingssamtal och betygssättning. Detta visade sig sedermera till viss del ha påverkat både mängden av och kvaliteten på de insamlade proven, vilket presenteras närmare nedan.

Vid insamlingen av proven uppdagades också att inte alla skolor följer den lagstiftning¹⁵ som gäller för arkivering av proven. Vissa skolor hade medvetet slängt proven, skickat originalet till de universitetsinstitutioner som på Skolverkets uppdrag utformar och i förekommande fall samlar in prov och inte fått dem åter, eller förvarat proven på ett sätt som gjorde att de inte gick att finna. Detta gäller i huvudsak prov som var under utprovning men även etablerade prov. Vissa skolor med verksamheten i årskurs F-5 hade också, tväremot de gällande arkiveringsanvisningarna, skickat proven i original till de skolor som tagit emot elever när eleven bytt skola. Detta gjorde att vissa skolor inte kunde tillgodose Skolinspektionens uppmaning om att inkomma med prov för kontrollrättning.

Insamlingen visade också på brister i skolornas rutiner för hur provresultaten förvaras. Vissa skolor sparade inte provresultaten på ett systematiskt sätt, vilket gjorde att de blev tvungna att rätta om proven för att tillgodose Skolinspektionens behov. Den vanligaste förklaringen i en sådan situation var att resultaten förvarades hos den lärare som rättat proven. I de fall den ansvarige läraren slutat på skolan eller blivit tjänstledig försvann provresultaten. Eftersom vissa prov rättades om för att skolan skulle kunna rapportera provens resultat till Skolinspektionen kan man inte utesluta att rättningen av dessa prov och dess resultat påverkades av kunskapen om att de aktuella proven skulle kontrollrättas.

Den korta insamlingsperioden gjorde också att inte alla skolor följde de anvisningar för kopiering som skickats till skolorna. Under insamlingsperioden fick Skolinspektionen många samtal från skolor där man uttryckte att det fanns svårigheter med att kopiera

¹⁴ På grund av provens konstruktion kan kontrollrättningen inte resultera i en bedömning av provbetyg. Jämförelser med ursprungsrättningen har gjorts på poängnivå.

¹⁵Elevlösningar utifrån nationella prov ska arkiveras tillsammans med en uppsättning av provet enligt 3 § arkivlagen samt Allmänna råd om bevarande och gallring rörande kommuners utbildningsväsende (RA-FS 2002:2). Bestämmelserna kring arkivering och bevarande gäller inte för fristående skolor.

proven i de fall dessa var utformade som ett häfte. Det resulterade i att vissa skolor skickade proven i original istället för kopior. Många av de prov som kopierats visade sig också vara bristfälliga. Bristerna varierade i omfattning men de mest förekommande var att:

- Kopiorna inte var läsbara. Vid inskanningen gjordes dock ansträngningar för att framhäva svärta så mycket som möjligt.
- Olika elevers lösningar blandades ihop med varandra.
- Skolorna missade att kopiera vissa sidor i elevlösningen.
- Skolorna skickade elevlösningar från tidigare provomgångar.
- Skolorna skickade dubletter av samma elevlösningar.

Detta bidrog till det stora bortfallet av rättningsbara prov.

Ytterligare ett problem som uppstod vid genomförandet av uppdraget var svårigheter med att ta bort markeringar från den ursprungliga rättningen i de provkopior som inkom innan skanningen kunde äga rum. I de fall de ursprungliga lärarna vid rättningen gjort markeringar direkt i elevlösningen var det besvärligt för den av Skolinspektionen anlitade skanningsverksamheten att ta bort dessa markeringar. I vissa fall, för att inte ta bort elevens svar lämnades de ursprungliga rättningsmarkeringarna kvar. Detta kan i viss mån ha påverkat kontrollrättarens möjlighet till en objektiv bedömning.

4. Övergripande resultatpresentation

Skolinspektionen har i sin granskning kontrollrättat 29 006 nationella prov på delprovsnivå från 633 skolor. Totalt begärdes 34 124 prov in från 715 skolor. De rättade proven avser nationella ämnes- och kursprov som genomfördes på vårterminen 2009 i matematik och svenska/svenska som andraspråk för årskurs 3 - engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk för årskurs 5 - engelska, matematik, svenska/svenska som andraspråk, fysik, biologi och kemi för årskurs 9 samt engelska A, matematik A och svenska B/svenska som andraspråk B för gymnasieskolan. För årskurs 3 och 5 samt fysik, biologi och kemi för årskurs 9 redovisas resultaten endast på nationell nivå. För engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk för årskurs 9 och gymnasieskolan redovisas resultaten även på skolnivå.

På grund av provens utformning och karaktär har inte samtliga delprov varit möjliga att samla in och rätta. Delprov kan till exempel ha redovisats muntligt, genomförts i grupp eller innehållit laborativa moment. Vilka delprov som har kontrollrättats för respektive årskurs och ämne redovisas i anslutning till resultatpresentationen.

I resultatpresentationen redovisas resultatet av kontrollrättningen som negativ och positiv avvikelse. Negativ avvikelse innebär att kontrollrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett lägre betyg/poäng än vad ursprungs rättaren har bedömt. Positiv avvikelse innebär att kontrollrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett högre betyg/poäng än vad ursprungs rättaren har bedömt. För årskurs 3 och 5 innebär en negativ avvikelse att kontrollrättarna har gjort bedömningen att elevens svar inte når kravnivån för delprovet där ursprungs rättarens bedömt att elevens svar når kravnivån. Positiv avvikelse innebär att kontrollrättarna har gjort bedömningen att elevens svar når kravnivån för delprovet där ursprungs rättarens bedömt att elevens svar inte når kravnivån.

Resultaten presenteras nedan endast på ett övergripande plan. För en mer detaljerad resultatpresentation hänvisas till bilaga 1.

4.1 Ämnesprov Årskurs 3

4.1.1 Matematik

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven D, E, F, G, H och I.

Totalt har 2 271 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga delprov i matematik ligger i intervallet 16 – 19 procent.

Beroende på vilket delprov som avses överensstämmer ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning med mellan 89 och 98 procent. I de fall där kontrollrättarnas bedömning skilde sig från ursprungs rättarnas bedömning handlade det i de flesta fallen om negativ avvikelse (se tabell 1).

Tabell 1: Avvikelse i procent mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Ingen avvikelse	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse
Delprov D	96	3	1
Delprov E + F	98	1	1
Delprov G	89	7	4
Delprov H	92	5	3
Delprov I	91	5	4

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

4.1.2 Svenska/svenska som andraspråk

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven C, D, E, F och G.

Totalt har 2 110 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga delprov i svenska ligger i intervallet 15 – 21 procent.

Beroende på vilket delprov som avses överensstämmer ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning med mellan 90 och 98 procent. I de fall där kontrollrättarnas bedömning skilde sig från ursprungs rättarnas bedömning handlade det i de flesta fallen om negativ avvikelse (se tabell 2).

Tabell 2: Avvikelse i procent mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Ingen avvikelse	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse
Delprov C	98	1	1
Delprov D	96	3	1
Delprov E	90	6	4
Delprov F	90	6	4
Delprov G	95	4	1

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

4.2 Ämnesprov årskurs 5

4.2.1 Engelska

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven B, C, D och E.

Totalt har 2 115 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga delprov i engelska ligger i intervallet 29 – 32 procent.

Beroende på vilket delprov som avses överensstämmer ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning med mellan 96 och 99 procent. I de fall där kontrollrättarnas bedömning skilde sig från ursprungs rättarnas bedömning handlade det i de flesta fallen om negativ avvikelse (se tabell 3).

Tabell 3: Avvikelse i procent mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Ingen avvikelse	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse
Delprov B	98	1	1
Delprov C + D	99	1	0
Delprov E	96	3	1

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

4.2.2 Matematik

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven A, B, C och D.

Totalt har 2 117 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga delprov i engelska ligger i intervallet 20 – 21 procent.

Beroende på vilket delprov som avses överensstämmer ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning med mellan 95 och 97 procent. I de fall där kontrollrättarnas bedömning skilde sig från ursprungs rättarnas bedömning handlade det i de flesta fallen om negativ avvikelse (se tabell 4).

Tabell 4: Avvikelse i procent mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Ingen avvikelse	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse
Delprov A	97	2	1
Delprov B	95	4	1
Delprov C	97	2	1
Delprov D	97	3	1

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

4.2.3 Svenska/svenska som andraspråk

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven A, B, C och D.

Totalt har 2 315 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Det totala bortfallet för samtliga delprov i engelska ligger i intervallet 26 – 31 procent.

Beroende på vilket delprov som avses överensstämmer ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning med mellan 88 och 93 procent. I de fall där kontrollrättarnas bedömning skilde sig från ursprungs rättarnas bedömning handlade det i de flesta fallen om negativ avvikelse (se tabell 5).

Tabell 5: Avvikelse i procent mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Ingen avvikelse	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse
Delprov A	93	6	1
Delprov B	97	3	0
Delprov C	89	10	1
Delprov D	88	11	1

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

4.3 Ämnesprov årskurs 9

4.3.1 Engelska

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven B och C.

Delprov B

Analysen grundar sig på 2 458 insamlade nationella prov från 35 grundskolor.

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 2 194 av de rättade proven, 89 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 264 av proven, 11 procent. Därav är avvikelsen negativ för 161 av proven, 7 procent, och positiv för 103 av proven, 4 procent (se tabell 6).

Tabell 6: Delprov B, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	161	7
Positiv avvikelse	103	4
Ingen avvikelse	2 194	89
Totalt antal prov	2 458	100

Negativ avvikelse: Kontroll rättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontroll rättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontroll rättningen = Ursprungs rättningen

För de 35 skolor för vilka det inkommit nationella prov avviker kontroll rättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för mellan 6 och 20 procent av delproven. Avvikelserna är i huvudsak negativa. I sju av skolorna avviker kontroll rättarnas bedömning för 15 procent eller fler av delproven (se bilaga 2, tabell 78).

Delprov C

Analysen grundar sig på 2 408 insamlade nationella prov från 35 grundskolor.

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontroll rättarnas bedömning uppgår till 1 572 av de rättade proven, 65 procent. Kontroll rättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 836 av proven, 35 procent. Därav är avvikelsen negativ för 531 av proven, 22 procent, och positiv för 305 av proven, 13 procent (se tabell 7).

Tabell 7: Delprov C, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	531	22
Positiv avvikelse	305	13
Ingen avvikelse	1 572	65
Totalt antal prov	2 408	100

Negativ avvikelse: Kontroll rättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontroll rättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontroll rättningen = Ursprungs rättningen

För de 35 skolor för vilka nationella prov har inkommit avviker kontroll rättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för mellan 22 och 80 procent av delproven. Avvikelserna är i huvudsak negativa. I 13 av skolorna avviker kontroll rättarnas bedömning för 40 procent eller fler av delproven (se bilaga 2, tabell 79).

4.3.2 Matematik

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven B1, B2 och C.

För ämnesprovet i matematik ges inte betyg på delprovsnivå och Skolinspektionen har inte haft möjlighet att kontrollrätta delprov A. Därför kan någon bedömning av provbetyget inte göras av kontrollrättarna för en jämförelse med ursprungs rättarnas bedömning. Istället görs jämförelsen på poängnivå för delproven B1, B2 och C.

Delprov B1

Analysen grundar sig på 2 821 insamlade nationella prov från 38 grundskolor.

För 2 359 delprov, 84 procent, stämmer ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning överens i antalet G-poäng. Kontrollrättarens bedömning av G-poäng avviker positivt för 189 av delproven, 7 procent, och negativt för 273 av delproven, 9 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av VG-poäng uppgår till 2 379 delprov, 84 procent. Kontrollrättarens bedömning av VG-poäng avviker positivt för 194 av delproven, 7 procent, och negativt för 248 av delproven, 9 procent. (För tabell se sidan 75)

Delprov B2

Analysen grundar sig på 2 718 insamlade nationella prov från 38 grundskolor.

För 1 562 delprov, 58 procent, stämmer ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning överens i antalet G-poäng. Kontrollrättarens bedömning av G-poäng avviker positivt för 434 av delproven, 16 procent, och negativt för 722 av delproven, 26 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av VG-poäng uppgår till 1 557 delprov, 57 procent. Kontrollrättarens bedömning av VG-poäng avviker positivt för 432 av delproven, 16 procent, och negativt för 729 av delproven, 27 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av antal frågor där elever uppvisar MVG-kvalitet uppgår till 2 423 delprov, 89 procent. Kontrollrättarens bedömning av MVG-kvalitet avviker positivt för 119 av delproven, 4 procent, och negativt för 176 av delproven, 7 procent. (För tabell se sidan 76)

Delprov C

Analysen grundar sig på 2 783 insamlade nationella prov från 38 grundskolor.

För 739 delprov, 27 procent, stämmer ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning överens i antalet G-poäng. Kontrollrättarens bedömning av G-poäng avviker positivt för 630 av delproven, 22 procent, och negativt för 1 414 av delproven, 51 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrät-

tarens bedömning av VG-poäng uppgår till 1 147 delprov, 41 procent. Kontrollrättarens bedömning av VG-poäng avviker positivt för 608 av delproven, 22 procent, och negativt för 1 028 av delproven, 37 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av antal frågor där eleven uppvisat MVG-kvalitet uppgår till 2 308 delprov, 83 procent. Kontrollrättarens bedömning av MVG-kvalitet avviker positivt för 221 av delproven, 8 procent, och negativt för 254 av delproven, 9 procent. (För tabell se sidan 77)

4.3.3 Svenska/svenska som andraspråk

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven A och C.

Delprov A

Analysen grundar sig på 2 526 insamlade nationella prov från 38 grundskolor.

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 559 av de rättade proven, 62 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 967 av proven, 38 procent. Därav är avvikelserna negativ för 721 av proven, 28 procent, och positiv för 246 av proven, 10 procent (se tabell 8).

Tabell 8: Delprov A, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	721	28
Positiv avvikelse	246	10
Ingen avvikelse	1 559	62
Totalt antal prov	2 526	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Prov har inkommit från 38 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 38 skolor avviker kontrollrättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för mellan 17 och 70 procent av delproven. Avvikelserna är i huvudsak negativa. I fem av skolorna avviker kontrollrättarnas bedömning för fler än 50 procent av delproven (se bilaga 2, tabell 80).

Delprov C

Analysen grundar sig på 2 122 insamlade nationella prov från 37 grundskolor.

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontroll rättarnas bedömning uppgår till 1 187 av de rättade delproven, 56 procent. Kontroll rättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 935 av delproven, 44 procent. Därav är avvikelserna negativ för 697 av delproven, 33 procent, och positiv för 238 av delproven, 11 procent (se tabell 9).

Tabell 9: Delprov C, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	697	33
Positiv avvikelse	238	11
Ingen avvikelse	1 187	56
Totalt antal prov	2 122	100

Negativ avvikelse: Kontroll rättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontroll rättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontroll rättningen = Ursprungs rättningen

Prov har inkommit från 37 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 37 skolor avviker kontroll rättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för mellan 16 och 64 procent av delproven. Avvikelserna är i huvudsak negativa. I elva av skolorna avviker kontroll rättarnas bedömning för fler än 50 procent av delproven (se bilaga 2, tabell 81).

4.3.4 Naturorienterade ämnen – fysik, biologi, kemi

Ämnesproven i NO-ämnen består inte av separata delprov för vilka ett delprovsbetyg sätts utan bedömningen görs endast i form av ett provbetyg. Ämnesproven i NO-ämnen är upplagda på samma sätt och består av två delprov.

Det delprov som ingår i kontroll rättningen är delprov A för respektive ämne.

Eftersom bedömningen endast görs på provnivå och Skolinspektionen inte har haft möjlighet att kontroll rätta delprov B, då detta innehåller en laborativ uppgift kan någon bedömning av provbetyget inte göras av kontroll rättarna för en jämförelse med ursprungs rättarnas bedömning. Istället görs jämförelsen på poängnivå för delprov A.

Fysik

Analysen grundar sig på 415 insamlade nationella prov från 7 grundskolor.

För 80 delprov, 19 procent, stämmer ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning överens i antalet G-belägg. Kontroll rättarens bedömning av G-belägg avviker positivt för 65 av delproven, 16 procent, och negativt för 270 av delproven, 65 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens

rens bedömning av VG-belägg uppgår till 86 delprov, 21 procent. Kontrollrättarens bedömning av VG-belägg avviker positivt för 46 av delproven, 11 procent, och negativt för 283 av delproven, 68 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av MVG-belägg uppgår till 241 delprov, 58 procent. Kontrollrättarens bedömning av MVG-belägg avviker positivt för 30 av delproven, 7 procent, och negativt för 144 av delproven, 35 procent. (För tabell se sidan 82)

Biologi

Analysen grundar sig på 693 insamlade nationella prov från 12 grundskolor.

För 102 delprov, 15 procent, stämmer ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning överens i antalet G-belägg. Kontrollrättarens bedömning av G-belägg avviker positivt för 240 av delproven, 34 procent, och negativt för 351 av delproven, 51 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av VG-belägg uppgår till 149 delprov, 22 procent. Kontrollrättarens bedömning av VG-belägg avviker positivt för 141 av delproven, 20 procent, och negativt för 403 av delproven, 58 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av MVG-belägg uppgår till 416 delprov, 60 procent. Kontrollrättarens bedömning av MVG-belägg avviker positivt för 73 av delproven, 11 procent, och negativt för 204 av delproven, 29 procent. (För tabell se sidan 83)

Kemi

Analysen grundar sig på 1 044 insamlade nationella prov från 16 grundskolor.

För 183 delprov, 18 procent, stämmer ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning överens i antalet G-belägg. Kontrollrättarens bedömning av G-belägg avviker positivt för 273 av delproven, 26 procent, och negativt för 588 av delproven, 56 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av VG-belägg uppgår till 287 delprov, 28 procent. Kontrollrättarens bedömning av VG-belägg avviker positivt för 194 av delproven, 18 procent, och negativt för 563 av delproven, 54 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av MVG-belägg uppgår till 928 delprov, 89 procent. Kontrollrättarens bedömning av MVG-belägg avviker positivt för 22 av delproven, 2 procent, och negativt för 94 av delproven, 9 procent. (För tabell se sidan 84)

4.4 Kursprov Gymnasieskolan

4.4.1 Engelska A

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven reading, listening och writing. För delprov reading och listening sätts ett gemensamt delprovsbetyg.

Delprov reading och listening

Analysen grundar sig på 2 984 insamlade nationella kursprov från 37 gymnasieskolor.

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 2 668 av de rättade delproven, 89 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 316 av delproven, 10 procent. Därav är avvikelser negativ för 218 av delproven, 7 procent, och positiv för 98 av delproven, 3 procent (se tabell 10).

Tabell 10: Delprov reading och delprov listening, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	218	7
Positiv avvikelse	98	3
Ingen avvikelse	2 668	89
Totalt antal prov	2 984	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Prov har inkommit från 37 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 37 skolor avviker kontrollrättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för mellan 0 och 25¹⁶ procent av delproven. För 16 av skolorna avviker kontrollrättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för färre än 10 procent av delproven. I fyra¹⁷ av skolorna avviker kontrollrättarnas bedömning för fler än 15 procent av delproven (se bilaga 2, tabell 82).

¹⁶ För två skolor avviker samtliga kontrollrättarens bedömning från ursprungs rättarens bedömning för samtliga delprov. Det rör sig dock om 1 respektive 2 delprov.

¹⁷ Här inkluderas inte de två skolor där avvikelserna är 100 procent.

Delprov writing

Analysen grundar sig på 3 184 insamlade nationella kursprov från 37 gymnasieskolor.

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontroll rättarnas bedömning uppgår till 1 944 av de rättade delproven, 61 procent. Kontroll rättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 1 240 av delproven, 39 procent. Därav är avvikel sen negativ för 854 av delproven, 27 procent, och positiv för 386 av delproven, 12 procent (se tabell 11).

Tabell 11: Delprov writing, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	854	27
Positiv avvikelse	386	12
Ingen avvikelse	1 944	61
Totalt antal prov	3 184	100

Negativ avvikelse: Kontroll rättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontroll rättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontroll rättningen = Ursprungs rättningen

Prov har inkommit från 37 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 37 skolor avviker kontroll rättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för mellan 27 och 61 procent av delproven. Avvikelserna är i huvudsak negativa. I fem av skolorna avviker kontroll rättarnas bedömning för fler än 50 procent av delproven (se bilaga 2, tabell 83).

4.4.2 Matematik A

De delprov som ingår i kontroll rättningen är delproven 1 och 2. För dessa delprov sätts ett gemensamt probvetyg.

Analysen grundar sig på 2 956 insamlade nationella kursprov från 36 gymnasieskolor.

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontroll rättarnas bedömning uppgår till 2 328 av de rättade proven, 79 procent. Kontroll rättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 628 av proven, 21 procent. Därav är avvikel sen negativ för 399 av proven, 13 procent, och positiv för 229 av proven, 8 procent (se tabell 12).

Tabell 12: Kursprov i matematik A, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	399	13
Positiv avvikelse	229	8
Ingen avvikelse	2 328	79
Totalt antal prov	2 956	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Prov har inkommit från 36 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 36 skolor avviker kontrollrättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för mellan 12 och 57 procent av delproven. Avvikelserna är i huvudsak negativa. I sju av skolorna avviker kontrollrättarnas bedömning för fler än 30 procent av delproven (se bilaga 2, tabell 84).

4.4.3 Svenska B/Svenska som andraspråk B

Det är delprov B som ingår i kontrollrättningen.

Analysen grundar sig på 2 454 insamlade nationella kursprov från 37 gymnasieskolor.

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 317 av de rättade delproven, 54 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 1 137 av delproven, 46 procent. Därav är avvikelsen negativ för 968 av delproven, 39 procent, och positiv för 169 av delproven, 7 procent (se tabell 13).

Tabell 13: Delprov B i svenska B/svenska som andraspråk B, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	968	39
Positiv avvikelse	169	7
Ingen avvikelse	1 317	54
Totalt antal prov	2 454	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Prov har inkommit från 37 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 37¹⁸ skolor avviker kontrollrättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för mellan 27 och 85 procent av delproven. Avvikelse rna är i huvudsak negativa. I sex av skolorna avviker kontrollrättarnas bedömning för fler än 60 procent av delproven. (se bilaga 2, tabell 85).

¹⁸ Två av skolorna har ett internt bortfall som innebär att inte något prov har kunnat rättas från dessa skolor.

5. Analys och bedömning

Resultatet av kontrollrättningen visar avvikelser i mindre omfattning mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning av ämnesproven i *årskurs 3* och *årskurs 5* (se figur 1b). Det förekommer dock avvikelser även för de delprov som har fasta svarsalternativ eller där eleven ska svara med ett kort svar i fritext. Möjligen är detta ett resultat av att eleven i efterhand har kunnat förklara sina svar muntligt för läraren om läraren anser att eleven tänkt rätt men skrivit fel eller på annat sätt inte kunnat uttrycka sitt svar på ett tydligt sätt i skrift. Exempelvis finns följande bedömningsanvisning för årskurs 5:

För en godtagbar lösning krävs att:

[...] Eleven har utelämnat lösningen, men muntligen kan ge en godtagbar förklaring. [...] ¹⁹

För *årskurs 9*²⁰ och *gymnasieskolan* är avvikelserna mer omfattande (se figur 1b). Avvikelse rna är mest omfattande för de delprov där eleven skriver en längre sammanhängande text. Skälet till de omfattande avvikelserna beror troligen på att delprov där eleven svarar med textsvar ger utrymme för tolkning vid rättningen²¹. Detta blir extra tydligt där eleven skriver uppsats men även för prov i bland annat matematik där vissa delar av provet utgörs av uppgifter av problemlösande karaktär och eleven ska avge sitt svar i fritext. För delprov B i engelska för årskurs 9 och delprov reading och lyssning för gymnasieskolan är avvikelserna relativt få. Detta är dock prov med fasta svarsalternativ där avvikelser överhuvudtaget inte borde vara möjliga, då facit finns och möjligheten till tolkning av svaren är liten.

Avvikelse rna är i huvudsak negativa²² (se figur 1b). Skälen till detta är möjligen att skolan hellre friar än faller en elev samt att ursprungsrättaren, vilken ofta är elevens lärare, möjligen väger in andra aspekter i bedömningen än prestationen på provet.²³

Avvikelse rna överlag är omfattande för årskurs 9 och för gymnasieskolan. För delprov B i svenska B/svenska som andraspråk B för gymnasieskolan är avvikelserna även stora i betygssteg. Av de avvikelser som förekommer är 15 procent större än ett betygssteg, vilket är anmärkningsvärt. Av de delprov som ursprungsrättarna bedömt som VG eller MVG bedömdes 11 procent som IG av kontrollrättaren. För resterande ämnen och delprov är dock avvikelsen huvudsakligen ett betygssteg.

¹⁹ Skolverket, Provpärmen för årskurs 5 vt 2009 och vt 2010 bedömningsanvisningar för delprov A i matematik (s.6).

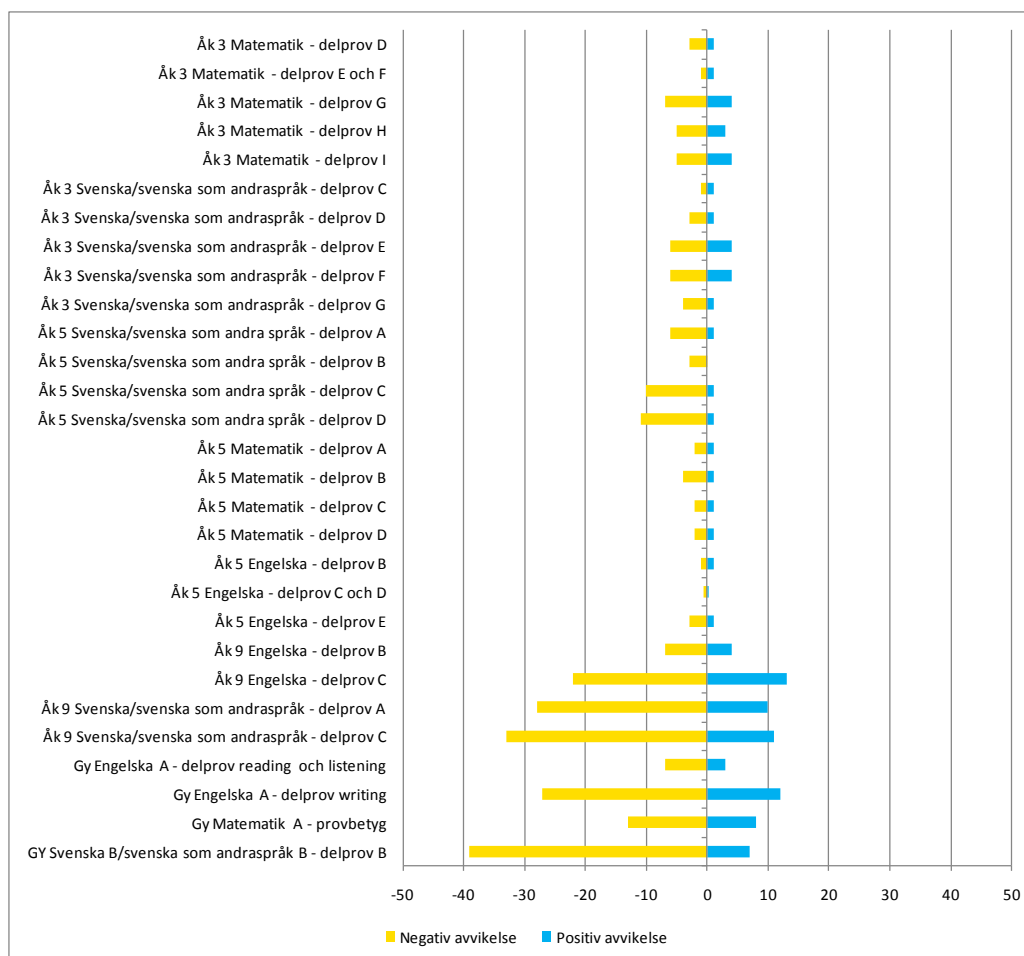
²⁰ Här avses endast ämnena engelska och svenska. Matematik, fysik, biologi och kemi redovisas separat.

²¹ Skolverket (2009), *Bedömaröverensstämmelse vid bedömning av nationella prov*

²² För förklaring av negativ avvikelse, se stycke 3.2.3 Resultat och analys.

²³ Skolverket (2009), *Bedömaröverensstämmelse vid bedömning av nationella prov*

Figur 1b: Avvikelsen i procent mellan ursprungsrättningen och kontrollrättningen för delproven i årskurs 3, årskurs 5, årskurs 9²⁴ ämnena engelska och svenska/svenska som andraspråk samt gymnasieskolan.

Avvikelserna är vanligast i den övre delen av betygsskalan men förekommer över hela skalan. Tydligt är att kontrollrättarna ofta gör en annan bedömning för de delprov som ursprungsrättaren bedömt som MVG. För flera delprov avviker även bedömningen av övriga betygsvärden. Förklaringen kan vara att ursprungsrättaren ser andra aspekter hos eleven än det som framkommer av provet och därmed gör en friare tolkning av elevens svar.²⁵

²⁴ Delproven i matematik och de naturorienterade ämnena i årskurs 9 redovisas inte i figur 1b. På grund av provens konstruktion kan kontrollrättningen inte resultera i en bedömning av provbetyg. Jämförelser med ursprungsrättningen har gjorts på poängnivå.

²⁵ Skolverket (2009), *Bedömaröverensstämmelse vid bedömning av nationella prov*

För delproven i ämnena matematik, fysik, biologi och kemi för årskurs 9 visas avvikelserna mellan ursprungsrättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning endast på poängnivå uppdelat på G-poäng/belägg, VG-poäng/belägg och MVG-kvalitet/belägg. Därför måste dessa delprov hanteras separat i analysen. Det som framgår av kontrollrättningen av delproven är att avvikelserna mellan ursprungsrättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning är omfattande, det vill säga att det för många delprov finns avvikelser i bedömningen. Däremot är de flesta avvikelser små räknat utifrån att de flesta avvikelser inte uppgår till mer än ett till tre poäng. Här, precis som för de flesta delprov i andra ämnen, är avvikelserna i huvudsak negativa.

Skolinspektionen har inte kunnat identifiera några systematiska felbedömningar, som regeringen i uppdraget till Skolinspektionen genom kontrollrättningen vill undersöka förekomsten av.²⁶ Dock finns det en systematik i avvikelserna så tillvida att avvikelserna huvudsakligen går i negativ riktning och att detta är mest omfattande för de delprov där eleven ska avge sitt svar genom att skriva en längre sammanhängande text i ämnen svenska/svenska som andraspråk och engelska för årskurs 9 och gymnasieskolan.

²⁶ Anledningen till detta förklaras i kapitel 3.3 Överväganden.

6. Slutsatser

Skolinspektionen har i sin kontrollrättning av nationella prov sammanfattningsvis funnit:

- Omfattande avvikelser mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning för de delprov där eleven ska avge sitt svar i form av en längre sammanhängande text i ämnena engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk för årskurs 9 och gymnasieskolan.
- Avvikelse i mindre omfattning för årskurs 3 och årskurs 5 samt för de delprov där eleven ska avge sitt svar utifrån fasta svarsalternativ eller med ett kort svar i fritext. Dessa prov ska dock, på grund av svarens karaktär, inte behöva vara föremål för avvikelser.

Någon garanti för att de bedömningar som kontrollrättarna gör är mer rätt än den som ursprungs rättarna gör inte kan ges. Utifrån den rättning som Skolinspektionen genomfört kan således inte med bestämdhet hävdas att avvikelserna som redovisas beror på att ursprungs rättarna, det vill säga elevernas lärare, har gjort felaktiga bedömningar. Dock är avvikelserna så omfattande för vissa delprov att det är oroande utifrån ett likvärdighetsperspektiv att bedömningen av elevens prestation på proven så tydligt är kopplad till vilken lärare som gör bedömningen.

Ett av provens grundläggande syften är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning över landet. Man kan ifrågasätta om provens konstruktion stödjer detta syfte eftersom vissa av de nationella proven inte bedöms likvärdigt i landets skolor, vilket framkommer i granskningen.

Skolinspektionen har i granskningen identifierat tre svårigheter, huvudsakligen i de nationella provens konstruktion, som kan förklara avvikelserna vid kontrollrättningen:

1. *Omfattande syfte:* De syften som de nationella proven har, att bidra till ökad måluppfyllelse för eleverna, förtydliga målen och visa på elevers starka och svaga sidor, konkretisera kursmål och betygskriterier, stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning samt ge underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapsmålen nås på skolnivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå, är ambitiösa. De nationella proven har en för komplex syftesbeskrivning där det inte är möjligt att förena de olika syftena i ett och samma prov. Det finns målkonflikter mellan de olika syftena. Att på ett konstruktivt och säkert sätt testa elevens måluppfyllelse för så många mål som möjligt, samtidigt som proven ska utgöra en grund för likvärdig bedömning och betygssättning är svårt att förena. Den struktur som proven idag har gynnar inte likvärdiga bedömningar för vissa delprov.

Skolinspektionen menar att det syfte med proven som innebär att stödja en likvärdig bedömning och betygssättning av elevens prestation inte får tillräckligt genomslag så som proven idag är konstruerade.

Om proven uppfyller de övriga syftena eller ej gör Skolinspektionen ingen värdering av. Det kan dock konstateras att det för elevens vidkommande är centralt även för en kontroll av dennes måluppfyllelse om läraren kan göra en bedömning om målen i kursplan och läroplan nås eller inte. Det är också viktigt utifrån ett stödperspektiv eftersom en elev som inte når målen är berättigad till särskilt stöd i syfte att nå målen för ämnet. Skolinspektionens granskning visar att det finns en risk att alla elever inte får en rättvis bedömning. Detta kan leda till att bristande kunskaper, där eleven har behov av särskilda stödinsatser, inte uppmärksammas.

Det primära syftet med de nationella proven måste fastställas. Om det primära syftet med proven är att bidra till ökad måluppfyllelse för eleverna, förtydliga målen och visa på elevers starka och svaga sidor eller att konkretisera kursmål och betygskriterier är det möjligt att provens konstruktion kan se ut så som de gör idag med frågor med öppna svar och stort utrymme för tolkning av svaren. Om det primära syftet med proven dock är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning måste flera delprovs konstruktion ändras.

2. *Stort friutrymme i bedömningarna:* Så som proven och bedömningsanvisningarna till proven är utformade öppnar de ett stort utrymme för tolkning, vilket inte gynnar likvärdig bedömning. Resultatet av detta är tydligt vad gäller de delprov där eleven ska avge sitt svar genom att skriva en längre sammanhängande text.
3. *Objektiviteten hos lärarna kan påverkas:* Skolinspektionen har under projektets gång fått signaler från lärare som anställts som kontrollrättare att de tolkar bedömningsanvisningarna striktare i sin roll som kontrollrättare än när de rättar sina egna elevers nationella prov, eftersom någon relation till eleven inte finns. En kontrollrättare som rättat delprovet i svenska B/svenska som andra språk B för gymnasieskolan uppger:

[--] Jag har också märkt att jag själv har varit säkrare i bedömningen som central rättare. Man fokuserar mycket tydligare på bedömningsanvisningarna när man bara har en text och bedömningsmallar. [--]

Det kan således vara skillnad på hur man som lärare väljer att läsa och tolka de instruktioner och anvisningar som följer med proven.

Det är här viktigt att påpeka att proven ska rättas utifrån samma kriterier oavsett vem som rättar proven och att utrymme för en anpassning till elevens prestationer i ämnet eller på kursen i övrigt ges vid betygssättningen.

De nationella proven ska inte direkt styra vilket betyg en elev får i ett visst ämne, utan vara vägledande och ett stöd för läraren vid betygssättningen, eftersom det inte testar elevens kunskap mot samtliga mål i läroplan och kursplan. Proven ska dock ge ett riktvärde för nivån på elevens kunskaper i förhållande till de nationella målen för att möjliggöra en likvärdig betygssättning över landet.

Vid betygssättning kan sedan läraren anpassa betyget utifrån vad eleven även har presterat i övrigt, vilket innebär att betyget både kan falla ut som högre eller lägre i relation till resultatet på det nationella provet. Om elevens betyg ska avvika från resultaten på det nationella provet bör det dock kunna motiveras.

Möjligen ger en rättningssituation där elevens identitet inte är känd av den som rättar provet en större möjlighet att bortse från elevens prestation i övrigt i ämnet eller på kursen vid bedömningen av elevens prestation på det nationella provet.²⁷

Avvikelserna mellan ursprungsrättning och kontrollrättning skiljer sig åt mellan olika skolor. För vissa skolor är avvikelserna få medan det på andra skolor är omfattande avvikelser. Skolinspektionen kommer att följa upp arbetet med rättning av de nationella proven för skolor med omfattande avvikelser.

Att likvärdigheten är satt ur spel är allvarligt ur flera aspekter för den enskilde eleven. För de lägre årskurserna där betyg inte sätts kan konsekvensen bli allvarlig för den enskilda eleven som vid en felaktig bedömning riskerar att inte få det stöd den har rätt till eller får ett felaktigt stöd. För äldre elever där resultatet på proven har inverkan på elevens betyg, både slutbetyg från grundskolan och slutbetyg från gymnasieskolan, kan ett för lågt provbetyg få negativa konsekvenser för eleven som i konkurrensen med andra elever får en sämre möjlighet att hävda sig. För höga provbetyg kan även det sätta konkurrensen ur spel då de elever som får ett rättvisande betyg inte har samma möjlighet att hävda sig mot de elever som får högre betyg än deras insats motiverar. För de elever vars insats borde resulterat i att målen inte uppnåtts eller ett IG blir konsekvensen att skolan eventuellt missar att eleven är i behov av stödåtgärder och att stödet som eleven har rätt till för att nå målen i ämnet därmed uteblir.

²⁷ Att kontrollrättaren skulle vara striktare i sin bedömning, då denne ingår i en kontroll, är möjligt och något som Skolinspektionen varit observant på. Dock avviker kontrollrättarnas bedömning både negativt och positivt i förhållande till ursprungsrättarnas bedömning, vilket inte tyder på att kontrollrättarna generellt är striktare i bedömningen.

Rekommendationer

Med anledning av ovanstående resonemang vill Skolinspektionen rekommendera följande åtgärder för att främja möjligheten till likvärdig bedömning av elevers prestation på de nationella proven:

- Syftet med de nationella proven bör klargöras och begränsas.
- Provens konstruktion bör avgöras av vilket som är provens primära syfte. Om det primära syftet med proven är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning bör proven utformas så att utrymmet för tolkning vid bedömning av elevlösningar minskar för att det inte ska få avgörande effekt för eleven vilken lärare som gör bedömningen.
- Bedömningsanvisningarna behöver göras tydligare och förenklas på ett sätt som främjar likvärdig bedömning.
- Ett rättningsförfarande där elevens identitet inte är känd av den som rättar proven bör införas. Detta kan ske genom föreskrivna samarbeten mellan skolorna i kommunen, genom central rättning eller på annat sätt. Skolinspektionen gör bedömningen att sambedömning, så som Skolverket föreslagit²⁸, är ett steg i rätt riktning men kommer inte runt det faktum att relationen mellan läraren och eleven kan påverka objektiviteten i bedömningen.
- Om det finns en ambition hos regeringen att införa viss central rättning av de nationella proven som ett permanent inslag bör de nationella proven genomföras elektroniskt. Detta skulle underlätta för skolorna vid insamlingen av elevlösningar för kontrollrättning samt höja den fysiska kvaliteten på de insamlade elevlösningarna, vilket gör att det som nu utgör internt men också externt bortfall skulle minimeras och på så sätt öka säkerheten i resultaten.
- Fristående skolor omfattas inte av kravet på att elevlösningarna från de nationella proven ska bevaras. Det är av stor vikt att även fristående skolor kan delta på samma villkor vid kontrollrättning av nationella prov. Det är därför angeläget att elevlösningar från fristående skolor bevaras på samma sätt som i kommunala skolor.
- Om kontrollrättning av nationella prov i årskurs 3 och årskurs 5 ska ske och vara effektiv bör möjligheten för eleven att muntligt komplettera sina skriftliga svar tas bort. Om eleven ges möjlighet att muntligt komplettera sina kunskaper vid skriftliga svar begränsas Skolinspektionens möjlighet att kontrollrätta bedömningen av elevens prestation, eftersom utgångspunkten för bedömningen inte blir den samma för kontrollrättaren som för ursprungs rättaren.

²⁸ Se avsnitt 2.3 Tidigare studier

Framtida kontrollrättning

Enligt regeringsuppdraget ska Skolinspektionen också föreslå lämpliga grunder för urval i kommande rättningsomgångar. Eftersom detta är den första rättningen på central nivå i sitt slag föreslår Skolinspektionen inte några ändringar i underlaget för urval till kommande rättningsomgång. Om resultatet efter rättningsomgång två är likvärdigt med den här rättningsomgången kan vissa årskurser och ämnen möjligen exkluderas från urvalet. Skolinspektionen föreslår därför att regeringen inte ändrar urvalskriterierna inför kontrollrättning av 2010 års prov.

Skolinspektionen vill dock uppmana regeringen att överväga en förskjutning av datum för redovisning av kommande kontrollrättningar till den 15 juni, vilket skulle öka kvaliteten på det underlag som ligger till grund för kontrollrättningen samt skapa möjlighet till vidare analys i huvudsak utifrån två faktorer:

- Urvalet av skolor kan levereras från SCB till Skolinspektionen först i oktober. Först i oktober har skolorna rapporterat resultaten till SCB och SCB har kvalitetssäkrat uppgifterna. Detta gör att tiden blir för knapp för skolorna att kopiera och inkomma med kopior av elevlösningar av hög kvalitet till Skolinspektionen.
- Att avmarkera de kopierade elevlösningarna från ursprungs rättarens bedömning är tidskrävande och fördröjer processen med att skanna de kopierade elevlösningarna för vidare leverans till kontrollrättarna. Det gör att tiden att analysera resultatet av rättningen blir reducerad.

Att Skolinspektionen inte får tillgång till individdata gör att några djupare analyser av resultatet som framkommer i kontrollrättningen inte är möjliga att göra. Om regeringen önskar en omfattande och mer nyanserad analys av resultaten måste Skolinspektionen ges tillgång till data på individnivå för eleverna.

Bilaga 1 Resultat av kontrollrättningen

Ämnesprov årskurs 3

Matematik

Ämnesprovet i matematik består av tio delprov:

Delprov A: delprovet genomförs enskilt och redovisas muntligt och testar elevens kunskaper i svenska och svenska som andraspråk. Detta delprov ingår inte i kontrollrättningen.

Delprov B och C: delproven genomförs i grupp och redovisas delvis muntligt. Delproven utgår från samma laborationsuppgift. Avsikten med delprov B är att pröva kunskaper i matematik och svenska och svenska som andra språk, medan avsikten med delprov C är att pröva i vilken utsträckning eleverna kan använda lägesord samt i vilken utsträckning som eleverna kan ange, rita och beskriva namngivna geometriska figurer. Dessa delprov ingår inte i kontrollrättningen.

Delprov D: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens kunskap om namn på grundläggande geometriska figurer samt deras förmåga att kunna beskriva skillnader mellan figurernas egenskaper. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov E och F: delproven genomförs enskilt och redovisas skriftligt. Båda delproven testar elevens förmåga i huvudräkning inom addition och subtraktion. Eleverna ska även visa kunskap om samband mellan räknesätten, det matematiska symbolspråket samt kunna uttrycka sig skriftligt. Delproven bedöms tillsammans och ingår i kontrollrättningen.

Delprov G: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens kunskaper om skriftliga räknemetoder i addition och subtraktion. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov H: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens kunskaper om vad de olika räknesätten står för och deras samband med varandra. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov I: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens kunskap om att kunna uppskatta och mäta längder och kunna göra enkla jämförelser av olika längder. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov J: delprovet genomförs i grupp och redovisas delvis muntligt och testar elevernas kunskaper om tal och tals beteckningar. Detta delprov ingår inte i kontrollrättningen.

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven D, E, F, G, H och I.

Delprov D: Geometriska figurer och deras egenskaper

Analysen grundar sig på 1 893 insamlade nationella prov från 106 grundskolor. Totalt har 2 271 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 378 prov, 16 procent. Det externa bortfallet uppgår till 299 prov, 13 procent, och det interna bortfallet uppgår till 79 prov, 3 procent.²⁹

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov D har 217 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 17 delprov, 8 procent, av de omrättade delproven. För 25 delprov, 12 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 18 delprov, 8 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.³⁰

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 821 av de rättade delproven, 96 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 72 av delproven, 4 procent. Därav är avvikelserna negativ för 47 av delproven, 3 procent, och positiv för 25 av delproven, 1 procent (se tabell 14).

Tabell 14: Delprov D, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	47	3
Positiv avvikelse	25	1
Ingen avvikelse	1 821	96
Totalt antal prov	1 893	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 835 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontrollrättaren en annan bedömning för 47 delprov, 3 procent. Vidare gjorde kontrollrättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 25 av 58 delprov, 43 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 15).

²⁹ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

³⁰ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Tabell 15: Delprov D, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontrollrättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 788	47	1 835
	Nej	25	33	58
	Totalt	1 813	80	1 893

Delprov E och F: Räkna i huvudet

Analysen grundar sig på 1 874 insamlade nationella prov från 106 grundskolor. Totalt har 2 271 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 397 prov, 17 procent. Det externa bortfallet uppgår till 299 prov, 13 procent, och det interna bortfallet uppgår till 98 prov, 4 procent.³¹

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov E och F har 217 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 9 delprov, 4 procent, av de omrättade delproven. För 51 delprov, 24 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 20 delprov, 9 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.³²

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 847 av de rättade delproven, 98 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 27 av delproven, 2 procent. Därav är avvikelserna negativ för 15 av delproven, 1 procent, och positiv för 12 av delproven, 1 procent (se tabell 16).

Tabell 16: Delprov E och F, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	15	1
Positiv avvikelse	12	1
Ingen avvikelse	1 847	98
Totalt antal prov	1 874	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

1 att *kravnivån* för delprovet uppfylldes gjorde kontrollrättaren en annan bedömning för 15 delprov, 1 procent. Vidare gjorde kontrollrättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 12 av de 87

³¹ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

³² För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

delprov, 13 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 17).

Tabell 17: Delprov E och F, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontrollrättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 772	15	1 787
	Nej	12	75	87
	Totalt	1 784	90	1 874

Delprov G: Skriftliga räknemetoder

Analysen grundar sig på 1 882 insamlade nationella prov från 106 grundskolor. Totalt har 2 271 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 389 prov, 17 procent. Det externa bortfallet uppgår till 299 prov, 13 procent, och det interna bortfallet uppgår till 90 prov, 4 procent.³³

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov G har 217 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 35 delprov, 16 procent, av de omrättade delproven. För 65 delprov, 30 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 29 delprov, 13 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.³⁴

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 681 av de rättade delproven, 89 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 201 av delproven, 11 procent. Därav är avvikelserna negativ för 127 av delproven, 7 procent, och positiv för 74 av delproven, 4 procent (se tabell 18).

³³ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

³⁴ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Tabell 18: Delprov G, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	127	7
Positiv avvikelse	74	4
Ingen avvikelse	1 681	89
Totalt antal prov	1 882	100

Negativ avvikelse: Kontroll rättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontroll rättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontroll rättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 586 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontroll rättaren en annan bedömning för 127 delprov, 8 procent.

Vidare gjorde kontroll rättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 74 av de 296 delprov, 25 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 19).

Tabell 19: Delprov G, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontroll rättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 459	127	1 586
	Nej	74	222	296
	Totalt	1 533	349	1 882

Delprov H: De fyra räknesätten

Analysen grundar sig på 1 848 insamlade nationella prov från 106 grundskolor. Totalt har 2 271 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 423 prov, 19 procent. Det externa bortfallet uppgår till 299 prov, 13 procent, och det interna bortfallet uppgår till 124 prov, 6 procent.³⁵

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov H har 217 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontroll rättarens bedömning för 31 delprov, 14 procent, av de omrättade delproven. För 48 delprov, 22 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 22 delprov, 10 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontroll rättarens bedömning.³⁶

³⁵ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

³⁶ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontroll rättarnas bedömning uppgår till 1 699 av de rättade delproven, 92 procent. Kontroll rättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 149 av delproven, 8 procent. Därav är avvikelser negativ för 89 av delproven, 5 procent, och positiv för 60 av delproven, 3 procent (se tabell 20).

Tabell 20: Delprov H, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	89	5
Positiv avvikelse	60	3
Ingen avvikelse	1 699	92
Totalt antal prov	1 848	100

Negativ avvikelse: Kontroll rättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontroll rättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontroll rättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 423 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontroll rättaren en annan bedömning för 89 delprov, 6 procent. Vidare gjorde kontroll rättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 60 av de 425 delprov, 14 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 21).

Tabell 21: Delprov H, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontroll rättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 334	89	1 423
	Nej	60	365	425
	Totalt	1 394	454	1 848

Delprov I: De fyra räknesätten

Analysen grundar sig på 1 867 insamlade nationella prov från 106 grundskolor. Totalt har 2 271 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 404 prov, 18 procent. Det externa bortfallet uppgår till 299 prov, 13 procent, och det interna bortfallet uppgår till 105 prov, 5 procent.³⁷

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov I har 217 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontroll rättarens bedömning för 30 delprov, 14 procent, av de omrättade delproven. För 56 delprov, 26

³⁷ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 37 delprov, 17 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.³⁸

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 704 av de rättade delproven, 91 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 163 av delproven, 9 procent. Därav är avvikelserna negativ för 97 av delproven, 5 procent, och positiv för 66 av delproven, 4 procent (se tabell 22).

Tabell 22: Delprov I, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	97	5
Positiv avvikelse	66	4
Ingen avvikelse	1 704	91
Totalt antal prov	1 867	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 648 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontrollrättaren en annan bedömning för 97 delprov, 6 procent. Vidare gjorde kontrollrättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 66 av de 219 delprov, 30 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 23).

Tabell 23: Delprov I, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontrollrättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 551	97	1 648
	Nej	66	153	219
	Totalt	1 617	250	1 867

Svenska/svenska som andraspråk

Ämnesprovet i svenska består av sju delprov:

Delprov A: delprovet genomförs enskilt och redovisas muntligt och testar elevens förmåga att berätta, beskriva samt hantera instruktioner på olika sätt. Detta delprov ingår inte i kontrollrättningen.

³⁸ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Delprov B: delprovet genomförs i grupp och redovisas muntligt och testar elevens förmåga att hantera samtalets olika funktioner i en gruppsituation. Detta delprov ingår inte i kontrollrättningen.

Delprov C: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens läsförståelse med stöd av en faktatext. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov D: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens läsförståelse med stöd av en skönlitterär text. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov E: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att återge kronologiskt händelseförlopp där handlingen tydligt framgår. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov F: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att stava ett antal vanliga formord och olika innehållsord. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov G: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att kunna skriva ett tydligt innehåll ur minst två aspekter, det vill säga texten ska innehålla minst två tydliga informationsdelar. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven C, D, E, F och G.

Delprov C: Blodligan

Analysen grundar sig på 1 786 insamlade nationella prov från 110 grundskolor. Totalt har 2 110 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 324 prov, 15 procent. Det externa bortfallet uppgår till 256 prov, 12 procent, och det interna bortfallet uppgår till 68 prov, 3 procent.³⁹

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov C har 138 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 9 delprov, 7 procent, av de omrättade delproven. För 22 delprov, 16 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 8 delprov, 6 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁴⁰

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 745 av de rättade delproven, 98 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 41 av delproven, 2 procent. Därav är

³⁹ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁴⁰ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

avvikelsen negativ för 23 av delproven, 1 procent, och positiv för 18 av delproven, 1 procent (se tabell 24).

Tabell 24: Delprov C, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	23	1
Positiv avvikelse	18	1
Ingen avvikelse	1 745	98
Totalt antal prov	1 786	100

Negativ avvikelse: Kontroll rättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontroll rättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontroll rättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 679 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontroll rättaren en annan bedömning för 23 delprov, 1 procent. Vidare gjorde kontroll rättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 18 av de 107 delprov, 17 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 25).

Tabell 25: Delprov C, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontroll rättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 656	23	1 679
	Nej	18	89	107
	Totalt	1 674	112	1 786

Delprov D: Människor och djurs språk

Analysen grundar sig på 1 783 insamlade nationella prov från 110 grundskolor. Totalt har 2 110 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 327 prov, 15 procent. Det externa bortfallet uppgår till 256 prov, 12 procent, och det interna bortfallet uppgår till 71 prov, 3 procent.⁴¹

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov D har 138 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontroll rättarens bedömning för 12 delprov, 9 procent, av de omrättade delproven. För 26 delprov, 19 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för

⁴¹ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

9 delprov, 7 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁴²

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas be dömning uppgår till 1 717 av de rättade delproven, 96 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 66 av delproven, 4 procent. Därav är avvikelserna negativ för 51 av delproven, 3 procent, och positiv för 15 av delproven, 1 procent (se tabell 26).

Tabell 26: Delprov D, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	51	3
Positiv avvikelse	15	1
Ingen avvikelse	1 717	96
Totalt antal prov	1 783	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 586 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontrollrättaren en annan bedömning för 51 delprov, 3 procent. Vi dare gjorde kontrollrättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 15 av de 197 delprov, 8 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 27).

Tabell 27: Delprov D, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontrollrättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 535	51	1 586
	Nej	15	182	197
	Totalt	1 550	233	1 783

Delprov E: Rädsla

Analysen grundar sig på 1 659 insamlade nationella prov från 110 grundskolor. Totalt har 2 110 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 451 prov, 21 procent. Det externa bortfallet uppgår till 256 prov, 12 procent, och det interna bortfallet uppgår till 195 prov, 9 procent.⁴³

⁴² För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

⁴³ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov E har 138 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 50 delprov, 36 procent, av de omrättade delproven. För 34 delprov, 25 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 20 delprov, 14 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁴⁴

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 496 av de rättade delproven, 90 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 163 av delproven, 10 procent. Därav är avvikelserna negativ för 102 av delproven, 6 procent, och positiv för 61 av delproven, 4 procent (se tabell 28).

Tabell 28: Delprov E, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	102	6
Positiv avvikelse	61	4
Ingen avvikelse	1 496	90
Totalt antal prov	1 659	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 525 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontrollrättaren en annan bedömning för 102 delprov, 7 procent. Vidare gjorde kontrollrättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 61 av de 134 delprov, 46 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 29).

Tabell 29: Delprov E, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontrollrättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 423	102	1 525
	Nej	61	73	134
	Totalt	1 484	175	1 659

⁴⁴ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Delprov F: Rädsla

Analysen grundar sig på 1 673 insamlade nationella prov från 110 grundskolor. Totalt har 2 110 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 437 prov, 20 procent. Det externa bortfallet uppgår till 256 prov, 12 procent, och det interna bortfallet uppgår till 181 prov, 8 procent.⁴⁵

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov F har 138 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 41 delprov, 30 procent, av de omrättade delproven. För 36 delprov, 26 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 12 delprov, 9 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁴⁶

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 502 av de rättade delproven, 90 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 171 av delproven, 10 procent. Därav är avvikelser negativ för 104 av delproven, 6 procent, och positiv för 67 av delproven, 4 procent (se tabell 30).

Tabell 30: Delprov F, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	104	6
Positiv avvikelse	67	4
Ingen avvikelse	1 502	90
Totalt antal prov	1 673	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 398 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontrollrättaren en annan bedömning för 104 delprov, 7 procent. Vidare gjorde kontrollrättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 67 av de 275 delprov, 24 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 31).

⁴⁵ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁴⁶ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Tabell 31: Delprov F, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontrollrättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 294	104	1 398
	Nej	67	208	275
	Totalt	1 361	312	1 673

Delprov G: Djurens språk

Analysen grundar sig på 1 661 insamlade nationella prov från 110 grundskolor. Totalt har 2 110 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 449 prov, 21 procent. Det externa bortfallet uppgår till 256 prov, 12 procent, och det interna bortfallet uppgår till 193 prov, 9 procent.⁴⁷

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov F har 138 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 23 delprov, 17 procent, av de omrättade delproven. För 31 delprov, 22 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 14 delprov, 10 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁴⁸

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 574 av de rättade delproven, 95 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 87 av delproven, 5 procent. Därav är avvikelserna negativ för 61 av delproven, 4 procent, och positiv för 26 av delproven, 1 procent (se tabell 32).

Tabell 32: Delprov G, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	61	4
Positiv avvikelse	26	1
Ingen avvikelse	1 574	95
Totalt antal prov	1 661	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

⁴⁷ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁴⁸ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Av de 1 586 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontrollrättaren en annan bedömning för 61 delprov, 4 procent. Vidare gjorde kontrollrättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 26 av de 75 delprov, 35 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 33).

Tabell 33: Delprov G, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontrollrättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 525	61	1 586
	Nej	26	49	75
	Totalt	1 551	110	1 661

Ämnesprov årskurs 5

Engelska

Ämnesprovet i engelska består av fem delprov:

Delprov A: delprovet genomförs enskilt och redovisas muntligt och testar elevens interaktiva förmåga, det vill säga att växelvis kunna fungera som lyssnare och talare, men även elevens produktiva förmåga, det vill säga muntlig kommunikation och sammanhängande tal. Detta delprov ingår inte i kontrollrättningen.

Delprov B: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att förstå tydligt och enkelt tal i ett antal korta samtal. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov C och D: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att lokaliseringsläsa och söka information i korta meddelanden och beskrivningar i form av annonser. Delprov D prövar förmågan att läsa och förstå en enkel text och att återge viss information. Delproven bedöms tillsammans och ingår i kontrollrättningen.

Delprov E: delproven genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att uttrycka sig fritt och göra sig förstådd i skrift i mycket enkel form och att kunna genomföra en kort, skriftlig uppgift på egen hand. Detta delprov ingår i kontrollrättningen

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven B, C, D och E.

Delprov B: Around the world

Analysen grundar sig på 1 503 insamlade nationella prov från 99 grundskolor. Totalt har 2 115 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 612 prov, 29 procent. Det externa bortfallet uppgår till 563 prov, 27 procent, och det interna bortfallet uppgår till 49 prov, 3 procent.⁴⁹

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov B har 313 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 32 delprov, 10 procent, av de omrättade delproven. För 35 delprov, 11 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 33 delprov, 11 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁵⁰

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 470 av de rättade delproven, 98 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 33 av delproven, 2 procent. Därav är avvikelserna negativ för 21 av delproven, 1 procent, och positiv för 12 av delproven, 1 procent (se tabell 34).

Tabell 34: Delprov B, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	21	1
Positiv avvikelse	12	1
Ingen avvikelse	1 470	98
Totalt antal prov	1 503	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 318 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontrollrättaren en annan bedömning för 21 delprov, 2 procent. Vidare gjorde kontrollrättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 12 av de 185 delprov, 7 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 35).

⁴⁹ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁵⁰ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Tabell 35: Delprov B, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontrollrättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 297	21	1 318
	Nej	12	173	185
	Totalt	1 309	194	1 503

Delprov C och D: Family Fun Park och News

Analysen grundar sig på 1 497 insamlade nationella prov från 99 grundskolor. Totalt har 2 115 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 618 prov, 29 procent. Det externa bortfallet uppgår till 563 prov, 27 procent, och det interna bortfallet uppgår till 55 prov, 2 procent.⁵¹

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov C och D har 313 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 8 delprov, 3 procent, av de omrättade delproven. För 15 delprov, 5 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 16 delprov, 5 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁵²

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 489 av de rättade delproven, 99 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 8 av delproven, 1 procent. Därav är avvikelser negativ för 7 av delproven, 1 procent, och positiv för 1 av delproven, 0 procent (se tabell 36).

Tabell 36: Delprov C och D, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	7	1
Positiv avvikelse	1	0
Ingen avvikelse	1 489	99
Totalt antal prov	1 497	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

⁵¹ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁵² För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Av de 1 411 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontroll rättaren en annan bedömning för 7 delprov, 1 procent. Vidare gjorde kontroll rättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 1 av de 86 delprov, 1 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 37).

Tabell 37: Delprov C och D, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontroll rättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 404	7	1 411
	Nej	1	85	86
	Totalt	1 405	92	1 497

Delprov E: Make friends around the world

Analysen grundar sig på 1 438 insamlade nationella prov från 99 grundskolor. Totalt har 2 115 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 677 prov, 32 procent. Det externa bortfallet uppgår till 563 prov, 27 procent, och det interna bortfallet uppgår till 114 prov, 5 procent.⁵³

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov C och D har 313 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontroll rättarens bedömning för 63 delprov, 20 procent, av de omrättade delproven. För 76 delprov, 24 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 40 delprov, 13 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontroll rättarens bedömning.⁵⁴

Överens stämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontroll rättarnas bedömning uppgår till 1 381 av de rättade delproven, 96 procent. Kontroll rättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 57 av delproven, 4 procent. Därav är avvikelserna negativ för 44 av delproven, 3 procent, och positiv för 13 av delproven, 1 procent (se tabell 38).

⁵³ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁵⁴ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Tabell 38: Delprov E, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	44	3
Positiv avvikelse	13	1
Ingen avvikelse	1 381	96
Totalt antal prov	1 438	100

Negativ avvikelse: Kontroll rättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontroll rättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontroll rättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 347 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontroll rättaren en annan bedömning för 44 delprov, 3 procent. Vidare gjorde kontroll rättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 13 av de 91 delprov, 14 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 39).

Tabell 39: Delprov E, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontroll rättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 303	44	1 347
	Nej	13	78	91
	Totalt	1 316	122	1 438

Matematik

Ämnesprovet i matematik består av fyra delprov:

Delprov A: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förståelse för räknesätten samt kunskap och färdigheter då det gäller att använda miniräknare. Detta delprov ingår i kontroll rättningen.

Delprov B: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förståelse av begreppen area och skala. Eleven ska också visa i vilken utsträckning den kan jämföra, uppskatta och mäta längder. Detta delprov ingår i kontroll rättningen.

Delprov C: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt. Eleven ska visa kunskande om klockan, tidsuppfattning samt kunskap när det gäller statistik. Detta delprov ingår i kontroll rättningen.

Delprov D: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens räknefärdigheter såväl i huvudräkning som skriftligt. Delprovet behandlar multiplikation och division. Detta delprov ingår i kontroll rättningen.

De delprov som ingår i kontroll rättningen är delproven A, B, C och D.

Delprov A: Skattletarna

Analysen grundar sig på 1 693 insamlade nationella prov från 102 grundskolor. Totalt har 2 117 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 424 prov, 20 procent. Det externa bortfallet uppgår till 346 prov, 16 procent, och det interna bortfallet uppgår till 78 prov, 4 procent.⁵⁵

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov A har 378 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 37 delprov, 10 procent, av de omrättade delproven. För 56 delprov, 15 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 22 delprov, 6 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁵⁶

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 649 av de rättade delproven, 97 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 44 av delproven, 3 procent. Därav är avvikelserna negativ för 35 av delproven, 2 procent, och positiv för 9 av delproven, 1 procent (se tabell 40).

Tabell 40: Delprov A, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	35	2
Positiv avvikelse	9	1
Ingen avvikelse	1 649	97
Totalt antal prov	1 693	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 639 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontrollrättaren en annan bedömning för 35 delprov, 2 procent. Vidare gjorde kontrollrättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 9 av de 54 delprov, 17 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 41).

⁵⁵ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁵⁶ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Tabell 41: Delprov A, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontrollrättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 604	35	1 639
	Nej	9	45	54
	Totalt	1 613	80	1 693

Delprov B: Rummet

Analysen grundar sig på 1 691 insamlade nationella prov från 102 grundskolor. Totalt har 2 117 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 426 prov, 20 procent. Det externa bortfallet uppgår till 346 prov, 16 procent, och det interna bortfallet uppgår till 80 prov, 4 procent.⁵⁷

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov B har 378 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 58 delprov, 15 procent, av de omrättade delproven. För 103 delprov, 27 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 25 delprov, 7 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁵⁸

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 613 av de rättade delproven, 95 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 68 av delproven, 5 procent. Därav är avvikelserna negativ för 58 av delproven, 4 procent, och positiv för 20 av delproven, 1 procent (se tabell 42).

Tabell 42: Delprov B, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	58	4
Positiv avvikelse	20	1
Ingen avvikelse	1 613	95
Totalt antal prov	1 691	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

⁵⁷ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁵⁸ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Av de 1 478 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontrollrättaren en annan bedömning för 58 delprov, 4 procent. Vidare gjorde kontrollrättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 20 av de 213 delprov, 9 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 43).

Tabell 43: Delprov B, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontrollrättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 420	58	1 478
	Nej	20	193	213
	Totalt	1 440	251	1 691

Delprov C: En dag

Analysen grundar sig på 1 676 insamlade nationella prov från 102 grundskolor. Totalt har 2 117 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 441 prov, 21 procent. Det externa bortfallet uppgår till 346 prov, 16 procent, och det interna bortfallet uppgår till 95 prov, 5 procent.⁵⁹

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov C har 378 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 19 delprov, 5 procent, av de omrättade delproven. För 38 delprov, 10 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 27 delprov, 7 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁶⁰

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 630 av de rättade delproven, 97 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 46 av delproven, 3 procent. Därav är avvikelserna negativ för 33 av delproven, 2 procent, och positiv för 13 av delproven, 1 procent (se tabell 44).

⁵⁹ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁶⁰ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Tabell 44: Delprov C, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	33	2
Positiv avvikelse	13	1
Ingen avvikelse	1 630	97
Totalt antal prov	1 676	100

Negativ avvikelse: Kontroll rättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontroll rättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontroll rättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 585 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontroll rättaren en annan bedömning för 33 delprov, 2 procent. Vidare gjorde kontroll rättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 13 av de 91 delprov, 14 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 45).

Tabell 45: Delprov C, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontroll rättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 552	33	1 585
	Nej	13	78	91
	Totalt	1 565	111	1 676

Delprov D: Räkna på olika sätt

Analysen grundar sig på 1 683 insamlade nationella prov från 102 grundskolor. Totalt har 2 117 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 434 prov, 20 procent. Det externa bortfallet uppgår till 346 prov, 16 procent, och det interna bortfallet uppgår till 88 prov, 4 procent.⁶¹

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov D har 378 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontroll rättarens bedömning för 32 delprov, 8 procent, av de omrättade delproven. För 40 delprov, 11 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 22 delprov, 8 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontroll rättarens bedömning.⁶²

⁶¹ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁶² För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontroll rättarnas bedömning uppgår till 1 633 av de rättade delproven, 97 procent. Kontroll rättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 50 av delproven, 3 procent. Därav är avvikel sen negativ för 39 av delproven, 2 procent, och positiv för 11 av delproven, 1 procent (se tabell 46).

Tabell 46: Delprov D, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	39	2
Positiv avvikelse	11	1
Ingen avvikelse	1 633	97
Totalt antal prov	1 683	100

Negativ avvikelse: Kontroll rättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontroll rättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontroll rättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 528 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontroll rättaren en annan bedömning för 39 delprov, 3 procent. Vidare gjorde kontroll rättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 11 av de 155 delprov, 7 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 47).

Tabell 47: Delprov D, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontroll rättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 489	39	1 528
	Nej	11	144	155
	Totalt	1 500	183	1 683

Svenska/svenska som andraspråk

Ämnesprovet i svenska/svenska som andraspråk består av fem delprov:

Delprov A: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att urskilja detaljer i texten, att förstå orsakssammanhang, att förstå språkliga uttryck samt att dra egna slutsatser med stöd av texten. Detta delprov ingår i kontroll rättningen.

Delprov B: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att finna fakta, att dra slutsatser av textens innehåll samt att kunna urskilja vem som säger vad i en text. Detta delprov ingår i kontroll rättningen.

Delprov C: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att berätta och beskriva sammanhängande och intressant för läsaren, att bygga begripliga meningar samt att behärska skrivtekniska färdigheter. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov D: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att berätta och beskriva sammanhängande och intressant för läsaren, att bygga begripliga meningar samt att behärska skrivtekniska färdigheter. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov E: delprovet genomförs parvis och redovisas muntligt och testar elevens förmåga att läsa högt samt förmåga att redogöra för sina åsikter och tankar. Detta delprov ingår inte i kontrollrättningen.

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven A, B, C och D.

Delprov A: Kojan

Analysen grundar sig på 1 769 insamlade nationella prov från 102 grundskolor. Totalt har 2 315 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 546 prov, 26 procent. Det externa bortfallet uppgår till 482 prov, 23 procent, och det interna bortfallet uppgår till 64 prov, 3 procent.⁶³

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov A har 724 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 124 delprov, 17 procent, av de omrättade delproven. För 120 delprov, 17 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 57 delprov, 8 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁶⁴

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 638 av de rättade delproven, 93 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 131 av delproven, 7 procent. Därav är avvikelser negativ för 122 av delproven, 6 procent, och positiv för 9 av delproven, 1 procent (se tabell 48).

⁶³ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁶⁴ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Tabell 48: Delprov A, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	122	6
Positiv avvikelse	9	1
Ingen avvikelse	1 638	93
Totalt antal prov	1 769	100

Negativ avvikelse: Kontroll rättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontroll rättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontroll rättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 602 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontroll rättaren en annan bedömning för 122 delprov, 8 procent. Vidare gjorde kontroll rättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 9 av de 167 delprov, 1 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 49).

Tabell 49: Delprov A, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontroll rättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 480	122	1 602
	Nej	9	158	167
	Totalt	1 489	280	1 769

Delprov B: På jakt efter urgamla skatter

Analysen grundar sig på 1 776 insamlade nationella prov från 102 grundskolor. Totalt har 2 315 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 539 prov, 26 procent. Det externa bortfallet uppgår till 482 prov, 23 procent, och det interna bortfallet uppgår till 57 prov, 3 procent.⁶⁵

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov B har 724 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontroll rättarens bedömning för 51 delprov, 7 procent, av de omrättade delproven. För 66 delprov, 9 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 43 delprov, 6 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontroll rättarens bedömning.⁶⁶

⁶⁵ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁶⁶ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontroll rättarnas bedömning uppgår till 1 722 av de rättade delproven, 97 procent. Kontroll rättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 54 av delproven, 3 procent. Därav är avvikel sen negativ för 46 av delproven, nästan 3 procent, och positiv för 8 av delproven, mindre än 1 procent (se tabell 50).

Tabell 50: Delprov B, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	46	3
Positiv avvikelse	8	0
Ingen avvikelse	1 722	97
Totalt antal prov	1 776	100

Negativ avvikelse: Kontroll rättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontroll rättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontroll rättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 670 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontroll rättaren en annan bedömning för 46 delprov, 3 procent. Vidare gjorde kontroll rättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 8 av de 106 delprov, 1 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 51).

Tabell 51: Delprov B, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontroll rättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 624	46	1 670
	Nej	8	98	106
	Totalt	1 632	144	1 776

Delprov C: Skriv och berätta!

Analysen grundar sig på 1 675 insamlade nationella prov från 102 grundskolor. Totalt har 2 315 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 640 prov, 30 procent. Det externa bortfallet uppgår till 482 prov, 23 procent, och det interna bortfallet uppgår till 158 prov, 7 procent.⁶⁷

Där avvikel ser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov C har 724 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontroll rättarens bedömning för 182 delprov, 25 procent, av de omrättade delproven. För 225 delprov, 31

⁶⁷ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 100 delprov, 14 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁶⁸

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 484 av de rättade delproven, 89 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 191 av delproven, 11 procent. Därav är avvikelserna negativ för 170 av delproven, 10 procent, och positiv för 21 av delproven, 1 procent (se tabell 52).

Tabell 52: Delprov C, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	170	10
Positiv avvikelse	21	1
Ingen avvikelse	1 484	89
Totalt antal prov	1 675	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 506 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontrollrättaren en annan bedömning för 170 delprov, 11 procent. Vidare gjorde kontrollrättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 21 av de 169 delprov, 12 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 53).

Tabell 53: Delprov C, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontrollrättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungs rättning	Ja	1 336	170	1 506
	Nej	21	148	169
	Totalt	1 357	318	1 675

Delprov D: Skriv och berätta!

Analysen grundar sig på 1 657 insamlade nationella prov från 102 grundskolor. Totalt har 2 315 prov efterfrågats från 120 grundskolor. Bortfallet är således 658 prov, 31 pro-

⁶⁸ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

cent. Det externa bortfallet uppgår till 482 prov, 23 procent, och det interna bortfallet uppgår till 176 prov, 8 procent.⁶⁹

Där avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov D har 724 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 192 delprov, 27 procent, av de omrättade delproven. För 202 delprov, 28 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 93 delprov, 13 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning.⁷⁰

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 459 av de rättade delproven, 88 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 198 av delproven, 12 procent. Därav är avvikelsen negativ för 177 av delproven, 11 procent, och positiv för 21 av delproven, 1 procent (se tabell 54).

Tabell 54: Delprov D, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	177	11
Positiv avvikelse	21	1
Ingen avvikelse	1 459	88
Totalt antal prov	1 657	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Av de 1 507 delprov som ursprungs rättaren bedömde som att kravnivån för delprovet uppfylldes gjorde kontrollrättaren en annan bedömning för 177 delprov, 12 procent. Vidare gjorde kontrollrättaren en annan bedömning än ursprungs rättaren för 21 av de 150 delprov, 14 procent, som ursprungs rättaren bedömt som att kravnivån för delprovet inte uppfylldes (se tabell 55).

⁶⁹ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁷⁰ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Tabell 55: Delprov D, fördelning mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning om *kravnivån* för delprovet uppfyllts eller inte.

		Kontrollrättning		
		Ja	Nej	Totalt
Ursprungsrättning	Ja	1 330	177	1 507
	Nej	21	129	150
	Totalt	1 351	306	1 657

Ämnesprov årskurs 9

Engelska

Ämnesprovet i engelska består av tre delprov:

Delprov A: delprovet genomförs i grupp och redovisas muntligt och består av att eleverna talar/samtalar dels utifrån bilder, dels utifrån beskrivningar av några olika företeelser/situationer. Detta delprov ingår inte kontrollrättningen.

Delprov B: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att läsa och förstå texter av skilda slag. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov C: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att uttrycka sig i skrift. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven B och C.

Delprov B

Analysen grundar sig på 2 458 insamlade nationella prov från 35 grundskolor. Totalt har 3 005 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Bortfallet är således 547 prov, 18 procent. Det externa bortfallet uppgår till 413 prov, 14 procent, och det interna bortfallet uppgår till 134 prov, 4 procent.⁷¹

Där stora avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov B har 270 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 47 delprov, 17 procent, av de omrättade delproven. För 10 delprov, 4 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 10 delprov, 4 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning. För 203 delprov, 75 procent,

⁷¹ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

stämmer omrättarens bedömning överens med både ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning eller var oläsliga⁷²

Överensstämmelsen mellan ursprungsrättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 2 194 av de rättade proven, 89 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungsrättarna för 264 av proven, 11 procent. Därav är avvikelserna negativ för 161 av proven, 7 procent, och positiv för 103 av proven, 4 procent (se tabell 56).

Tabell 56: Delprov B, avvikelse mellan ursprungsrättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	161	7
Positiv avvikelse	103	4
Ingen avvikelse	2 194	89
Totalt antal prov	2 458	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungsrättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungsrättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungsrättningen

Betygsfördelningen mellan ursprungsrättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning visar att den största avvikelserna finns i det övre skiktet av betygsskalan. Av de 367 delprov som ursprungsrättarna tilldelade betyget MVG gjorde kontrollrättarna en annan bedömning för 63 delprov, 17 procent. Av de 1 063 delprov som ursprungsrättarna gav betyget VG gjorde kontrollrättarna en bedömning som innebär en negativ avvikelse för 74 av delproven, 7 procent, och en positiv avvikelse för 42 av delproven, 4 procent. Kontrollrättarnas bedömning av de 871 delprov som ursprungsrättarna gav betyget G visar negativa avvikelser för 24 av delproven, 3 procent, och positiva avvikelser för 50 av delproven, 6 procent. För de 157 delprov som ursprungsrättarna bedömde som att de ej uppnådde målen (EUM) gör kontrollrättarna en annan bedömning för 11 av delproven, 7 procent. Totalt gjorde kontrollrättarna en annan bedömning än ursprungsrättarna för 264 delprov där 2 delprov, 1 procent, avviker mer än ett betygssteg (se tabell 57).

Tabell 57: Delprov B, betygsfördelning mellan ursprungsrättning och kontrollrättning.

		Kontrollrättning				
		EUM	G	VG	MVG	Totalt
Ursprungsrättning	EUM	146	10	1	0	157
	G	24	797	50	0	871
	VG	0	74	947	42	1 063
	MVG	0	1	62	304	367
	Totalt	170	882	1 060	346	2 458

⁷² För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Delprov har inkommit från 35 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 35 skolor avviker kontrollrättarnas bedömning från ursprungsrättarnas bedömning för mellan 6 och 20 procent av delproven. Avvikelseerna är i huvudsak negativa. I sju av skolorna avviker kontrollrättarnas bedömning för 15 procent eller fler av delproven.

Delprov C

Analysen grundar sig på 2 408 insamlade nationella prov från 35 grundskolor. Totalt har 3 005 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Bortfallet är således 597 prov, 20 procent. Det externa bortfallet uppgår till 413 prov, 14 procent, och det interna bortfallet uppgår till 184 prov, 6 procent.⁷³

Där stora avvikelser förekommit mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov C har 270 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 115 delprov, 43 procent, av de omrättade delproven. För 108 delprov, 40 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungsrättarens bedömning och för 12 delprov, 4 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungsrättarens och från kontrollrättarens bedömning. För 35 delprov, 13 procent, stämmer omrättarens bedömning överens med både ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning eller var oläsliga.⁷⁴

Överensstämmelsen mellan ursprungsrättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 572 av de rättade proven, 65 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungsrättarna för 836 av proven, 35 procent. Därav är avvikelsen negativ för 531 av proven, 22 procent, och positiv för 305 av proven, 13 procent (se tabell 58).

Tabell 58: Delprov C, avvikelse mellan ursprungsrättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	531	22
Positiv avvikelse	305	13
Ingen avvikelse	1 572	65
Totalt antal prov	2 408	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungsrättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungsrättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungsrättningen

Betygsfördelningen mellan ursprungsrättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning visar att den största avvikelsen finns i det övre skiktet av betygsskalan. Av de

⁷³ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁷⁴ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

358 delprov som ursprungs rättarna tilldelade betyget MVG gjorde kontroll rättarna en annan bedömning för 172 delprov, 48 procent. Av de 896 delprov som ursprungs rättarna gav betyget VG gjorde kontroll rättarna en bedömning som innebär en negativ avvikelse för 261 av delproven, 29 procent, och en positiv avvikelse för 96 av delproven, 11 procent. Kontroll rättarnas bedömning av de 1 043 delprov som ursprungs rättarna gav betyget G visar negativa avvikelser för 100 av delproven, 10 procent, och positiva avvikelser för 178 av delproven, 17 procent. För de 111 delprov som ursprungs rättarna bedömde som att de ej uppnådde målen (EUM) gör kontroll rättarna en annan bedömning för 31 av delproven, 28 procent. Totalt gjorde kontroll rättarna en annan bedömning än ursprungs rättarna för 836 delprov där 29 delprov, 3 procent, avviker mer än ett betygssteg (se tabell 59).

Tabell 59: Delprov C, betygsfördelning mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

		Kontroll rättning				Totalt
		EUM	G	VG	MVG	
Ursprungs rättning	EUM	80	27	3	1	111
	G	100	765	172	6	1 043
	VG	5	254	541	96	896
	MVG	0	14	158	186	358
	Totalt	185	1 060	874	289	2 408

Delprov har inkommit från 35 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 35 skolor avviker kontroll rättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för mellan 22 och 80 procent av delproven. Avvikelserna är i huvudsak negativa. I 13 av skolorna avviker kontroll rättarnas bedömning för 40 procent eller fler av delproven.

Matematik

Ämnesprovet i matematik består inte av separata delprov för vilka ett delprovsbetyg sätts utan bedömningen görs endast i form av ett provbetyg. Ämnesprovet i matematik består av tre delprov:

Delprov A: delprovet genomförs i grupp och redovisas muntligt och testar elevens förmåga att muntligt framföra matematiskt grundade idéer samt förmåga att lyssna till, följa och pröva andras förklaringar och argument. Detta delprov ingår inte i kontroll rättningen.

Delprov B1: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens taluppfattning och grundläggande färdigheter i räkning med naturliga tal, tal i bråkform, decimalform och procent. Detta delprov ingår i kontroll rättningen.

Delprov B2: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att lösa problem, reflektera över och tolka sina resultat samt bedöma deras rimlighet. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov C: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att lösa problem samt reflektera över och tolka sina resultat och bedöma deras rimlighet. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven B1, B2 och C.

För ämnesprovet i matematik ges inte betyg på delprovsnivå och Skolinspektionen har inte haft möjlighet att kontrollrätta delprov A. Därför kan någon bedömning av provbetyget inte göras av kontrollrättarna för en jämförelse med ursprungsrättarnas bedömning. Istället görs jämförelsen på poängnivå för delproven B1, B2 och C.

För varje delprov kan eleven få ett visst antal G-poäng, ett visst antal VG-poäng och för delprov B2 och delprov C kan även eleven uppvisa MVG-kvalitet på vissa frågor. Jämförelser mellan ursprungsrättning och kontrollrättning görs genom att se på differensen mellan antalet poäng som kontrollrättaren har satt gentemot ursprungsrättaren. Differensen för respektive delprov visar skillnaden i antal poäng mellan kontrollrättarens bedömning och ursprungsrättarens bedömning. En negativ differens innebär att kontrollrättarna gett ett lägre poängantal än ursprungsrättarna. För varje delprov redovisas differensen i antalet G-poäng, antalet VG-poäng samt antalet frågor med MVG-kvalitet.

Delprov B1

Analysen grundar sig på 2 821 insamlade nationella prov från 38 grundskolor. Totalt har 3 239 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Bortfallet är således 418 prov, 13 procent. Det externa bortfallet uppgår till 342 prov, 11 procent, och det interna bortfallet uppgår till 76 prov, 2 procent.

För 2 359 delprov, 84 procent, stämmer ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning överens i antalet G-poäng. Kontrollrättarens bedömning av G-poäng avviker positivt för 189 av delproven, 7 procent, och negativt för 273 av delproven, 9 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av VG-poäng uppgår till 2 379 delprov, 84 procent. Kontrollrättarens bedömning av VG-poäng avviker positivt för 194 av delproven, 7 procent, och negativt för 248 av delproven, 9 procent (se tabell 60).

Tabell 60: Avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning för delprov B1.

Differens	G-poäng		VG-poäng	
	Antal prov	Andel	Antal prov	Andel
10	2	0,1		
9	2	0,1		
8	1	0,0		
6	3	0,1	5	0,2
5	2	0,1	1	0,0
4	1	0,0	3	0,1
3	7	0,2	6	0,2
2	14	0,5	22	0,8
1	157	5,6	157	5,6
0	2359	83,6	2379	84,3
-1	222	7,9	212	7,5
-2	28	1,0	25	0,9
-3	11	0,4	3	0,1
-4	7	0,2	3	0,1
-5	2	0,1	2	0,1
-6	2	0,1	2	0,1
-7			1	0,04
-9	1	0,04		
Total	2821	100	2821	100

Delprov B2

Analysen grundar sig på 2 718 insamlade nationella prov från 38 grundskolor. Totalt har 3 239 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Bortfallet är således 521 prov, 16 procent. Det externa bortfallet uppgår till 342 prov, 11 procent, och det interna bortfallet uppgår till 179 prov, 5 procent.

För 1 562 delprov, 58 procent, stämmer ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning överens i antalet G-poäng. Kontroll rättarens bedömning av G-poäng avviker positivt för 434 av delproven, 16 procent, och negativt för 722 av delproven, 26 procent. Överens stämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning av VG-poäng uppgår till 1 557 delprov, 57 procent. Kontroll rättarens bedömning av VG-poäng avviker positivt för 432 av delproven, 16 procent, och negativt för 729 av delproven, 27 procent. Överens stämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning av antal frågor där elever uppvisar MVG-kvalitet uppgår till 2 423 delprov, 89 procent. Kontroll rättarens bedömning av antal svar med MVG-kvalitet avviker positivt för 119 av delproven, 4 procent, och negativt för 176 av delproven, 7 procent (se tabell 61).

Tabell 61: Avvikelse mellan ursprungs rättning och kontroll rättning för delprov B2.

Differens	G-poäng		VG-poäng		MVG-kvalitet	
	Antal prov	Andel	Antal prov	Andel	Antal prov	Andel
4	4	0,1			8	0,3
3	13	0,5	17	0,6	7	0,3
2	61	2,2	64	2,4	16	0,6
1	356	13,1	351	12,9	88	3,2
0	1562	57,5	1557	57,3	2423	89,1
-1	535	19,7	502	18,5	111	4,1
-2	158	5,8	172	6,3	48	1,8
-3	26	1,0	52	1,9	16	0,6
-4	3	0,1	3	0,1	1	0,0
Total	2718	100,0	2718	100,0	2718	100,0

Delprov C

Analysen grundar sig på 2 783 insamlade nationella prov från 38 grundskolor. Totalt har 3 239 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Bortfallet är således 456 prov, 14 procent. Det externa bortfallet uppgår till 342 prov, 11 procent, och det interna bortfallet uppgår till 114 prov, 3 procent.

För 739 delprov, 27 procent, stämmer ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning överens i antalet G-poäng. Kontroll rättarens bedömning av G-poäng avviker positivt för 630 av delproven, 22 procent, och negativt för 1 414 av delproven, 51 procent. Överens stämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning av VG-poäng uppgår till 1 147 delprov, 41 procent. Kontroll rättarens bedömning av VG-poäng avviker positivt för 608 av delproven, 22 procent, och negativt för 1 028 av delproven, 37 procent. Överens stämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontroll rättarens bedömning av antal frågor där eleven uppvisat MVG-kvalitet uppgår till 2 308 delprov, 83 procent. Kontroll rättarens bedömning av frågor med MVG-kvalitet avviker positivt för 221 av delproven, 8 procent, och negativt för 254 av delproven, 9 procent (se tabell 62).

Tabell 62: Avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning för delprov C.

Differens	G-poäng		VG-poäng		MVG-kvalitet	
	Antal prov	Andel	Antal prov	Andel	Antal prov	Andel
12	1	0,0				
11	3	0,1				
10	1	0,0	1	0,0		
9	3	0,1	5	0,2		
8	2	0,1	2	0,1		
7	3	0,1	1	0,0		
6	6	0,2	3	0,1	1	0,0
5	15	0,5	9	0,3	3	0,1
4	18	0,6	5	0,2	4	0,1
3	49	1,8	38	1,4	15	0,5
2	154	5,5	136	4,9	52	1,9
1	375	13,5	408	14,7	146	5,2
0	739	26,6	1147	41,2	2308	82,9
-1	655	23,5	561	20,2	158	5,7
-2	369	13,3	269	9,7	54	1,9
-3	200	7,2	118	4,2	28	1,0
-4	100	3,6	40	1,4	9	0,3
-5	50	1,8	20	0,7	3	0,1
-6	18	0,6	7	0,3	1	0,04
-7	7	0,3	5	0,2	1	0,04
-8	4	0,1	3	0,1		
-9	6	0,2	3	0,1		
-10	1	0,04	2	0,1		
-11	2	0,1				
-13	1	0,04				
-14	1	0,04				
Totalt	2783	100	2783	100	2783	100

Svenska/svenska som andraspråk

Ämnesprovet i svenska består av tre delprov:

Delprov A: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att läsa och förstå olika typer av text, tillämpa olika lässtrategier och uttrycka egna reflektioner och åsikter kring texter. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Delprov B: delprovet genomförs i grupp och redovisas muntligt och testar elevens förmåga att resonera och uttrycka sig klart och begripligt. Detta delprov ingår inte i kontrollrättningen.

Delprov C: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt i uppsatsform som testar elevens förmåga att självständigt utveckla och uttrycka tankar och idéer, förmedla engagemang, berätta och beskriva. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

De delprov som ingår i kontrollrättningen är delproven A och C.

Delprov A

Analysen grundar sig på 2 526 insamlade nationella prov från 38 grundskolor. Totalt har 2 882 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Bortfallet är således 356 prov, 12 procent. Det externa bortfallet uppgår till 172 prov, 6 procent, och det interna bortfallet uppgår till 184 prov, 6 procent.⁷⁵

Där stora avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov A har 735 prov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 177 prov, 24 procent, av de omrättade proven. För 173 prov, 24 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 59 prov, 8 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning. För 326 delprov, 44 procent, stämmer omrättarens bedömning överens med både ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning eller var oläsliga.⁷⁶

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 559 av de rättade proven, 62 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 967 av proven, 38 procent. Därav är avvikelser negativ för 721 av proven, 28 procent, och positiv för 246 av proven, 10 procent (se tabell 63).

Tabell 63: Delprov A, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	721	28
Positiv avvikelse	246	10
Ingen avvikelse	1 559	62
Totalt antal prov	2 526	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

⁷⁵ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁷⁶ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Betygsfördelningen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontroll rättarnas bedömning visar att avvikelserna är mest omfattande i det övre skiktet av betygsskalan. Av de 303 delprov som ursprungsrättarna tilldelade betyget MVG gjorde kontrollrättarna en annan bedömning för 176 delprov, 58 procent. Av de 1 051 delprov som ursprungsrättarna gav betyget VG gjorde kontrollrättarna en bedömning som innebär en negativ avvikelse för 415 av delproven, 39 procent, och en positiv avvikelse för 73 av delproven, 7 procent. Kontrollrättarnas bedömning av de 953 delprov som ursprungsrättarna gav betyget G visar negativa avvikelser för 130 av delproven, 14 procent, och positiva avvikelser för 128 av delproven, 13 procent. För de 112 delprov som ursprungsrättarna bedömde som att de ej uppnådde målen (EUM) gör kontrollrättarna en annan bedömning för 45 av delproven, 21 procent. Totalt gjorde kontrollrättarna en annan bedömning än ursprungsrättarna för 967 delprov där 43 delprov, 2 procent, avviker mer än ett betygssteg (se tabell 64).

Tabell 64: Delprov A, betygsfördelning mellan ursprungsrättning och kontrollrättning.

		Kontrollrättning				Totalt
		EUM	G	VG	MVG	
Ursprungsrättning	EUM	174	40	5	0	219
	G	130	695	121	7	953
	VG	20	395	563	73	1051
	MVG	0	11	165	127	303
	Totalt	324	1141	854	207	2526

Prov har inkommit från 38 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 38 skolor avviker kontrollrättarnas bedömning från ursprungsrättarnas bedömning för mellan 17 och 70 procent av delproven. Avvikelserna är i huvudsak negativa. I fem av skolorna avviker kontrollrättarnas bedömning för fler än 50 procent av delproven.

Delprov C

Analysen grundar sig på 2 122 insamlade nationella prov från 38 grundskolor. Totalt har 2 882 prov efterfrågats från 40 grundskolor. Bortfallet är således 760 prov, 26 procent. Det externa bortfallet uppgår till 172 prov, 6 procent, och det interna bortfallet uppgår till 588 prov, 20 procent.⁷⁷

Där stora avvikelser förekommit mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov A har 735 prov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 138 prov, 19 procent, av de omrättade proven. För 150 prov, 20 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungsrättarens bedömning och för 104

⁷⁷ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

prov, 14 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning. För 343 delprov, 47 procent, stämmer omrättarens bedömning överens med både ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning eller var oläsliga.⁷⁸

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 187 av de rättade delproven, 56 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 935 av delproven, 44 procent. Därav är avvikelserna negativ för 697 av delproven, 33 procent, och positiv för 238 av delproven, 11 procent (se tabell 65).

Tabell 65: Delprov C, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	697	33
Positiv avvikelse	238	11
Ingen avvikelse	1 187	56
Totalt antal prov	2 122	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Betygsfördelningen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning visar att den största avvikelserna finns i det övre skiktet av betygsskalan. Av de 255 delprov som ursprungs rättarna tilldelade betyget MVG gjorde kontrollrättarna en annan bedömning för 170 delprov, 67 procent. Av de 718 delprov som ursprungs rättarna gav betyget VG gjorde kontrollrättarna en bedömning som innebär en negativ avvikelse för 376 av delproven, 52 procent, och en positiv avvikelse för 56 av delproven, 8 procent. Kontrollrättarnas bedömning av de 1 032 delprov som ursprungs rättarna gav betyget G visar negativa avvikelser för 151 av delproven, 15 procent, och positiva avvikelser för 149 av delproven, 14 procent. För de 117 delprov som ursprungs rättarna bedömde som att de ej uppnådde målen (EUM) gjorde kontrollrättarna en annan bedömning för 33 av delproven, 28 procent. Totalt gjorde kontrollrättarna en annan bedömning än ursprungs rättarna för 935 delprov där 113 delprov, 5 procent, avviker mer än ett betygssteg (se tabell 66).

⁷⁸ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Tabell 66: Delprov C, betygsfördelning mellan ursprungs rättning och kontroll rättning.

		Kontroll rättning				Totalt
		EUM	G	VG	MVG	
Ursprungs rättning	EUM	84	26	7	0	117
	G	151	732	133	16	1032
	VG	43	333	286	56	718
	MVG	10	37	123	85	255
	Totalt	288	1128	549	157	2122

Prov har inkommit från 37 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 37 skolor avviker kontroll rättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för mellan 16 och 64 procent av delproven. Avvikelse rna är i huvudsak negativa. I elva av skolorna avviker kontroll rättarnas bedömning för fler än 50 procent av delproven.

Naturorienterade ämnen – fysik, biologi, kemi

Ämnesproven i NO-ämnen a består inte av separata delprov för vilka ett delprov sbetyg sätts utan bedömningen görs endast i form av ett provbetyg. Ämnesproven i NO-ämnen a är upplagda på samma sätt och består av två delprov:

Delprov A: delprovet genomförs enskilt och består av ett antal teoretiska uppgifter som ska redovisas skriftligt. Den sista uppgiften i detta delprov innefattar att planera en vetenskaplig undersökning. Detta delprov ingår i kontroll rättningen.

Delprov B: i detta delprov ska eleven genomföra den vetenskapliga undersökning som planerats i delprov A. Detta delprov ingår inte i kontroll rättningen.

Det delprov som ingår i kontroll rättningen är således delprov A för respektive ämne.

Eftersom bedömningen endast görs på provnivå och Skolinspektionen inte har haft möjlighet att kontroll rätt a delprov B, då detta innehåller en laborativ uppgift kan någon bedömning av provbetyget inte göras av kontroll rättarna för en jämförelse med ursprungs rättarnas bedömning. Istället görs jämförelsen på poängnivå för delprov A.

För varje ämne kan eleven för delprov A få ett visst antal G-belägg, ett visst antal VG-belägg och ett visst antal MVG-belägg. Som för ämnesprovet i matematik för årskurs 9 så görs jämförelser mellan ursprungs rättning och kontroll rättning genom att se på differensen mellan antalet poäng som kontroll rättaren har satt i förhållande till ursprungs rättaren.

Fysik

Analysen grundar sig på 415 insamlade nationella prov från 7 grundskolor. Totalt har 568 prov efterfrågats från 7 grundskolor. Bortfallet är således 153 prov, 27 procent. Det

externa bortfallet uppgår till 9 prov, 2 procent, och det interna bortfallet uppgår till 144 prov, 25 procent.

För 80 delprov, 19 procent, stämmer ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning överens i antalet G-belägg. Kontrollrättarens bedömning av G-belägg avviker positivt för 65 av delproven, 16 procent, och negativt för 270 av delproven, 65 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av VG-belägg uppgår till 86 delprov, 21 procent. Kontrollrättarens bedömning av VG-belägg avviker positivt för 46 av delproven, 11 procent, och negativt för 283 av delproven, 68 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av MVG-belägg uppgår till 241 delprov, 58 procent. Kontrollrättarens bedömning av antalet MVG-belägg avviker positivt för 30 av delproven, 7 procent, och negativt för 144 av delproven, 35 procent (se tabell 67).

Tabell 67: Avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning för delprov A.

Differens	G-belägg		VG-belägg		MVG-belägg	
	Antal prov	Andel	Antal prov	Andel	Antal prov	Andel
5			1	0,2		
4	2	0,5	1	0,2		
3	9	2,2				
2	25	6,0	9	2,2	3	0,7
1	29	7,0	35	8,4	27	6,5
0	80	19,3	86	20,7	241	58,1
-1	85	20,5	94	22,7	94	22,7
-2	46	11,1	84	20,2	40	9,6
-3	54	13,0	40	9,6	9	2,2
-4	33	8,0	33	8,0	1	0,2
-5	31	7,5	21	5,1		
-6	11	2,7	9	2,2		
-7	6	1,4	1	0,2		
-8	1	0,2	1	0,2		
-9	2	0,5				
-11	1	0,2				
Totalt	415	100	415	100	415	100

Biologi

Analysen grundar sig på 693 insamlade nationella prov från 12 grundskolor. Totalt har 961 prov efterfrågats från 13 grundskolor. Bortfallet är således 268 prov, 28 procent. Det externa bortfallet uppgår till 260 prov, 27 procent, och det interna bortfallet uppgår till 8 prov, 1 procent.

För 102 delprov, 15 procent, stämmer ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning överens i antalet G-belägg. Kontrollrättarens bedömning av G-belägg avviker positivt för 240 av delproven, 34 procent, och negativt för 351 av delproven, 51 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av VG-belägg uppgår till 149 delprov, 22 procent. Kontrollrättarens bedömning av VG-belägg avviker positivt för 141 av delproven, 20 procent, och negativt för 403 av delproven, 58 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av MVG-belägg uppgår till 416 delprov, 60 procent. Kontrollrättarens bedömning av antalet MVG-belägg avviker positivt för 73 av delproven, 11 procent, och negativt för 204 av delproven, 29 procent (se tabell 68).

Tabell 68: Avvikelse mellan ursprungsrättning och kontrollrättning för delprov A.

Differens	G-belägg		VG-belägg		MVG-belägg	
	Antal prov	Andel	Antal prov	Andel	Antal prov	Andel
13	1	0,1				
8	4	0,6	1	0,1		
7	5	0,7				
6	5	0,7	3	0,4		
5	20	2,9	3	0,4		
4	28	4,0	6	0,9	1	0,1
3	28	4,0	18	2,6	4	0,6
2	60	8,7	36	5,2	19	2,7
1	89	12,8	74	10,7	49	7,1
0	102	14,7	149	21,5	416	60,0
-1	117	16,9	124	17,9	130	18,8
-2	91	13,1	108	15,6	56	8,1
-3	65	9,4	73	10,5	15	2,2
-4	40	5,8	55	7,9	2	0,3
-5	15	2,2	27	3,9		
-6	16	2,3	11	1,6	1	0,1
-7	2	0,3	5	0,7		
-8	2	0,3				
-9	3	0,4				
Totalt	693	100	693	100	693	100

Kemi

Analysen grundar sig på 1 044 insamlade nationella prov från 16 grundskolor. Totalt har 1 456 prov efterfrågats från 20 grundskolor. Bortfallet är således 412 prov, 28 pro-

cent. Det externa bortfallet uppgår till 303 prov, 21 procent, och det interna bortfallet uppgår till 109 prov, 7 procent.

För 183 delprov, 18 procent, stämmer ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning överens i antalet G-belägg. Kontrollrättarens bedömning av G-belägg avviker positivt för 273 av delproven, 26 procent, och negativt för 588 av delproven, 56 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av VG-belägg uppgår till 287 delprov, 28 procent. Kontrollrättarens bedömning av VG-belägg avviker positivt för 194 av delproven, 18 procent, och negativt för 563 av delproven, 54 procent. Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning av antalet MVG-belägg uppgår till 928 delprov, 89 procent. Kontrollrättarens bedömning av MVG-belägg avviker positivt för 22 av delproven, 2 procent, och negativt för 94 av delproven, 9 procent (se tabell 69).

Tabell 69: Avvikelse mellan ursprungsrättning och kontrollrättning för delprov A.

Differens	G-belägg		VG-belägg		MVG-belägg	
	Antal prov	Andel	Antal prov	Andel	Antal prov	Andel
11	1	0,1				
10	1	0,1				
9	2	0,2				
8	2	0,2				
7	8	0,8	2	0,2		
6	11	1,1				
5	8	0,8	9	0,9	1	0,1
4	24	2,3	13	1,2		
3	47	4,5	23	2,2	2	0,2
2	57	5,5	37	3,5	2	0,2
1	112	10,7	110	10,5	17	1,6
0	183	17,5	287	27,5	928	88,9
-1	187	17,9	218	20,9	61	5,8
-2	129	12,4	115	11,0	21	2,0
-3	117	11,2	82	7,9	6	0,6
-4	55	5,3	56	5,4	5	0,5
-5	44	4,2	42	4,0	1	0,1
-6	23	2,2	23	2,2		
-7	13	1,2	9	0,9		
-8	12	1,1	7	0,7		
-9	3	0,3	4	0,4		
-10	3	0,3	2	0,2		
-11			2	0,2		
-13	2	0,2	1	0,1		
-14			2	0,2		
Totalt	1044	100	1044	100	1044	100

Kursprov Gymnasieskolan

Engelska A

På grund av provens utformning och karaktär har inte samtliga delprov varit möjliga att samla in och rätta. Kursprovet i engelska består av fyra delprov:

Speaking: delprovet genomförs i grupp och redovisas muntligt och testar elevens färdigheter i att uttrycka sig muntligt. Detta delprov ingår inte i kontrollrättningen.

Reading: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att tillgodogöra sig skriftligt material. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Listening: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att tillgodogöra sig talad kommunikation. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

Writing: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att uttrycka sig i skrift. Detta delprov ingår i kontrollrättningen.

De delprov som ingår i kontrollrättningen är således delproven reading, listening och writing. För delprov reading och listening sätts ett gemensamt delprovsbetyg.

Delprov reading och listening

Analysen grundar sig på 2 984 insamlade nationella kursprov från 37 gymnasieskolor. Totalt har 4 010 prov efterfrågats från 40 gymnasieskolor. Bortfallet är således 1 026 prov, 26 procent. Det externa bortfallet uppgår till 827 prov, 21 procent, och det interna bortfallet uppgår till 199 prov, 5 procent.⁷⁹

Där stora avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov reading och listening har 381 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 45 delprov, 12 procent, av de omrättade delproven. För 27 delprov, 7 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 14 delprov, 4 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning. För 295 delprov, 77 procent, stämmer omrättarens bedömning överens med både ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning eller var oläsliga.⁸⁰

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 2 668 av de rättade delproven, 89 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 316 av delproven, 10 procent. Därav

⁷⁹ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁸⁰ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

är avvikelserna negativa för 218 av delproven, 7 procent, och positiva för 98 av delproven, 3 procent (se tabell 70).

Tabell 70: Delprov reading och delprov listening, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	218	7
Positiv avvikelse	98	3
Ingen avvikelse	2 668	89
Totalt antal prov	2 984	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungsrättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungsrättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungsrättningen

Betygsfördelningen mellan ursprungsrättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning visar att avvikelserna är mest omfattande i det övre skiktet av betygsskalan. Av de 536 delprov som ursprungsrättarna tilldelade betyget MVG gjorde kontrollrättarna en annan bedömning för 104 delprov, 19 procent. Av de 1 264 delprov som ursprungsrättarna gav betyget VG gjorde kontrollrättarna en bedömning som innebär en negativ avvikelse för 97 av delproven, 8 procent, och en positiv avvikelse för 37 av delproven, 3 procent. Kontrollrättarnas bedömning av de 987 delprov som ursprungsrättarna gav betyget G visar negativa avvikelser för 17 av delproven, 2 procent, och positiva avvikelser för 53 av delproven, 5 procent. För de 197 delprov som ursprungsrättarna gav betyget IG gör kontrollrättarna en annan bedömning för 8 av delproven, 4 procent. Totalt gjorde kontrollrättarna en annan bedömning än ursprungsrättarna för 316 delprov där 3 delprov, 1 procent, avviker mer än ett betygssteg (se tabell 71).

Tabell 71: Delprov reading och delprov listening, betygsfördelning mellan ursprungsrättning och kontrollrättning.

		Kontrollrättning				Totalt
		IG	G	VG	MVG	
Ursprungsrättning	IG	189	8	0	0	197
	G	17	917	53	0	987
	VG	1	96	1 130	37	1 264
	MVG	1	1	102	432	536
	Totalt	208	1 022	1 285	469	2 984

Prov har inkommit från 37 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 37 skolor avviker kontrollrättarnas bedömning från ursprungsrättarnas bedöm-

ning för mellan 0 och 25⁸¹ procent av delproven. För 16 av skolorna avviker kontrollrättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för färre än 10 procent av delproven. I fyra⁸² av skolorna avviker kontrollrättarnas bedömning för fler än 15 procent av delproven.

Delprov writing

Analysen grundar sig på 3 184 insamlade nationella kursprov från 37 gymnasieskolor. Totalt har 4 010 prov efterfrågats från 40 gymnasieskolor. Bortfallet är således 826 prov, 21 procent. Det externa bortfallet uppgår till 597 prov, 15 procent, och det interna bortfallet uppgår till 229 prov, 6 procent.⁸³

Där stora avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov writing har 381 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 147 delprov, 39 procent, av de omrättade delproven. För 150 delprov, 39 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 57 delprov, 15 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning. För 27 delprov, 7 procent, stämmer omrättarens bedömning överens med både ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning eller var oläsliga.⁸⁴

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 944 av de rättade delproven, 61 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 1 240 av delproven, 39 procent. Därav är avvikelserna negativ för 854 av delproven, 27 procent, och positiv för 386 av delproven, 13 procent (se tabell 72).

Tabell 72: Delprov writing, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	854	27
Positiv avvikelse	386	12
Ingen avvikelse	1 944	61
Totalt antal prov	3 184	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

⁸¹ För två skolor avviker samtliga kontrollrättarens bedömning från ursprungs rättarens bedömning för samtliga delprov. Det rör sig dock om 1 respektive 2 delprov.

⁸² Här inkluderas inte de två skolor där avvikelserna är 100 procent.

⁸³ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁸⁴ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Betygsfördelningen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontroll rättarnas bedömning visar att avvikelserna är mest omfattande i det övre skiktet av betygsskalan men avvikelserna är stora över hela betygsskalan. Av de 532 delprov som ursprungsrättarna tilldelade betyget MVG gjorde kontrollrättarna en annan bedömning för 243 delprov, 46 procent. Av de 1 189 delprov som ursprungsrättarna gav betyget VG gjorde kontrollrättarna en bedömning som innebär en negativ avvikelse för 446 av delproven, 38 procent, och en positiv avvikelse för 132 av delproven, 11 procent. Kontrollrättarnas bedömning av de 1 259 delprov som ursprungsrättarna gav betyget G visar negativa avvikelser för 165 av delproven, 13 procent, och positiva avvikelser för 209 av delproven, 17 procent. För de 204 delprov som ursprungsrättarna gav betyget IG gör kontrollrättarna en annan bedömning för 45 av delproven, 22 procent. Totalt gjorde kontrollrättarna en annan bedömning än ursprungsrättarna för 1 240 delprov där 62 delprov, 5 procent, avviker mer än ett betygssteg (se tabell 73).

Tabell 73: Delprov writing, betygsfördelning mellan ursprungsrättning och kontrollrättning.

	Kontrollrättning				Totalt	
	IG	G	VG	MVG		
Ursprungsrättning	IG	159	40	5	0	204
	G	165	885	201	8	1 259
	VG	25	421	611	132	1 189
	MVG	1	23	219	289	532
	Totalt	350	1 369	1 036	429	3 184

Prov har inkommit från 37 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 37 skolor avviker kontrollrättarnas bedömning från ursprungsrättarnas bedömning för mellan 27 och 61 procent av delproven. Avvikelse rna är i huvudsak negativa. I fem av skolorna avviker kontrollrättarnas bedömning för fler än 50 procent av delproven.

Matematik A

Kursprovet i matematik utgörs av två delprov:

Delprov 1: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och innehåller i huvudsak kortsvar. Delprovet ingår i kontrollrättningen.

Delprov 2: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och innehåller uppgifter av problemlösningsskaraktär. Delprovet ingår i kontrollrättningen.

Båda delproven ingår i kontrollrättningen. För dessa delprov sätts ett gemensamt provbetyg.

Analysen grundar sig på 2 956 insamlade nationella kursprov från 36 gymnasieskolor. Totalt har 3 990 prov efterfrågats från 40 gymnasieskolor. Bortfallet är således 1 034

prov, 26 procent. Det externa bortfallet uppgår till 693 prov, 17 procent, och det interna bortfallet uppgår till 341 prov, 9 procent.⁸⁵

Där stora avvikelser förekommit mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För provet i matematik har 182 prov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 84 prov, 46 procent, av de omrättade delproven. För 75 prov, 41 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 4 prov, 2 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning. 19 delprov, 10 procent, bedömdes som oläsliga.⁸⁶

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 2 328 av de rättade proven, 79 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 628 av proven, 21 procent. Därav är avvikelserna negativ för 399 av proven, 13 procent, och positiv för 229 av proven, 8 procent (se tabell 74).

Tabell 74: Kursprov i matematik, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	399	13
Positiv avvikelse	229	8
Ingen avvikelse	2 328	79
Totalt antal prov	2 956	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Betygsfördelningen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning visar att avvikelserna är mest omfattande i det övre skiktet av betygsskalan men avvikelserna är stora över hela betygsskalan. Av de 298 prov som ursprungs rättarna tilldelade betyget MVG gjorde kontrollrättarna en annan bedömning för 99 prov, 33 procent. Av de 887 prov som ursprungs rättarna gav betyget VG gjorde kontrollrättarna en bedömning som innebär en negativ avvikelse för 182 av proven, 21 procent, och en positiv avvikelse för 88 av proven, 10 procent. Kontrollrättarnas bedömning av de 1 302 prov som ursprungs rättarna gav betyget G visar negativa avvikelser för 118 av proven, 9 procent, och positiva avvikelser för 98 av proven, 8 procent. För de 469 prov som ursprungs rättarna gav betyget IG gör kontrollrättarna en annan bedömning för 43

⁸⁵ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

⁸⁶ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

av proven, 9 procent. Totalt gjorde kontrollrättarna en annan bedömning än ursprungsrättarna för 628 prov där 8 prov, 1 procent, avviker mer än ett betygssteg (se tabell 75).

Tabell 75: kursprov i matematik, betygsfördelning mellan ursprungsrättning och kontrollrättning.

		Kontrollrättning				Totalt
		IG	G	VG	MVG	
Ursprungsrättning	IG	426	43	0	0	469
	G	118	1 086	97	1	1 302
	VG	5	177	617	88	887
	MVG	0	2	97	199	298
	Totalt	549	1 308	811	288	2 956

Prov har inkommit från 36 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 36 skolor avviker kontrollrättarnas bedömning från ursprungsrättarnas bedömning för mellan 12 och 57 procent av delproven. Avvikelseerna är i huvudsak negativa. I sju av skolorna avviker kontrollrättarnas bedömning för fler än 30 procent av delproven.

Svenska B/Svenska som andraspråk B

På grund av provens utformning och karaktär har inte samtliga delprov varit möjliga att samla in och rätta. Kursprovet i svenska B/svenska som andraspråk B består av två delprov:

Delprov A: delprovet redovisas enskilt och redovisas delvis muntligt och delvis skriftligt och testar elevens förmåga att uttrycka sig muntligt och skriftligt. Detta delprov ingår därför inte i kontrollrättningen

Delprov B: delprovet genomförs enskilt och redovisas skriftligt och testar elevens förmåga att uttrycka sig i skrift. Delprovet ingår i kontrollrättningen.

Det är således delprov B som ingår i kontrollrättningen.

Analysen grundar sig på 2 454 insamlade nationella kursprov från 37 gymnasieskolor. Totalt har 3 085 delprov efterfrågats från 40 gymnasieskolor. Bortfallet är således 631 delprov, 20 procent. Det externa bortfallet uppgår till 492 delprov, 16 procent, och det interna bortfallet uppgår till 139 delprov, 5 procent.⁸⁷

Där stora avvikelser förekommit mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning har Skolinspektionen låtit en tredje lärare rätta delprovet. För delprov B har 606 delprov omrättats. Resultatet av omrättningen styrker kontrollrättarens bedömning för 305 delprov, 50 procent, av de omrättade delproven. För 195 del-

⁸⁷ För förklaring av intern och externt bortfall, se stycke 3.5 Bortfall

prov, 32 procent, gör omrättaren en bedömning som styrker ursprungs rättarens bedömning och för 99 delprov, 16 procent, gör omrättaren en bedömning som avviker både från ursprungs rättarens och från kontrollrättarens bedömning. Sju delprov, 1 procent, bedömdes som oläsliga.⁸⁸

Överensstämmelsen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning uppgår till 1 317 av de rättade delproven, 54 procent. Kontrollrättarna gör en annorlunda bedömning än ursprungs rättarna för 1 137 av delproven, 46 procent. Därav är avvikelserna negativ för 968 av delproven, 39 procent, och positiv för 169 av delproven, 7 procent (se tabell 76).

Tabell 76: Delprov B i svenska B/svenska som andraspråk B, avvikelse mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

	Antal	Procent
Negativ avvikelse	968	39
Positiv avvikelse	169	7
Ingen avvikelse	1 317	54
Totalt antal prov	2 454	100

Negativ avvikelse: Kontrollrättningen < Ursprungs rättningen

Positiv avvikelse: Kontrollrättningen > Ursprungs rättningen

Ingen avvikelse: Kontrollrättningen = Ursprungs rättningen

Betygsfördelningen mellan ursprungs rättarnas bedömning och kontrollrättarnas bedömning visar att den största avvikelserna finns i det övre skiktet av betygsskalan men avvikelserna är stora över hela betygsskalan. Av de 246 delprov som ursprungs rättarna tilldelade betyget MVG gjorde kontrollrättarna en annan bedömning för 189 delprov, 77 procent. Av de 733 delprov som ursprungs rättarna gav betyget VG gjorde kontrollrättarna en bedömning som innebär en negativ avvikelse för 481 av delproven, 66 procent, och en positiv avvikelse för 32 av delproven, 4 procent. Kontrollrättarnas bedömning av de 1 111 delprov som ursprungs rättarna gav betyget G visar negativa avvikelser för 298 av delproven, 27 procent, och positiva avvikelser för 92 av delproven, 8 procent. För de 364 delprov som ursprungs rättarna gav betyget IG gör kontrollrättarna en annan bedömning för 45 av delproven, 12 procent. Totalt gjorde kontrollrättarna en annan bedömning än ursprungs rättarna för 1 137 delprov där 175 delprov, 15 procent, avviker mer än ett betygssteg. Av de delprov där kontrollrättarnas bedömning avviker från ursprungs rättarnas bedömning av delprov som VG och MVG, 979 delprov, bedömer kontrollrättarna 110 av delproven, 11 procent, som IG (se tabell 77).

⁸⁸ För beskrivning av hantering av omrättningen, se stycke 3.2.2 Rättning av proven

Tabell 77: Delprov B i svenska B/svenska som andraspråk B, betygsfördelning mellan ursprungs rättning och kontrollrättning.

		Kontrollrättning				Totalt
		IG	G	VG	MVG	
Ursprungs rättning	IG	319	41	3	1	364
	G	298	721	91	1	1 111
	VG	94	387	220	32	733
	MVG	16	60	113	57	246
	Totalt	727	1 209	427	91	2 454

Prov har inkommit från 37 av 40 skolor som uppmanades att inkomma med prov. För dessa 37⁸⁹ skolor avviker kontrollrättarnas bedömning från ursprungs rättarnas bedömning för mellan 27 och 85 procent av delproven. Avvikelse rna är i huvudsak negativa. I sex av skolorna avviker kontrollrättarnas bedömning för fler än 60 procent av delproven.

⁸⁹ Två av skolorna har ett internt bortfall som innebär att inte något prov har kunnat rättas från dessa skolor.

Bilaga 2 Resultat på skolnivå

Det empiriska material som resultatpresentationen grundar sig på utgörs av bedömda delprov från ett urval av landets skolor. Resultatpresentationen i rapporten är på nationell nivå. Resultaten för respektive skola presenteras i tabellform nedan. Skolinspektionen kan inte för varje enskilt delprov uttala sig om bedömningen som skolan gjort är felaktig eller inte utan endast om den avviker eller inte avviker från kontrollrättarens bedömning. Läsaren bör ha det med sig i läsningen. Skolinspektionens ambition med den här förteckningen är endast att redovisa underlaget till kontrollrättnings resultat och slutsatser.

Tabellerna nedan visar avvikelser mellan ursprungsrättningen och kontrollrättningen i antal delprov.

Resultatet redovisas som negativ och positiv avvikelse. Negativ avvikelse innebär att kontrollrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett lägre betyg än vad ursprungs-rättaren har bedömt. Positiv avvikelse innebär att kontrollrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett högre betyg än vad ursprungs-rättaren har bedömt.

Årskurs 9

Tabell 78: Engelska delprov B, avvikelser för respektive skola⁹⁰. Avvikelserna presenteras som antal delprov med avvikelser mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning.

Skolans namn	Kommun	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse	Ingen avvikelse
Altorpsskolan	Herrljunga	4	3	58
Björkhagens skola	Stockholm	0	8	49
Braås skola f-9	Växjö	2	3	60
Broängsskolan	Botkyrka	1	7	83
Engelbrektskolan	Borås	4	5	74
Engelska skolan i Järfälla	Järfälla	5	4	64
Forshaga lärcenter h-stadiet	Forshaga	3	3	71
Fryxellska skolan	Sunne	7	6	115
Hammarbacksskolan	Vallentuna	5	2	66
Hjulstaskolan	Stockholm	7	4	62
Jernvallsskolan	Sandviken	3	0	40
Junsele skola	Sollefteå	1	1	27
Jändelskolan 7-9	Karlskrona	5	2	78
Jättestenskolan 6-9	Grums	5	2	73
Ljungbyhedsskolan	Klippan	0	4	30
Mariebergsskolan	Karlstad	4	2	69
Minervaskolan	Ånge	3	1	68
Nordinskolan	Gislaved	5	0	69
Norreportskolan	Ystad	4	6	101
Nyhemsskolan	Katrineholm	9	3	66
Onsala Montessoriskola	Kungsbacka	2	3	28
Petreskolan	Höfors	2	3	40
Rönnenskolan	Malmö	1	5	47
Sandeplanskolan	Vellinge	8	1	77
Sigtunaskolan hum. läroverket	Sigtuna	4	2	51
Sturebyskolan	Stockholm	10	1	61
Stöpenskolan	Skövde	4	2	66
Sävar skola	Umeå	10	3	78
Sävjaskolan	Uppsala	2	2	63
Sörberge högstadieskola	Timrå	3	5	74
Turingskolan	Nykvarn	4	2	35
Tyringe skola	Hässleholm	12	4	64
Vallaskolan 4-9	Sollefteå	8	2	50
Vifolkaskolan 7-9	Mjölby	3	2	63
Väståkraskolan	Trelleborg	11	0	74

⁹⁰ Även skolorna PeterSvenskolan i Helsingborg, Träkvista skola i Ekerö, Täby friskola i Täby, Viktor Rydbergs Samskola i Djursholm och Västerås Waldorfskola grund i Västerås har ombetts inskicka elevlösningar för engelska delprov B. Dessa skolor har antingen inte skickat in några elevlösningar, skickat in dem för sent eller så understiger antalet inskickade elevlösningar 50 procent av det efterfrågade antalet.

Tabell 79: Engelska delprov C, avvikelser för respektive skola⁹¹. Avvikelserna presenteras som antal delprov med avvikelser mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning.

Skolans namn	Kommun	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse	Ingen avvikelse
Altorpskolan	Herrljunga	23	4	39
Björkhagens skola	Stockholm	7	22	30
Braås skola f-9	Växjö	17	12	41
Broängsskolan	Botkyrka	17	10	64
Engelbrektskolan	Borås	17	11	55
Engelska skolan i Järfälla	Järfälla	19	6	48
Forshaga lärcenter h-stadiet	Forshaga	10	23	45
Fryxellska skolan	Sunne	34	14	83
Hammarbacksskolan	Vallentuna	13	8	52
Hjulstaskolan	Stockholm	19	10	39
Jernvallsskolan	Sandviken	17	2	21
Junsele skola	Sollefteå	11	0	18
Jändelskolan 7-9	Karlskrona	20	9	61
Ljungbyhedsskolan	Klippan	10	1	23
Mariebergsskolan	Karlstad	13	16	56
Minervaskolan	Ånge	12	6	50
Nordinskolan	Gislaved	14	12	46
Norreportskolan	Ystad	14	11	90
Nyhemsskolan	Katrineholm	25	7	47
Onsala Montessoriskola	Kungsbacka	6	5	21
Petreskolan	Hofors	17	2	26
Rönnenskolan	Malmö	4	17	31
Sandeplanskolan	Vellinge	23	6	66
Sigtunaskolan hum. läroverket	Sigtuna	20	2	37
Sturebyskolan	Stockholm	12	13	47
Stöpens skolan	Skövde	10	5	53
Sävar skola	Umeå	31	7	56
Sävjaskolan	Uppsala	6	10	49
Sörberge högstadieskola	Timrå	13	14	57
Turingeskolan	Nykvarn	14	5	21
Tyringe skola	Hässleholm	23	10	46
Vallaskolan 4-9	Sollefteå	13	4	44
Vifolkaskolan 7-9	Mjölby	11	11	48
Väståkraskolan	Trelleborg	14	8	61

⁹¹ Även skolorna PeterSvenskolan i Helsingborg, Träkvista skola i Ekerö, Täby friskola i Täby, Viktor Rydbergs Samskola i Djursholm, Västerås Waldorfskola grund i Västerås och Jättestens skolan 6-9 i Grums har ombetts inskicka elevlösningar för engelska delprov C. Dessa skolor har antingen inte skickat in några elevlösningar, skickat in dem för sent eller så understiger antalet inskickade elevlösningar 50 procent av det efterfrågade antalet.

Tabell 80: Svenska delprov A, avvikelser för respektive skola⁹². Avvikelserna presenteras som antal delprov med avvikelser mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning.

Skolans namn	Kommun	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse	Ingen avvikelse
Asplundskolan	Hagfors	22	2	54
Backaskolan	Malmö	8	1	16
Christinaskolan	Piteå	18	4	58
Domnarvets skola	Borlänge	21	9	50
Eklidens skola	Nacka	50	16	63
Ellen Keyskolan	Västervik	31	4	61
Katolska skolan av Notre Dame	Göteborg	15	1	23
Klockarskolan	Säter	28	0	69
Kungsgårdsskolan	Ängelholm	29	5	57
Kungshögsskolan	Ljungby	14	6	49
Kunskapsskolan Nacka	Nacka	41	2	37
Kvarngårdsskolan	Uppsala	14	3	13
Landsbro skola 4-9	Vetlanda	19	6	57
Madesjöskolan	Nybro	16	13	23
Mariebergsskolan	Motala	16	7	51
Montessoriskolan i Bjärred	Lomma	1	4	15
Myrsjöskolan	Nacka	41	10	74
Runby skola	Upplands Väsby	14	3	36
Råsslaskolan	Norrköping	27	2	44
Sandbäcksskolan	Sjöbo	21	2	25
Sjöängsskolan	Askersund	29	3	45
Skuru skola	Nacka	24	9	55
Strandskolan	Tyresö	0	43	18
Strandängsskolan 7-9	Båstad	16	8	43
Södra skolan	Kalmar	15	1	30
Teleborg centrum	Växjö	40	10	65
Thoriidskolan	Kungälv	10	7	59
Trojenborgsskolan H	Mjölby	28	5	51
Umeå Waldorfskola	Umeå	2	1	15
Vattudalskolan	Strömsund	24	8	38
Vialundskolan	Kumla	17	6	45
Viaskolan 6-9	Nynäshamn	4	10	30
Vittra i Väsby	Upplands Väsby	8	1	10
Vällingbyskolan	Stockholm	9	14	47
Zederslundsskolan	Motala	25	10	54
Ånässkolan	Göteborg	6	1	29
Örjansskolan 6-9	Skellefteå	8	5	26
Övertorneå CSK år F-9, Ro 1	Övertorneå	10	4	24

⁹² Även skolorna Matfors skola i Matfors och Raoul Wallenbergskolan i Bromma har ombetts insända elevlösningar för svenska delprov A. Dessa skolor har antingen inte skickat in några elevlösningar, skickat in dem för sent eller så understiger antalet inskickade elevlösningar 50 procent av det efterfrågade antalet.

Tabell 81: Svenska delprov C, avvikelser för respektive skola⁹³. Avvikelserna presenteras som antal delprov med avvikelser mellan ursprungsrättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning.

Skolans namn	Kommun	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse	Ingen avvikelse
Asplundskolan	Hagfors	7	13	50
Backaskolan	Malmö	9	2	11
Domnarvets skola	Borlänge	35	9	28
Eklidens skola	Nacka	49	21	51
Ellen Keyskolan	Västervik	20	6	60
Katolska skolan av Notre Dame	Göteborg	14	1	17
Klockarskolan	Säter	36	6	54
Kungsgårdsskolan	Ängelholm	25	4	48
Kungshögsskolan	Ljungby	23	10	35
Kunskapsskolan Nacka	Nacka	27	1	26
Kvarngårdsskolan	Uppsala	18	0	10
Landsbro skola 4-9	Vetlanda	17	10	57
Madesjöskolan	Nybro	19	10	26
Mariebergsskolan	Motala	15	10	39
Montessoriskolan i Bjärred	Lomma	3	8	7
Myrsjöskolan	Nacka	37	8	46
Runby skola	Upplands Väsby	27	4	21
Råsslaskolan	Norrköping	29	8	35
Sandbäcksskolan	Sjöbo	16	3	25
Sjöängsskolan	Askersund	22	4	40
Skuru skola	Nacka	29	9	51
Strandängsskolan 7-9	Båstad	21	6	28
Södra skolan	Kalmar	5	9	32
Teleborg centrum	Växjö	29	14	61
Thorildskolan	Kungälv	14	6	39
Trojenborgsskolan H	Mjölby	32	3	31
Umeå Waldorfskola	Umeå	5	2	6
Vattudalsskolan	Strömsund	13	9	29
Vialundskolan	Kumla	15	6	26
Viaskolan 6-9	Nynäshamn	16	1	22
Vittra i Väsby	Upplands Väsby	3	4	12
Vällingbyskolan	Stockholm	17	9	37
Zederslundsskolan	Motala	25	12	38
Änässkolan	Göteborg	6	7	22
Örjansskolan 6-9	Skellefteå	10	2	26
Övertorneå CSK år F-9, Ro 1	Övertorneå	6	1	25

⁹³ Även skolorna Matfors skola i Matfors, Raoul Wallenbergsskolan i Bromma, Christinaskolan i Piteå och Strandskolan i Tyresö har ombetts inskicka elevlösningar för svenska delprov A. Dessa skolor har antingen inte skickat in några elevlösningar, skickat in dem för sent eller så understiger antalet inskickade elevlösningar 50 procent av det efterfrågade antalet.

Gymnasieskolan

Tabell 82: Engelska A delprov reading + listening, avvikelser för respektive skola⁹⁴.
Avvikelserna presenteras som antal delprov med avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning.

Skolans namn	Kommun	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse	Ingen avvikelse
Björkhagsskolan	Hofors	2	0	49
Bolandgymnasiet	Uppsala	13	5	137
Bollerups lantbruksinstitut	Tomelilla	7	3	53
Bromangymnasiet	Hudiksvall	12	6	142
Carlsund utbildningscentrum gy	Motala	11	2	90
Cybergymnasiet Malmö	Malmö	6	8	92
Eksjö Gymnasium	Eksjö	8	0	49
Engelska gymnasiet Södermalm	Stockholm	12	1	95
Frans Suell/Jörgen Kocks gymn	Malmö	12	1	88
Göteborgregionens tekniska gy	Göteborg	6	2	67
Hjalmar Strömerskolan	Strömsund	8	3	76
John Bauergymnasiet, Ystad	Ystad	6	1	35
Justus Tranchellgymnasiet	Landskrona	2	12	41
Kungsmadskolan	Växjö	4	2	50
Kunskapsgymnasiet Norrköping	Norrköping	0	8	62
Linköpings praktiska gymnasium	Linköping	0	1	32
Martin Koch-gymnasiet	Hedemora	3	2	67
Nils Ericsonsgymnasiet	Trollhättan	5	2	71
Norra Real	Stockholm	16	3	128
Parkskolan	Örnsköldsvik	4	5	103
Per Brahegymnasiet	Jönköping	21	6	169
S:t Mikaelsskolan	Mora	10	3	94
Slottegymnasiet	Ljusdal	5	3	74
Stjerneskolan	Torsby	11	2	155
Sven Eriksonsgymnasiet	Borås	5	3	114
Sydsk gymn Ro 2	Ystad	2	1	38
Sågbäcksgymnasiet	Huddinge	1	1	56
Tanums gymnasium	Tanum	0	1	16
Teknikum	Växjö	3	3	108
Trollhättans praktiska gymn.	Trollhättan	0	0	13
Ullvigymnasiet	Köping	5	5	160
Viktor Rydberg gy. Odenplan	Stockholm	8	2	52
Östra gymnasiet	Umeå	6	0	60

⁹⁴ Även skolorna Carlforsska gymnasiet i Västerås, Nyköpings gymnasium NV_NS i Nyköping, Sigtunaskolan hum. läroverket i Sigtuna, Wadköpings Utbildningscenter gy i Örebro, JENSEN Gymnasium i Göteborg, John Bauergymnasiet i Stockholm och Katrinelundsgymnasiet i Göteborg har ombetts inskicka elevlösningar för engelska A reading + listening. Dessa skolor har antingen inte skickat in några elevlösningar, skickat in dem för sent eller så understiger antalet inskickade elevlösningar 50 procent av det efterfrågade antalet.

Tabell 83: Engelska A delprov writing, avvikelser för respektive skola⁹⁵. Avvikelserna presenteras som antal delprov med avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning.

Skolans namn	Kommun	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse	Ingen avvikelse
Björkhagsskolan	Hofors	15	2	36
Bolandgymnasiet	Uppsala	18	41	97
Bollerups lantbruksinstitut	Tomelilla	15	6	45
Bromangymnasiet	Hudiksvall	31	21	115
Carlforsska gymnasiet	Västerås	28	15	71
Cybergymnasiet Malmö	Malmö	40	13	53
Eksjö Gymnasium	Eksjö	29	4	21
Engelska gymnasiet Södermalm	Stockholm	18	22	72
Frans Suell/Jörgen Kocks gymn	Malmö	22	7	68
Göteborgregionens tekniska gy	Göteborg	30	9	36
Hjalmar Strömerskolan	Strömsund	26	5	55
John Bauergymnasiet, Ystad	Ystad	13	3	22
Justus Tranchellgymnasiet	Landskrona	3	22	31
Kungsmadskolan	Växjö	24	0	31
Kunskapsgymnasiet Norrköping	Norrköping	18	10	41
Linköpings praktiska gymnasium	Linköping	9	0	23
Martin Koch-gymnasiet	Hedemora	15	8	48
Nils Ericsonsgymnasiet	Trollhättan	31	5	44
Norra Real	Stockholm	39	29	77
Nyköpings gymnasium nv_ns	Nyköping	24	0	34
Parkskolan	Örnsköldsvik	34	5	74
Per Brahegymnasiet	Jönköping	41	27	100
S:t Mikaelsskolan	Mora	46	9	52
Sigtunaskolan hum. läroverket	Sigtuna	26	4	33
Slottegymnasiet	Ljusdal	24	4	56
Stjerneskolans	Torsby	54	7	108
Sven Eriksonsgymnasiet	Borås	25	14	82
Sydsk gymn Ro 2	Ystad	20	5	20
Sågbäcksgymnasiet	Huddinge	13	4	41
Tanums gymnasium	Tanum	8	3	12
Teknikum	Växjö	32	15	73
Trollhättans praktiska gymn.	Trollhättan	1	2	8
Ullvigymnasiet	Köping	16	40	114
Wadköping utbildningscenter gy	Örebro	17	7	44
Viktor Rydberg gy. Odenplan	Stockholm	15	3	41
Östra gymnasiet	Umeå	11	12	36

⁹⁵ Även skolorna Carlsund utbildningscentrum gy i Motala, JENSEN Gymnasium i Göteborg, John Bauergymnasiet i Stockholm och Katrinelundsgymnasiet i Göteborg har ombetts inskicka elevlösningar för engelska A reading + listening. Dessa skolor har antingen inte skickat in några elevlösningar, skickat in dem för sent eller så understiger antalet inskickade elevlösningar 50 procent av det efterfrågade antalet.

Tabell 84: Matematik A, avvikelser för respektive skola⁹⁶. Avvikelserna presenteras som antal delprov med avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning.

Skolans namn	Kommun	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse	Ingen avvikelse
Bolandgymnasiet	Uppsala	7	8	95
Brinellgymnasiet	Nässjö	17	4	40
Bromangymnasiet	Hudiksvall	23	20	171
Carlforsska gymnasiet	Västerås	5	23	106
Carlsund utbildningscentrum gy	Motala	4	1	7
Cybergymnasiet Malmö	Malmö	13	1	67
Eksjö Gymnasium	Eksjö	3	4	49
Frans Suell/Jörgen Kocks gymn	Malmö	13	5	54
Göteborgregionens tekniska gy	Göteborg	17	3	44
Hjalmar Lundbohmskolan	Kiruna	16	3	77
Hjalmar Strömerskolan	Strömsund	13	1	65
IT-Gymnasiet i Skövde	Skövde	14	5	49
John Bauergymnasiet, Uddevalla	Uddevalla	14	5	60
John Bauergymnasiet, Örebro	Örebro	3	7	72
Justus Tranchellgymnasiet	Landskrona	2	14	58
Ljud & Bildskolan Lund	Lund	5	4	58
Martin Koch-gymnasiet	Hedemora	3	5	40
Nackademins gymnasium norra	Nacka	18	10	57
Parkskolan	Örnsköldsvik	11	9	119
Per Brahegymnasiet	Jönköping	36	10	162
Rudbecksgymnasiet	Tidaholm	10	4	63
S:t Mikaelsskolan	Mora	23	13	150
Slottegymnasiet	Ljusdal	13	8	53
Staffangymnasiet	Söderhamn	13	7	69
Stjerneskolans	Torsby	7	6	63
Sydsk gymn Ro 2	Ystad	5	3	25
Sågbäcksgymnasiet	Huddinge	7	9	55
Teknikum	Växjö	11	17	100
Ullvigymnasiet	Köping	15	9	139
Viktor Rydberg gy. Odenplan	Stockholm	1	3	19
YTC Yrkestekn centrum Järfälla	Järfälla	11	2	60
Ölands gymnasium	Borgholm	12	0	9

⁹⁶ Även skolorna Balderskolan i Skellefteå, Burgårdens utbildningscentrum i Göteborg, InfoKompGymnasiet i Linköping, Jacobsskolan i Hässleholm, JENSEN Gymnasium i Göteborg, Katrinelundsgymnasiet i Göteborg, Matpedagogerna i Sundbyberg och Sydsk gymn Ro 5 i Ystad har ombetts inskicka elevlösningar för matematik A. Dessa skolor har antingen inte skickat in några elevlösningar, skickat in dem för sent eller så understiger antalet inskickade elevlösningar 50 procent av det efterfrågade antalet.

Tabell 85: Svenska B/svenska som andra språk B delprov B, avvikelser för respektive skola⁹⁷. Avvikelserna presenteras som antal delprov med avvikelser mellan ursprungs-rättarens bedömning och kontrollrättarens bedömning.

Skolans namn	Kommun	Negativ avvikelse	Positiv avvikelse	Ingen avvikelse
Bolandgymnasiet	Uppsala	19	8	56
Brinellgymnasiet	Nässjö	53	12	70
Carlsund utbildningscentrum gy	Motala	20	3	50
Cybergymnasiet Malmö	Malmö	40	5	46
Djurgymnasiet Stockholm	Stockholm	15	4	30
Engelska gymnasiet Södermalm	Stockholm	30	4	29
Frans Suell/Jörgen Kocks gymn	Malmö	48	9	35
Hjalmar Strömerskolan	Strömsund	18	7	60
Högbergsskolan	Tierp	28	4	49
John Bauergymnasiet, Stockholm	Stockholm	23	9	45
John Bauergymnasiet, Uddevalla	Uddevalla	3	0	3
John Bauergymnasiet, Ystad	Ystad	19	1	37
Kungsmadskolan	Växjö	21	4	58
Kunskapsgymnasiet Norrköping	Norrköping	20	7	44
Liljaskolan	Vännäs	24	8	50
Lunds dans- och musikgymnasium	Lund	16	1	30
Martin Koch-gymnasiet	Hedemora	30	1	36
MediaGymnasiet i Nacka	Nacka	36	4	18
Musikkonservatoriet Falun	Falun	4	2	8
Nils Ericsonsgymnasiet	Trollhättan	38	7	38
Per Brahegymnasiet	Jönköping	32	11	44
Rudbecksgymnasiet	Tidaholm	42	1	47
S:t Mikaelsskolan	Mora	76	5	45
Sigtunaskolan hum. läroverket	Sigtuna	25	3	38
Slottegymnasiet	Ljusdal	9	3	33
Stjerneskolans	Torsby	31	1	23
Sven Eriksonsgymnasiet	Borås	21	9	38
Sydsk gyRo6 Tomelilla hantverk	Tomelilla	5	1	10
Teknikum	Växjö	2	1	8
Thoren Business School Umeå	Umeå	22	4	31
Ullvigymnasiet	Köping	32	6	54
Wasaskolan	Tingsryd	17	0	3
Viktor Rydberg gy. Odenplan	Stockholm	42	16	37
Välkommaskolan	Kiruna	16	1	18
YTC Yrkestekn centrum Järfälla	Järfälla	26	3	41

⁹⁷ Även skolorna Balderskolan i Skellefteå, Hässlögymnasiet i Västerås, John Bauergymnasiet i Linköping, Mönsterås gymnasiet i Mönsterås och NTI-gymnasiet i Lund har ombetts inskicka elevlösningar för svenska B delprov B. Dessa skolor har antingen inte skickat in några elevlösningar, skickat in dem för sent eller så understiger antalet inskickade elevlösningar 50 procent av det efterfrågade antalet.

Bilaga 3 Uppdragsbeskrivning

Regeringens beslut

Statens skolinspektion får i uppdrag att ansvara för viss central rättning av nationella prov inom grundskolan och gymnasieskolan. Skolinspektionen ska, efter samråd med Statens skolverk, inom myndigheten genomföra viss central rättning av nationella prov utifrån de förutsättningar som anges nedan. Skolinspektionen ska även kartlägga användningen av nationella prov i den gymnasiala vuxenutbildningen samt undersöka förutsättningarna för en eventuell verksamhet med central rättning av nationella prov inom gymnasial vuxenutbildning.

Skolinspektionen ska samla in ett urval av kopior av rättade elevlösningar och genomföra ytterligare en rättning av dessa. Den centrala rättningen av nationella prov ska utgöra ett led i inspektionens löpande verksamhet. Resultat av den centrala rättningen ska kunna utgöra ett underlag för fördjupad granskning inom ramen för Skolinspektionens tillsyn och kvalitetsgranskning.

I verksamhetens första omgång ska ett urval av samtliga elevlösningar göras bland de obligatoriska proven i grundskolan och de prov som är obligatoriska för alla elever i gymnasieskolan. Urvalet ska göras på ett sådant sätt att erhållna resultat är representativa dels på nationell nivå per ämne och årskurs, dels på skolnivå vid de utvalda skolorna i ämnena svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska i årskurs 9 i grundskolan samt i gymnasieskolan. Även de prov i nya ämnen i grundskolan som är under utprovning ska ingå under utprovningsfasen.

Utfallet av rättningen av ett representativt urval av elevlösningar ska analyseras med avseende på bl.a. förekomsten av systematisk felbedömning. I den mån Skolinspektionen bedömer att systematiska felbedömningar förekommer ska en närmare analys göras av vad dessa består i. Om Skolinspektionen bedömer att resultaten av rättningen föranleder behov av en fördjupad granskning, ska myndigheten genomföra en sådan utifrån ett nytt urval av skolor.

Skolinspektionen ska utifrån en analys av de samlade resultaten föreslå lämpliga grunder för urval i kommande omgångar.

För uppdraget får Skolinspektionen använda högst 20 miljoner kronor från det på statsbudgeten under utgiftsområdet 16 för budgetåret 2009 uppförda anslaget 1:2 *Statens skolinspektion*, anslagspost 1.

Den del av uppdraget som avser central rättning av nationella prov i grundskolan och gymnasieskolan ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast

den 15 april 2010. Av redovisningen ska framgå hur Skolinspektionen utformat verksamheten, vilka prov som rättats centralt, en analys av de resultat som framkommit och om resultaten lett till att myndigheten vidtagit några åtgärder. Den del av uppdraget som avser en kartläggning av användandet av nationella prov i gymnasial vuxenutbildning och en undersökning av förutsättningarna för central rättning på detta område ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 15 januari 2010.

Ärendet

Två viktiga syften med de nationella proven är att de ska ge underlag för lärares betygssättning i ett ämne och att de ska bidra till en likvärdig bedömning över landet. Det finns i dag inte något tillförlitligt underlag för att bedöma i vilken utsträckning proven rättas korrekt och likvärdigt. Ett antal studier (se t.ex. Boesen, J., *Bedömarreliabilitet. Med fokus på aspektbedömningen i det nationella B-kursprovet i matematik våren 2002* och Olofsson, G., *Likvärdig bedömning*) har på olika sätt behandlat frågan om likvärdig rättning av centrala prov och Skolverket har i rapporten *Central rättning av nationella prov* (Skolverkets dnr 64-2008:258) redogjort för resultaten av dessa.

I fråga om provbetygens överensstämmelse med ämnesbetygen, som är en näraliggande fråga, finns mer underlag. De nationella proven utgör en av flera bedömningsgrunder vid betygssättning och det är därmed inte självklart att betyg på ett nationellt prov ska sammanfalla med slutbetyg i samma ämne på elevnivå. På skolnivå bör dock individuella skillnader ta ut varandra och samstämmigheten vara högre. Skolverket har i olika rapporter, bl.a. i *Redovisning av uppdrag om skillnaden mellan betygsresultat på nationella prov och ämnesbetyg i svenska, matematik och engelska i årskurs 9 (U2009/273/S)*, visat att provbetyg och ämnesbetyg överensstämmer i ungefär 80 procent av fallen på nationell nivå. Variationerna i avvikelserna är stora mellan skolor och ändras inte nämnvärt år från år. Stor variation mellan skolorna kan vara en indikation på bristande likvärdighet i bedömningen och betygssättningen.

I juni 2007 tillsatte regeringen Utbildningsinspektionsutredningen (U 2007:09) i syfte att förbereda genomförandet av den utökade och skärpta tillsyn och kvalitetsgranskning som aviserats. I direktiven till utredningen (dir. 2007:80) anger regeringen att utbildningsinspektionen ska utvecklas på ett sätt som stödjer en stärkt mål- och resultatstyrning inom skolväsendet, där förtydligade nationella mål och regelbundna uppföljningar av måluppfyllelsen i form av nationella prov är kärnan. Regeringen konstaterar vidare att inspektionen exempelvis skulle kunna inrymma en central funktion som skulle svara för en regelbunden kvalitetssäkring av bedömningen av ett urval genomförda nationella prov och jämföra denna bedömning med betygssättningen i motsvarande ämnen.

I betänkandet *Tydlig och öppen – förslag till en stärkt skolinspektion (SOU 2007:101)* föreslår den särskilde utredaren att en verksamhet med en nationell bedömning av rättningen

av nationella prov bör genomföras. Syftet ska vara att ge utbildningsinspektionen ökade möjligheter att granska rättningen av proven och betygssättningen. Verksamheten bör, enligt utredningen, utvärderas efter tre år för att ge underlag för beslut om former för en kvalitetssäkring av betygssättningen på sikt. Utredaren bedömer att verksamheten bör omfatta ett urval om högst en tiondel av provmängden och kostnaderna bedöms till ca 20 miljoner kronor per år.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen fäster stor vikt vid de nationella proven som stöd för uppföljning av elevernas kunskaper, men även vid dess funktion att bidra till en likvärdig betygssättning över landet. Det är av yttersta vikt att säkerställa att rättningen av proven sker på ett likvärdigt sätt. Skolinspektionen bör därför få i uppdrag att genomföra viss central rättning av nationella prov.

Syftet med en central rättning av nationella prov är främst att stödja en likvärdig bedömning och betygssättning av proven över landet. Den centrala rättningen innebär en kvalitetssäkring av provsystemet genom att skapa möjlighet att upptäcka felbedömningar som äventyrar systemets tillförlitlighet. Verksamheten kommer att generera ett statistiskt underlag över hur de nationella proven bedöms och betygsätts inom olika ämnen, årskurser och skolor.

Regeringen avser att utvärdera verksamheten efter tre år för att ge underlag för beslut om riktlinjer för uppdragets genomförande under kommande år.

Bilaga 4 Urvalsspecifikation

Årskurs 3 och Gymnasieskolan

Årskurs 3

Populationen utgörs av de elever i årskurs 3 som genomfört nationellt prov i Matematik eller Svenska under våren 2009.

Gymnasiet

Populationen utgörs av de elever i gymnasiet som genomfört nationellt prov i Engelska A, Matematik A eller Svenska B under våren 2009.

Urvalsram och urval

Urvalen dras från de insamlingar av nationella prov som SCB genomför under sommaren 2009. Dessa insamlingar är i vissa fall i sin tur urval, i vissa fall är de totalinsamlingar.

Årskurs 3

Urvalsramen till de nationella proven hämtades från Skolregistret och utgörs av skolor med minst 8 elever i årskurs 2 hösten 2007. Urvalet drogs som ett *obundet slumpmässigt urval* (OSU) och består av 400 skolor.

Matematik årskurs 3

SCB har uppgifter om 393 skolor och 10 723 elever som genomfört prov i Matematik. Efter matchning mot aktuellt Skolregister återstår 10 447 elever. 378 av de 393 skolorna återfinns i Skolregistret och är fortfarande aktiva.

Från de 378 skolorna dras ett urval om 120 skolor. Urvalet av skolor dras som ett *Pareto π ps-urval*. Urvalsdesignen innebär att ett objekts urvalssannolikhet (sannolikhet att komma med i urvalet) är proportionell mot ett förutbestämt storleksmått. Som storleksmått används antal elever som genomfört prov i Matematik.

Från varje vald skola dras sedan ett urval av elever. Urvalet dras genom att sex födelsemånader väljs slumpmässigt på varje skola. Detta ger ett urval av **2 271 elever**.

Urvalet kan ses som ett trestegsurval där skolor dras med ett OSU i steg 1, skolor dras med ett *Pareto π ps-urval* i steg 2 och individer dras med ett OSU i steg 3.

Urvalet medger redovisning av provresultat på riksnivå men inte på skolnivå (urvalet av elever är för litet på utvalda skolor).

Svenska årskurs 3

SCB har uppgifter om 391 skolor och 10 542 elever som genomfört prov i Svenska. Efter matchning mot aktuellt Skolregister återstår 10 267 elever. 376 av de 391 skolorna återfinns i Skolregistret och är fortfarande aktiva.

Från de 376 skolorna dras ett urval om 120 skolor. Urvalet av skolor dras som ett *Pareto π ps-urval*. Urvalsdesignen innebär att ett objekts urvalssannolikhet (sannolikhet att komma med i urvalet) är proportionell mot ett förutbestämt storleksmått. Som storleksmått används antal elever som genomfört prov i Svenska.

Från varje vald skola dras sedan ett urval av elever. Urvalet dras genom att sex födelsemånader väljs slumpmässigt på varje skola. Detta ger ett urval av **2 110 elever**.

Urvalet kan ses som ett trestegsurval där skolor dras med ett *OSU* i steg 1, skolor dras med ett *Pareto π ps-urval* i steg 2 och individer dras med ett *OSU* i steg 3.

Urvalet medger redovisning av provresultat på riksnivå men inte på skolnivå (urvalet av elever är för litet på utvalda skolor).

Gymnasiet

Urvalsramen till de nationella proven hämtades från Skolregistret och utgörs av skolor med minst 1 elev gymnasiet hösten 2008. I ramen ingår inte skolor som har enbart IB-elever eller enbart IV-elever. Urvalet drogs som ett *OSU* och består av 146 skolor.

Engelska gymnasiet

SCB har uppgifter om 103 skolor och 8 674 elever som genomfört prov i Engelska A. Efter matchning mot aktuellt Skolregister återstår 8 665 elever. 101 av de 103 skolorna återfinns i Skolregistret och är fortfarande aktiva.

Från de 101 skolorna dras ett urval om 40 skolor. Urvalet av skolor dras som ett *Pareto π ps-urval*. Urvalsdesignen innebär att ett objekts urvalssannolikhet (sannolikhet att komma med i urvalet) är proportionell mot ett förutbestämt storleksmått. Som storleksmått används antal elever som genomfört prov i Engelska A.

Från varje utvald skola dras sedan ett obundet slumpmässigt urval om 100 elever. Om skolan har mindre än 100 elever väljs samtliga elever. Detta ger ett urval på **4 010 elever**.

Urvalet kan ses som ett trestegsurval där skolor dras med ett *OSU* i steg 1, skolor dras med ett *Pareto π ps-urval* i steg 2 och individer dras med ett *OSU* i steg 3. Urvalet medger redovisning på riksnivå och skolnivå (för de 40 utvalda skolorna).

Matematik gymnasiet

SCB har uppgifter om 112 skolor och 9 114 elever som genomfört prov i Matematik A. Efter matchning mot aktuellt Skolregister återstår 9 103 elever. 111 av de 112 skolorna återfinns i Skolregistret och är fortfarande aktiva.

Från de 111 skolorna dras ett urval om 40 skolor. Urvalet av skolor dras som ett *Pareto π ps-urval*. Urvalsdesignen innebär att ett objekts urvalssannolikhet (sannolikhet att komma med i urvalet) är proportionell mot ett förutbestämt storleksmått. Som storleksmått används antal elever som genomfört prov i Matematik A.

Från varje utvald skola dras sedan ett obundet slumpmässigt urval om 100 elever. Om skolan har mindre än 100 elever väljs samtliga elever. Detta ger ett urval på **3 990 elever**.

Urvalet kan ses som ett trestegsurval där skolor dras med ett *OSU* i steg 1, skolor dras med ett *Pareto π ps-urval* i steg 2 och individer dras med ett *OSU* i steg 3. Urvalet medger redovisning på riksnivå och skolnivå (för de 40 utvalda skolorna).

Svenska gymnasiet

SCB har uppgifter om 85 skolor och 5 722 elever som genomfört prov i Svenska B. Efter matchning mot aktuellt Skolregister återstår 5 677 elever. 83 av de 85 skolorna återfinns i Skolregistret och är fortfarande aktiva.

Från de 83 skolorna dras ett urval om 40 skolor. Urvalet av skolor dras som ett *Pareto π ps-urval*. Urvalsdesignen innebär att ett objekts urvalssannolikhet (sannolikhet att komma med i urvalet) är proportionell mot ett förutbestämt storleksmått. Som storleksmått används antal elever som genomfört prov i Svenska B.

Från varje utvald skola dras sedan ett obundet slumpmässigt urval om 100 elever. Om skolan har mindre än 100 elever väljs samtliga elever. Detta ger ett urval på ca 3 085 elever.

Urvalet kan ses som ett trestegsurval där skolor dras med ett *OSU* i steg 1, skolor dras med ett *Pareto π ps-urval* i steg 2 och individer dras med ett *OSU* i steg 3. Urvalet medger redovisning på riksnivå och skolnivå (för de 40 utvalda skolorna).

Urvalssannolikheter och vikter

Eftersom de elever som ingår i urvalet har olika sannolikheter att dras till urvalet så måste hänsyn tas till detta när statistik beräknas utifrån urvalet.

Årskurs 3

Urvalssannolikheten för en elev i årskurs tre kan beskrivas med formeln

$$\pi_k = \frac{n_1}{N_1} * n_2 * \frac{x_i}{t_x} * \frac{n_3}{N_3}$$

där

π_k = urvalssannolikheten för elev k

n_1 = urvalsstorlek skolor steg 1 (400 skolor)

N_1 = antal skolor i urvalsramen (3 269 skolor)

n_2 = urvalsstorlek skolor steg 2 (120 skolor)

x_i = antal elever skola i

t_x = totalt antal elever i de skolor som drogs i steg 1

n_3 = urvalsstorlek i steg 3 (antal utvalda månader = 6)

N_3 = totalt antal månader (12)

Varje utvald elev ska då viktas med den inverterade urvalssannolikheten:

$$d_k = \frac{1}{\pi_k}$$

Vikten d_k levereras tillsammans med övriga uppgifter på en Excelfil.

Gymnasiet

Urvalssannolikheten för en elev i årskurs tre kan beskrivas med formeln

$$\pi_k = \frac{n_1}{N_1} * n_2 * \frac{x_i}{t_x} * \frac{n_3}{N_3}$$

där

π_k = urvalssannolikheten för elev k

n_1 = urvalsstorlek skolor steg 1 (146 skolor)

N_1 = antal skolor i urvalsramen (878 skolor)

n_2 = urvalsstorlek skolor steg 2 (40 skolor)

x_i = antal elever skola i

t_x = totalt antal elever i de skolor som drogs i steg 1

n_3 = urvalsstorlek i steg 3 (antal utvalda månader = 8 eller 12)

N_3 = totalt antal månader (12)

Varje utvald elev ska då viktas med den inverterade urvalssannolikheten:

$$d_k = \frac{1}{\pi_k}$$

Vikten d_k levereras tillsammans med övriga uppgifter på en Excelfil.

Urvalet totalt

Årskurs	Ämne	Antal urvals- steg	Urvalsenhet	Elever i urval
3	Matematik	3	Skola/skola/månad	2 271
3	Svenska	3	Skola/skola/månad	2 110
Gymnasiet	Engelska A	3	Skola/skola/månad	4 010
Gymnasiet	Matematik A	3	Skola/skola/månad	3 990
Gymnasiet	Svenska B	3	Skola/skola/månad	3 085
Totalt				15 466

Årskurs 5 och årskurs 9

Årskurs 5

Populationen utgörs av de elever i årskurs 5 som genomfört nationellt prov i Engelska, Matematik eller Svenska under våren 2009.

Årskurs 9

Populationen utgörs av de elever i årskurs 9 som genomfört nationellt prov i Engelska, Matematik, Svenska eller NO under våren 2009.

Urvalsram och urval

Urvalen dras från de insamlingar av nationella prov som SCB genomför under hösten 2009. Dessa insamlingar är i vissa fall i sin tur urval, i vissa fall är de totalinsamlingar.

Årskurs 5

Insamlingen av de nationella proven är totalinsamlingar som SCB genomför under sommaren 2009.

Engelska årskurs 5

SCB har uppgifter om 3 569 skolor och 86 530 elever som genomfört prov i Engelska. Efter matchning mot aktuellt Skolregister återstår 84 261 elever. 3 407 av de 3 569 skolorna återfinns i Skolregistret och är fortfarande aktiva.

Från de 3 407 skolorna dras ett urval om 120 skolor. Urvalet av skolor dras som ett *Pareto π ps-urval*. Urvalsdesignen innebär att ett objekts urvalssannolikhet (sannolikhet att komma med i urvalet) är proportionell mot ett förutbestämt storleksmått. Som storleksmått används antal elever som genomfört prov i Engelska.

Från varje vald skola dras sedan ett urval av elever. Urvalet dras genom att sex födelsemånader väljs slumpmässigt på varje skola. Detta ger ett urval av **2 115 elever**.

Urvalet kan ses som ett tvåstegsurval där skolor dras med ett *Pareto π ps-urval* i steg 1 och individer dras med ett *OSU* i steg 2.

Urvalet medger redovisning av provresultat på riksnivå men inte på skolnivå (urvalet av elever är för litet på utvalda skolor).

Matematik årskurs 5

SCB har uppgifter om 3 582 skolor och 87 887 elever som genomfört prov i Matematik. Efter matchning mot aktuellt Skolregister återstår 85 591 elever. 3 417 av de 3 582 skolorna återfinns i Skolregistret och är fortfarande aktiva.

Från de 3 417 skolorna dras ett urval om 120 skolor. Urvalet av skolor dras som ett *Pareto π ps-urval*. Som storleksmått används antal elever som genomfört prov i Matematik.

Från varje vald skola dras sedan ett urval av elever. Urvalet dras genom att sex födelsemånader väljs slumpmässigt på varje skola. Detta ger ett urval av **2 117 elever**.

Urvalet kan ses som ett tvåstegsurval där skolor dras med ett *Pareto π ps-urval* i steg 1 och individer dras med ett *OSU* i steg 2.

Urvalet medger redovisning av provresultat på riksnivå men inte på skolnivå (urvalet av elever är för litet på utvalda skolor).

Svenska årskurs 5

SCB har uppgifter om 3 569 skolor och 86 530 elever som genomfört prov i Svenska. Efter matchning mot aktuellt Skolregister återstår 86 293 elever. 3 410 av de 3 569 skolorna återfinns i Skolregistret och är fortfarande aktiva.

Från de 3 410 skolorna dras ett urval om 120 skolor. Urvalet av skolor dras som ett *Pareto π ps-urval*. Som storleksmått används antal elever som genomfört prov i Svenska.

Från varje vald skola dras sedan ett urval av elever. Urvalet dras genom att sex födelsemånader väljs slumpmässigt på varje skola. Detta ger ett urval av **2 315 elever**.

Urvalet kan ses som ett tvåstegsurval där skolor dras med ett *Pareto π ps-urval* i steg 1 och individer dras med ett *OSU* i steg 2.

Urvalet medger redovisning av provresultat på riksnivå men inte på skolnivå (urvalet av elever är för litet på utvalda skolor).

Årskurs 9

Insamlingen av de nationella proven är totalinsamlingar som SCB genomför under sommaren 2009.

Engelska årskurs 9

SCB har uppgifter om 1 632 skolor och 110 794 elever som genomfört prov i Engelska. Efter matchning mot aktuellt Skolregister återstår 109 122 elever. 1 594 av de 1 632 skolorna återfinns i Skolregistret och är fortfarande aktiva.

Från de 1 594 skolorna dras ett urval om 40 skolor. Urvalet av skolor dras som ett *Pareto π ps-urval*. Som storleksmått används antal elever som genomfört prov i Engelska.

Från varje vald skola dras sedan ett urval av elever. Om skolan har 100 elever eller färre (som genomfört prov i matematik) inkluderas alla elever i urvalet. Om skolan har fler än 100 elever dras ett urval genom att åtta födelsemånader väljs slumpmässigt på varje skola. Detta ger ett urval av **3 005 elever**.

Urvalet kan ses som ett tvåstegsurval där skolor dras med ett *Pareto π ps-urval* i steg 1 och individer dras med ett *OSU* i steg 2.

Urvalet medger redovisning på riksnivå och skolnivå (för de 40 utvalda skolorna).

Matematik årskurs 9

SCB har uppgifter om 1 631 skolor och 109 192 elever som genomfört prov i Matematik. Efter matchning mot aktuellt Skolregister återstår 107 466 elever. 1 590 av de 1 631 skolorna återfinns i Skolregistret och är fortfarande aktiva.

Från de 1 590 skolorna dras ett urval om 40 skolor. Urvalet av skolor dras som ett *Pareto π ps-urval*. Som storleksmått används antal elever som genomfört prov i Matematik.

Från varje vald skola dras sedan ett urval av elever. Om skolan har 100 elever eller färre (som genomfört prov i matematik) inkluderas alla elever i urvalet. Om skolan har fler än 100 elever dras ett urval genom att åtta födelsemånader väljs slumpmässigt på varje skola. Detta ger ett urval av **3 239 elever**.

Urvalet kan ses som ett tvåstegsurval där skolor dras med ett *Pareto π ps-urval* i steg 1 och individer dras med ett *OSU* i steg 2.

Urvalet medger redovisning på riksnivå och skolnivå (för de 40 utvalda skolorna).

Svenska årskurs 9

SCB har uppgifter om 1 629 skolor och 111 757 elever som genomfört prov i Svenska. Efter matchning mot aktuellt Skolregister återstår 110 065 elever. 1 593 av de 1 629 skolorna återfinns i Skolregistret och är fortfarande aktiva.

Från de 1 593 skolorna dras ett urval om 40 skolor. Urvalet av skolor dras som ett *Pareto π ps-urval*. Som storleksmått används antal elever som genomfört prov i Svenska.

Från varje vald skola dras sedan ett urval av elever. Om skolan har 100 elever eller färre (som genomfört prov i matematik) inkluderas alla elever i urvalet. Om skolan har fler än 100 elever dras ett urval genom att åtta födelsemånader väljs slumpmässigt på varje skola. Detta ger ett urval av **2 882 elever**.

Urvalet kan ses som ett tvåstegsurval där skolor dras med ett *Pareto π ps-urval* i steg 1 och individer dras med ett *OSU* i steg 2.

Urvalet medger redovisning på riksnivå och skolnivå (för de 40 utvalda skolorna).

NO (Biologi/Fysik/Kemi) årskurs 9

SCB har uppgifter om 1 502 skolor och 87 268 elever som genomfört prov i NO. Efter matchning mot aktuellt Skolregister återstår 86 018 elever. 1 467 av de 1 502 skolorna återfinns i Skolregistret och är fortfarande aktiva.

Från de 1 467 skolorna dras ett urval om 40 skolor. Urvalet av skolor dras som ett *Pareto π ps-urval*. Som storleksmått används antal elever som genomfört prov i NO.

Från varje vald skola dras sedan ett urval av elever. Om skolan har 100 elever eller färre (som genomfört prov i matematik) inkluderas alla elever i urvalet. Om skolan har fler än 100 elever dras ett urval genom att åtta födelsemånader väljs slumpmässigt på varje skola. Detta ger ett urval av **2 985 elever**.

Urvalet kan ses som ett tvåstegsurval där skolor dras med ett *Pareto π ps-urval* i steg 1 och individer dras med ett *OSU* i steg 2.

Urvalet medger redovisning på riksnivå och skolnivå (för de 40 utvalda skolorna).

Urvalssannolikheter och vikter

Eftersom de elever som ingår i urvalet har olika sannolikheter att dras till urvalet så måste hänsyn tas till detta när statistik beräknas utifrån urvalet.

Årskurs 5

Urvalssannolikheten för en elev i årskurs fem kan beskrivas med formeln

$$\pi_k = n_1 * \frac{x_i}{t_x} * \frac{n_2}{N_2}$$

där

π_k = urvalssannolikheten för elev k

n_1 = urvalsstorlek skolor (120 skolor)

x_i = antal elever skola i

t_x = totalt antal elever i alla skolor

n_2 = urvalsstorlek i steg 2 (antal utvalda månader = 6)

N_2 = totalt antal månader (12)

Varje utvald elev ska då viktas med den inverterade urvalssannolikheten:

$$d_k = \frac{1}{\pi_k}$$

Vikten d_k levereras tillsammans med övriga uppgifter på en Excelfil.

Årskurs 9

Urvalssannolikheten för en elev i årskurs nio kan beskrivas med formeln

$$\pi_k = n_1 * \frac{x_i}{t_x} * \frac{n_2}{N_2}$$

där

π_k = urvalssannolikheten för elev k

n_1 = urvalsstorlek skolor (40 skolor)

x_i = antal elever skola i

t_x = totalt antal elever i alla skolor

n_2 = urvalsstorlek i steg 2 (antal utvalda månader = 8 eller 12)

N_2 = totalt antal månader (12)

Varje utvald elev ska då viktas med den inverterade urvalssannolikheten:

$$d_k = \frac{1}{\pi_k}$$

Vikten d_k levereras tillsammans med övriga uppgifter på en Excelfil.

Urvalet totalt

Årskurs	Ämne	Antal urvals- steg	Urvalsenhet	Elever i urval
5	Engelska	2	Skola/månad	2 115
5	Matematik	2	Skola/månad	2 117
5	Svenska	2	Skola/månad	2 315
9	Engelska	2	Skola/månad	3 005
9	Matematik	2	Skola/månad	3 239
9	Svenska	2	Skola/månad	2 882
9	NO	2	Skola/månad	2 985
Totalt				18 658

Bilaga 5 Bortfallsanalys

Estimation och bortfallskompensation urvalet av nationella prov

Variabler åk3 och åk 5

För varje svarande individ, definieras följande fem variabler:

I_{1k} :

1 om godkänt resultat ursprunglig rättning, 0 annars

I_{2k} :

1 om godkänt resultat kontrollrättning, 0 annars

I_{3k} :

1 om $I_{1k} = I_{2k}$, 0 annars

I_{4k} :

1 om $I_{2k} < I_{1k}$, 0 annars

(kontroll underkänd, ursprunglig godkänd)

I_{5k} :

1 om $I_{2k} > I_{1k}$, 0 annars

(kontroll godkänd, ursprunglig underkänd)

Variabler åk 9 Engelska och Svenska + Gymnasiet

För varje svarande individ, definieras följande åtta variabler:

I_{1k} :

1 om godkänt resultat ursprunglig rättning (d.v.s. betyg \geq 2), 0 annars

I_{2k} :

1 om godkänt resultat kontrollrättning (d.v.s. betyg \geq 2), 0 annars

I_{3k} :

1 om $I_{1k} = I_{2k}$, 0 annars

I_{4k} :

1 om $I_{2k} < I_{1k}$, 0 annars

(kontroll underkänd, ursprunglig godkänd)

I_{5k} :

1 om $I_{2k} > I_{1k}$, 0 annars

(kontroll godkänd, ursprunglig underkänd)

I_{6k} :

1 om (betyg kontrollrättning = betyg ursprunglig rättning), 0 annars

I_{7k} :

1 om (betyg kontrollrättning < betyg ursprunglig rättning), 0 annars

I_{8k} :

1 om (betyg kontrollrättning > betyg ursprunglig rättning), 0 annars

Variabler åk 9 NO, Matematik

För varje svarande individ, definieras följande tre variabler:

D_{Gk} = G-poäng kontrollrättning minus G-poäng ursprunglig rättning

D_{VGk} = VG-poäng kontrollrättning minus VG-poäng ursprunglig rättning

D_{MVGk} = MVG-poäng kontrollrättning minus MVG-poäng ursprunglig rättning

Parametrar

P1) $N = \sum_U 1$ (antal prov i populationen)

P2) $t_{GU} = \sum_U I_{1k}$ (antal godkända prov urspr.rättning)

P3) $t_{GK} = \sum_U I_{2k}$ (antal godkända prov kontroll)

P4) $t_{g0} = \sum_U I_{3k}$ (antal med samma provresultat)

P5) $t_{g+} = \sum_U I_{4k}$ (antal urspr.godkänd, kontr.underk.)

P6) $t_{g-} = \sum_U I_{5k}$ (antal urspr.underkänd, kontr.godk.)

P7) $p_{GU} = \frac{t_{GU}}{N}$ (andel godkända urspr.rättning)

P8) $p_{GK} = \frac{t_{GK}}{N}$ (andel godkända kontroll)

P9)	$p_{g0} = \frac{t_{g0}}{N}$	(andel med samma provresultat)
P10)	$p_{g+} = \frac{t_{g+}}{N}$	(andel urspr.godk., kontr.underk.)
P11)	$p_{g-} = \frac{t_{g-}}{N}$	(andel urspr.underk, kontr.godk)
P12)	$D = p_{GK} - p_{GU}$	(differens andel godkända prov)
P13)	$t_{b0} = \sum_U I_{6k}$	(antal med samma betyg)
P14)	$t_{b+} = \sum_U I_{7k}$	(antal betyg urspr.>betyg kontroll)
P15)	$t_{b-} = \sum_U I_{8k}$	(antal betyg urspr.<betyg kontroll)
P16)	$p_{b0} = \frac{t_{b0}}{N}$	(andel med samma betyg)
P17)	$p_{b+} = \frac{t_{b+}}{N}$	(andel betyg urspr.>betyg kontroll)
P18)	$p_{b-} = \frac{t_{b-}}{N}$	(andel betyg urspr.<betyg kontroll)
P19)	$D_b = p_{b+} - p_{b-}$	(differens positiva negativa)
P20)	$t_{DG} = \sum_U D_{Gk}$	(total differens G-poäng)
P21)	$t_{DVG} = \sum_U D_{VGk}$	(total differens VG-poäng)
P22)	$t_{DMVG} = \sum_U D_{MVGk}$	(total differens MVG-poäng)
P23)	$\bar{D}_G = \frac{t_{DG}}{N}$	(genomsnittlig differens G-poäng)
P24)	$\bar{D}_{VG} = \frac{t_{DVG}}{N}$	(genomsnittlig differens VG-poäng)
P25)	$\bar{D}_{DMVG} = \frac{t_{DMVG}}{N}$	(genomsnittlig diff. MVG-poäng)

Mängden U avser populationsmängden.

Estimation under ideala förhållanden (inget bortfall)

$$\begin{aligned}
\text{E1)} \quad & \hat{N} = \sum_s d_k \\
\text{E2)} \quad & \hat{t}_{GU} = \sum_s d_k I_{1k} \\
\text{E3)} \quad & \hat{t}_{GK} = \sum_s d_k I_{2k} \\
\text{E4)} \quad & \hat{t}_{g0} = \sum_s d_k I_{3k} \\
\text{E5)} \quad & \hat{t}_{g+} = \sum_s d_k I_{4k} \\
\text{E6)} \quad & \hat{t}_{g-} = \sum_s d_k I_{5k} \\
\text{E7)} \quad & \hat{p}_{GU} = \frac{\hat{t}_{GU}}{\hat{N}} \\
\text{E8)} \quad & \hat{p}_{GK} = \frac{\hat{t}_{GK}}{\hat{N}} \\
\text{E9)} \quad & \hat{p}_{g0} = \frac{\hat{t}_{g0}}{\hat{N}} \\
\text{E10)} \quad & \hat{p}_{g+} = \frac{\hat{t}_{g+}}{\hat{N}} \\
\text{E11)} \quad & \hat{p}_{g-} = \frac{\hat{t}_{g-}}{\hat{N}} \\
\text{E12)} \quad & \hat{D} = \hat{p}_{GK} - \hat{p}_{GU} \\
\text{E13)} \quad & \hat{t}_{b0} = \sum_s d_k I_{6k} \\
\text{E14)} \quad & \hat{t}_{b+} = \sum_s d_k I_{7k} \\
\text{E15)} \quad & \hat{t}_{b-} = \sum_s d_k I_{8k} \\
\text{E16)} \quad & \hat{p}_{b0} = \frac{\hat{t}_{b0}}{N} \\
\text{E17)} \quad & \hat{p}_{b+} = \frac{\hat{t}_{b+}}{N} \\
\text{E18)} \quad & \hat{p}_{b-} = \frac{\hat{t}_{b-}}{N} \\
\text{E19)} \quad & \hat{D}_b = \hat{p}_{b+} - \hat{p}_{b-} \\
\text{E20)} \quad & \hat{t}_{DG} = \sum_s d_k D_{Gk}
\end{aligned}$$

$$E21) \quad \hat{t}_{DVG} = \sum_s d_k D_{VGk}$$

$$E22) \quad \hat{t}_{DMVG} = \sum_s d_k D_{MVGk}$$

$$E23) \quad \hat{D}_G = \frac{\hat{t}_{DG}}{\hat{N}}$$

$$E24) \quad \hat{D}_{VG} = \frac{\hat{t}_{DVG}}{\hat{N}_k}$$

$$E25) \quad \hat{D}_{DMVG} = \frac{\hat{t}_{DMVG}}{\hat{N}}$$

Mängden s avser urvalsmängden.

Designvikten d_k har levererats på filen. Se teknisk rapport för beskrivning hur d_k beräknas.

Variansen för estimatorerna har skattats med hjälp av estimationsprogrammet ETOS.

Bortfallskompensation

Beroende på bortfall måste designvikterna korrigeras.

Bortfallskorrigerings görs dels för bortfall av hela skolor, dels för bortfall av individer (prov) inom utvalda skolor. Eftersom bortfallet ser olika ut för olika delprov, beräknas vikter separat för varje delprov.

Bortfallskompensation görs under antagande att urvalsramen speglar populationen väl, d.v.s. att över- och undertäckning är försumbar.

Årskurs 3 och Gymnasiet

Bortfall av hela skolor justeras med faktorn

$$v_2 = \frac{n_2}{m_2}$$

där

n_2 = urvalsstorlek skolor steg 2 (120 skolor)

m_2 = antal svarande skolor (skolor där minst ett prov lämnats in)

Bortfallsjusteringen för skolor baseras på antagandet att medelvärdet på undersökningsvariabeln (y) är detsamma bland svarande och icke-svarande skolor.

Bortfall av individer (prov) inom skolor justeras med faktorn

$$v_3 = \frac{n_i}{m_i}$$

där

n_i = antal utvalda elever, skola i

m_i = antal svarande elever, skola i

Bortfallsjusteringen för individer baseras på antagandet att medelvärdet på undersökningsvariabeln (y) är detsamma bland svarande och icke-svarande individer.

En kompensationsvikt $v_k = v_2 v_3$ bildas.

Årskurs 5 och 9

Bortfall av hela skolor justeras med faktorn

$$v_1 = \frac{n_1}{m_1}$$

där

n_1 = urvalsstorlek skolor (40 skolor)

m_1 = antal svarande skolor (skolor där minst ett prov lämnats in)

Bortfall av individer (prov) inom skolor justeras med faktorn

$$v_2 = \frac{n_i}{m_i}$$

där

n_i = antal utvalda elever, skola i

m_i = antal svarande elever, skola i

En kompensationsvikt $v_k = v_1 v_2$ bildas.

Estimatorer under bortfall

Estimation under bortfall sker genom att ersätta vikten d_k med vikten $d_k v_k$. Se exempel för parameter 1.

$$E1) \quad \hat{N} = \sum_r d_k v_k = \sum_r w_k$$

Mängden r avser svarmängden.

Vikten $w_k = d_k v_k$ levereras på en excelfil tillsammans med elevID och uppgift om vilket delprov som avses.

Resultat

För årskurs 3 och 5 presenteras skattningar av parametrarna 7-12.

För årskurs 9, engelska och svenska, presenteras skattningar av parametrarna 7-12 samt 16-19.

För årskurs 9, matematik och NO, samt gymnasiet presenteras skattningar av parametrarna 23-25.

95kI anger halva längden av ett 95 procentigt konfidensintervall. Konfidensintervallet utgörs av skattningen +/- 95kI.

Matematik årskurs 3 delprov D

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,964	0,013
Andel godkända kontroll (P8)	0,945	0,015
Andel med samma provresultat (P9)	0,958	0,011
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,030	0,010
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,012	0,005
Differens andel godkända prov (P12)	0,019	0,011

Matematik årskurs 3 delprov E och F

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,945	0,014
Andel godkända kontroll (P8)	0,939	0,019
Andel med samma provresultat (P9)	0,979	0,012
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,014	0,011
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,007	0,004
Differens andel godkända prov (P12)	0,007	0,012

Matematik årskurs 3 delprov G

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,821	0,037
Andel godkända kontroll (P8)	0,805	0,032
Andel med samma provresultat (P9)	0,886	0,018
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,065	0,016
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,049	0,015
Differens andel godkända prov (P12)	0,016	0,025

Matematik årskurs 3 delprov H

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,759	0,036
Andel godkända kontroll (P8)	0,742	0,035
Andel med samma provresultat (P9)	0,924	0,014
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,046	0,013
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,029	0,008
Differens andel godkända prov (P12)	0,017	0,017

Matematik årskurs 3 delprov I

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,886	0,020
Andel godkända kontroll (P8)	0,866	0,025
Andel med samma provresultat (P9)	0,912	0,016
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,054	0,015
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,034	0,009
Differens andel godkända prov (P12)	0,020	0,019

Svenska årskurs 3 delprov C

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,942	0,013
Andel godkända kontroll (P8)	0,937	0,015
Andel med samma provresultat (P9)	0,971	0,010
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,017	0,007
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,012	0,007
Differens andel godkända prov (P12)	0,004	0,011

Svenska årskurs 3 delprov D

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,889	0,018
Andel godkända kontroll (P8)	0,867	0,022
Andel med samma provresultat (P9)	0,959	0,014
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,032	0,013
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,010	0,019
Differens andel godkända prov (P12)	0,022	0,014

Svenska årskurs 3 delprov E

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,918	0,018
Andel godkända kontroll (P8)	0,898	0,018
Andel med samma provresultat (P9)	0,899	0,017
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,060	0,013
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,041	0,011
Differens andel godkända prov (P12)	0,020	0,018

Svenska årskurs 3 delprov F

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,823	0,029
Andel godkända kontroll (P8)	0,805	0,028
Andel med samma provresultat (P9)	0,900	0,017
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,059	0,012
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,041	0,011
Differens andel godkända prov (P12)	0,019	0,017

Svenska årskurs 3 delprov G

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,945	0,015
Andel godkända kontroll (P8)	0,920	0,021
Andel med samma provresultat (P9)	0,934	0,017
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,045	0,014
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,020	0,010
Differens andel godkända prov (P12)	0,025	0,017

Engelska årskurs 5 delprov B

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,851	0,031
Andel godkända kontroll (P8)	0,855	0,029
Andel med samma provresultat (P9)	0,967	0,019
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,014	0,008
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,018	0,017
Differens andel godkända prov (P12)	-0,004	0,020

Engelska årskurs 5 delprov C och D

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,931	0,023
Andel godkända kontroll (P8)	0,935	0,019
Andel med samma provresultat (P9)	0,988	0,016
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,004	0,003
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,008	0,016
Differens andel godkända prov (P12)	-0,004	0,016

Engelska årskurs 5 delprov E

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,912	0,031
Andel godkända kontroll (P8)	0,896	0,031
Andel med samma provresultat (P9)	0,951	0,019
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,033	0,013
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,016	0,015
Differens andel godkända prov (P12)	0,016	0,021

Matematik årskurs 5 delprov A

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,970	0,010
Andel godkända kontroll (P8)	0,957	0,012
Andel med samma provresultat (P9)	0,974	0,009
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,019	0,007
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,007	0,005
Differens andel godkända prov (P12)	0,013	0,009

Matematik årskurs 5 delprov B

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,887	0,022
Andel godkända kontroll (P8)	0,864	0,023
Andel med samma provresultat (P9)	0,951	0,013
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,036	0,011
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,013	0,006
Differens andel godkända prov (P12)	0,023	0,013

Matematik årskurs 5 delprov C

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,948	0,014
Andel godkända kontroll (P8)	0,935	0,018
Andel med samma provresultat (P9)	0,969	0,012
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,022	0,011
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,009	0,005
Differens andel godkända prov (P12)	0,013	0,013

Matematik årskurs 5 delprov D

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,907	0,017
Andel godkända kontroll (P8)	0,892	0,018
Andel med samma provresultat (P9)	0,971	0,012
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,022	0,009
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,007	0,005
Differens andel godkända prov (P12)	0,015	0,010

Svenska årskurs 5 delprov A

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,911	0,021
Andel godkända kontroll (P8)	0,841	0,025
Andel med samma provresultat (P9)	0,922	0,017
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,074	0,017
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,004	0,003
Differens andel godkända prov (P12)	0,070	0,018

Svenska årskurs 5 delprov B

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,932	0,020
Andel godkända kontroll (P8)	0,914	0,022
Andel med samma provresultat (P9)	0,970	0,009
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,024	0,008
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,006	0,005
Differens andel godkända prov (P12)	0,018	0,010

Svenska årskurs 5 delprov C

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,906	0,022
Andel godkända kontroll (P8)	0,819	0,026
Andel med samma provresultat (P9)	0,882	0,022
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,102	0,021
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,015	0,010
Differens andel godkända prov (P12)	0,087	0,024

Svenska årskurs 5 delprov D

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,911	0,021
Andel godkända kontroll (P8)	0,801	0,030
Andel med samma provresultat (P9)	0,866	0,026
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,122	0,026
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,012	0,006
Differens andel godkända prov (P12)	0,110	0,028

Biologi årskurs 9 delprov A

Parameter	Skattning	95 kI
Genomsnittlig differens G-poäng (P23)	-0,207	0,946
Genomsnittlig differens VG-poäng (P24)	-1,063	0,539
Genomsnittlig differens MVG-poäng (P25)	-0,249	0,201

Fysik årskurs 9 delprov A

Parameter	Skattning	95 kI
Genomsnittlig differens G-poäng (P23)	-1,772	1,195
Genomsnittlig differens VG-poäng (P24)	-1,778	0,781
Genomsnittlig differens MVG-poäng (P25)	-0,521	0,187

Kemi årskurs 9 delprov A

Parameter	Skattning	95 kI
Genomsnittlig differens G-poäng (P23)	-1,064	0,857
Genomsnittlig differens VG-poäng (P24)	-1,161	0,508
Genomsnittlig differens MVG-poäng (P25)	-0,102	0,068

NO årskurs 9 delprov A

Parameter	Skattning	95 kI
Genomsnittlig differens G-poäng (P23)	-0,915	0,593
Genomsnittlig differens VG-poäng (P24)	-1,254	0,348
Genomsnittlig differens MVG-poäng (P25)	-0,238	0,099

Matematik årskurs 9 delprov B1

Parameter	Skattning	95 kI
Genomsnittlig differens G-poäng (P23)	-0,046	0,035
Genomsnittlig differens VG-poäng (P24)	-0,052	0,056
Genomsnittlig differens MVG-poäng (P25)	-0,014	0,015

Matematik årskurs 9 delprov B2

Parameter	Skattning	95 kI
Genomsnittlig differens G-poäng (P23)	-0,158	0,077
Genomsnittlig differens VG-poäng (P24)	-0,154	0,081
Genomsnittlig differens MVG-poäng (P25)	-0,037	0,069

Matematik årskurs 9 delprov C

Parameter	Skattning	95 kI
Genomsnittlig differens G-poäng (P23)	-0,676	0,204
Genomsnittlig differens VG-poäng (P24)	-0,322	0,106
Genomsnittlig differens MVG-poäng (P25)	-0,019	0,059

Engelska årskurs 9 delprov B

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,937	0,018
Andel godkända kontroll (P8)	0,930	0,019
Andel med samma provresultat (P9)	0,985	0,006
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,011	0,006
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,004	0,003
Differens andel godkända prov (P12)	0,007	0,007
Andel med samma betyg (P16)	0,892	0,011
Andel betyg urspr.>betyg kontroll (P17)	0,064	0,012
Andel betyg urspr.<betyg kontroll (P18)	0,044	0,010
Differens positiva negativa (P19)	0,019	0,020

Engelska årskurs 9 delprov C

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,951	0,019
Andel godkända kontroll (P8)	0,915	0,027
Andel med samma provresultat (P9)	0,940	0,017
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,048	0,017
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,012	0,008
Differens andel godkända prov (P12)	0,036	0,020
Andel med samma betyg (P16)	0,632	0,035
Andel betyg urspr.>betyg kontroll (P17)	0,235	0,031
Andel betyg urspr.<betyg kontroll (P18)	0,133	0,031
Differens positiva negativa (P19)	0,101	0,051

Svenska årskurs 9 delprov A

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,919	0,033
Andel godkända kontroll (P8)	0,879	0,021
Andel med samma provresultat (P9)	0,926	0,021
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,057	0,012
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,018	0,021
Differens andel godkända prov (P12)	0,039	0,027
Andel med samma betyg (P16)	0,623	0,034
Andel betyg urspr.>betyg kontroll (P17)	0,276	0,036
Andel betyg urspr.<betyg kontroll (P18)	0,101	0,037
Differens positiva negativa (P19)	0,175	0,064

Svenska årskurs 9 delprov C

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,929	0,045
Andel godkända kontroll (P8)	0,850	0,050
Andel med samma provresultat (P9)	0,886	0,022
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,097	0,018
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,018	0,010
Differens andel godkända prov (P12)	0,079	0,019
Andel med samma betyg (P16)	0,562	0,036
Andel betyg urspr.>betyg kontroll (P17)	0,323	0,040
Andel betyg urspr.<betyg kontroll (P18)	0,115	0,026
Differens positiva negativa (P19)	0,209	0,057

Engelska gymnasiet reading and listening

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,920	0,027
Andel godkända kontroll (P8)	0,894	0,048
Andel med samma provresultat (P9)	0,968	0,043
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,029	0,043
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,003	0,002
Differens andel godkända prov (P12)	0,026	0,043
Andel med samma betyg (P16)	0,852	0,059
Andel betyg urspr.>betyg kontroll (P17)	0,088	0,042
Andel betyg urspr.<betyg kontroll (P18)	0,059	0,048
Differens positiva negativa (P19)	0,029	0,068

Engelska gymnasiet writing

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,935	0,018
Andel godkända kontroll (P8)	0,882	0,026
Andel med samma provresultat (P9)	0,920	0,015
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,066	0,015
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,014	0,006
Differens andel godkända prov (P12)	0,052	0,017
Andel med samma betyg (P16)	0,608	0,023
Andel betyg urspr.>betyg kontroll (P17)	0,277	0,032
Andel betyg urspr.<betyg kontroll (P18)	0,114	0,024
Differens positiva negativa (P19)	0,163	0,051

Matematik gymnasiet

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,829	0,029
Andel godkända kontroll (P8)	0,780	0,045
Andel med samma provresultat (P9)	0,922	0,026
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,063	0,025
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,015	0,005
Differens andel godkända prov (P12)	0,048	0,026
Andel med samma betyg (P16)	0,764	0,028
Andel betyg urspr.>betyg kontroll (P17)	0,161	0,033
Andel betyg urspr.<betyg kontroll (P18)	0,075	0,013
Differens positiva negativa (P19)	0,086	0,042

Svenska gymnasiet

Parameter	Skattning	95 kI
Andel godkända ursprung (P7)	0,852	0,031
Andel godkända kontroll (P8)	0,705	0,045
Andel med samma provresultat (P9)	0,815	0,028
Andel urspr.godk., kontr.underk	0,166	0,027
Andel urspr.underk, kontr.godk (P11)	0,019	0,006
Differens andel godkända prov (P12)	0,148	0,028
Andel med samma betyg (P16)	0,530	0,037
Andel betyg urspr.>betyg kontroll (P17)	0,405	0,040
Andel betyg urspr.<betyg kontroll (P18)	0,065	0,012
Differens positiva negativa (P19)	0,340	0,047